

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ

Ανυποχώρητες για νέα γενιά ΜΕΑ

Στον σκληρό πυρήνα της κρίσης και των επιπτώσεων που θα έχει σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις η άνοδος του πληθωρισμού θα μπει και οι τράπεζες. Το κλίμα ακρίβειας σε συνδυασμό με την άνοδο των επιτοκίων, αναμένεται να έχουν επιπτώσεις στο διαθέσιμο εισόδημα. Ο φόβος για δημιουργία μιας νέας γενιάς κόκκινων δανείων, δεν έχει αποσοβηθεί. Σελ. 24

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΑΣ

Να μην κάνουμε λάθη του παρελθόντος

Η έξοδος της Ελλάδας από το ειδικό καθεστώς της ενισχυμένης εποπτείας, όπου βρισκόταν τα τελευταία 4 έτη, δεν πρέπει να προκαλέσει εφσους και δημοσιονομική χαλάρωση, τονίζουν αναλυτές και ανώτατοι αξιωματούχοι. «Να προσέξουμε να μην επαναλάβουμε τα λάθη που μας οδήγησαν στα μνημόνια», προειδοποιεί ο διοικητής της ΤτΕ Γ. Στουρνάρας. Σελ. 16

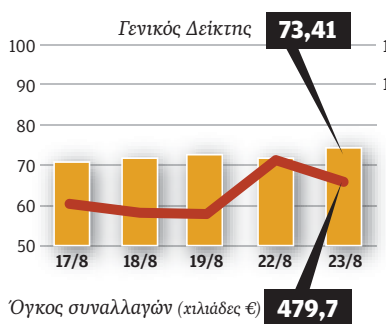

ΑΝΑΔΥΟΜΕΝΕΣ

Κλειστές για αγορές ομολόγων

Τα τελευταία χρόνια, μεγάλος αριθμός αναδυόμενων χωρών με «ομόλογα ακουπίδια» εκμεταλλεύθηκε το χαμηλό κόστος του δανεισμού για να εκδώσει μεγάλο όγκο κρέδους. Από τον Μάρτιο, όμως οι εκδόσεις έχουν μειωθεί αισθητά εξαιτίας του κινδύνου επιθετικών αυξήσεων των επιτοκίων που αντιμετωπίζουν όσες χώρες καταβάλλουν υψηλό κόστος για να δανειστούν. Σελ. 11

Δείκτης & Όγκος του ΧΑΚ

Υπό πολιορκία η Τράπεζα Κύπρου

Επιφυλακτική η κυβέρνηση στην πρόταση εξαγοράς - Θετική εξέλιξη εκτιμούν επιχειρηματικοί κύκλοι

Το καλό προφίλ της Τράπεζας Κύπρου με τις επιτυχείς κινήσεις εξυγίανσής της, αλλά και οι επιδόσεις της στη μείωση των ΜΕΑ, την καθιστούν καλή επενδυτική επιλογή και δέλεαρ για ξένα -και όχι μόνο- επενδυτικά ταμεία.

Η πολιορκία που δέχεται από την Lone Star με τις αλληπάλλες προσφορές για εξαγορά της, επιβεβαιώνουν το γεγονός. Τα όσα διαδραματίζονται στο προσκήνιο αλλά και το παρασκήνιο, τυγχάνουν της προσοχής

και σε πολιτικό και οικονομικό επίπεδο. Πηγές με τις οποίες μίλησε η «Κ», θεωρούν πως η πρόταση εξαγοράς της Τράπεζας Κύπρου ενέχει κινδύνους πρώτα και κύρια για την ίδια την τράπεζα. Η συγκεκριμένη εκτίμηση ε-

δράζεται σε δυο παράγοντες. Πρώτον στο ότι η Lone Star είναι ένα Fund καθαρά ξένων συμφερόντων και δεύτερον κινήθηκε για απόκτηση του πλήρους ελέγχου μιας τράπεζας, κίνηση που μπορεί να είναι καθαρά κερ-

δοσκοπική ή ευκαιριακού χαρακτήρα. Από την άλλη, επιχειρηματικοί κύκλοι χαρακτηρίζουν θετικό και ψήφο εμπιστοσύνης το ενδιαφέρον που επιδεικνύεται για εξαγορά της Τράπεζας Κύπρου. Σελ. 4

ΧΩΡΕΣ ΤΟΥ ΚΟΛΠΟΥ

Εκρηξη εσόδων λόγω τιμής μαύρου χρυσού

Κατά τουλάχιστον 1,3 τρισ. δολ. θα αυξηθούν τα έσοδα των πετρελαιοπαραγωγών χωρών της Μ. Ανατολής μέσα στα επόμενα 4 χρόνια, χάρη στην εκτόξευση των τιμών του πετρελαίου. Όπως επισημαίνει το ΔΝΤ, οι χώρες αυτές συγκεντρώνουν υπερκέρδη που αυξάνουν τα κεφάλαια των κρατικών τους ταμείων και διευρύνουν τις δυνατότητές τους. Σελ. 9

ΕΛΛΑΔΑ

Επιδοτήσεις ρεύματος και «επιταγή» ακρίβειας

Το οικονομικό επιτελείο της Ελλάδας διενεργεί μελέτη σκοπιμότητας για κάθε μέτρο που θα μπορούσε να περιληφθεί στο πακέτο της ΔΕΘ, καθώς ο δημοσιονομικός χώρος μειώνεται λόγω της αυξημένης δαπάνης για την επιδότηση των λογαριασμών ρεύματος. Στο πακέτο 2022 έχουν «κλειδώσει» η «επιταγή» ακρίβειας και αυξημένο επίδομα θέρμανσης. Σελ. 19

ΜΕΓΑΛΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Ερχονται ιπτάμενα ηλεκτρικά ταξί

Το να φανταστούμε μια καθημερινότητα στο πλαίσιο της οποίας οι άνθρωποι κυκλοφορούν με ιπτάμενα αυτοκίνητα είναι κάτι που απέχει ακόμη πάρα πολύ. Ωστόσο, ορισμένες επιχειρήσεις επενδύουν σε αυτό το μέλλον. Μία από αυτές είναι η αμερικανική αεροπορική εταιρεία United Airlines, η οποία στοιχάζει 10 εκατ. δολάρια σε ιπτάμενα ταξί. Σελ. 11

Εμπορικός διάδρομος ενώνει Ασία με Ευρώπη

Ένας νέος εμπορικός διάδρομος με λιμάνια, θαλάσσιες μεταφορές, οδικές και σιδηροδρομικές συνδέσεις θα ενώνει εφεξής την Ασία με την Ευρώπη, την Αραβική Θάλασσα και την Ανατολική Μεσόγειο, με κύριους κόμβους σύνδεσης την Ινδία, τα Αραβικά Εμιράτα και το Ισραήλ. Θα είναι ο τρίτος σύνθετος διάδρομος του είδους με ισχυρό τον ρόλο της Ινδίας και θα ανταγωνιστεί τον κινεζικό νέο Δρόμο του Μεταξιού. Παράλληλα, θα αναπληρώνει τα κενά στον περσικής επιρροής Διάδρομο Μεταφοράς Βορρά - Νότου (INSTC), προσφέροντας στην Ινδία εναλλακτική οδό εμπορίου ώστε να μην εξαρτώνται οι εμπορικές μεταφορές της από το Ιράν και τη Ρωσία. Όπως επισημαίνει η ιστοσελίδα thenationalnews.com, ο νέος αυτός διάδρομος εμπορικών μεταφορών όχι μόνο μετασχηματίζει το εμπόριο ανάμεσα στην περιοχή του Ινδικού Ωκεανού, στη Μέση Ανατολή και στην Ευρώπη, αλλά στην πορεία θα επαναπροσδιορίσει τη γεωπολιτική στο νότιο άκρο της Ευρασίας. Σελ. 8

Με αρρυθμίες η καρδιά της βιομηχανικής Ευρώπης

Η καρδιά της βιομηχανικής Ευρώπης, η Γερμανία, κινδυνεύει από σταδιακή αποβιομηχάνιση, καθώς το ιλιγγιώδες κόστος της ενέργειας, μπορεί να οδηγήσει σε μαζική έξοδο επιχειρήσεων από τη μεγαλύτερη οικονομία της Ευρώπης. Η ενεργειακή κρίση έχει πλήξει περισσότερο τη Γερμανία, οι τιμές της ενέργειας αυξάνονται ταχύτερα στη μεγαλύτερη ευρωπαϊκή οικονομία και οι βιομηχανίες παραγωγής εξαρτημάτων αυτοκινήτων, χημικές βιομηχανίες και βιομηχανίες χάλυβα αγωνίζονται να αντεπεξέλθουν στο ιλιγγιώδες κόστος της ενέργειας. Πολλές επιχειρήσεις θα αναγκαστούν να μεταβιβάσουν την ακρίβεια στους καταναλωτές ή ακόμη και να κλείσουν. Σελ. 12

Ο «Cronos-1» δίνει νέα πνοή στο ενεργειακό πρόγραμμα

Ποσότητες και προοπτικές
Οι νέες ανακαλύψεις στον στόχο «Cronos-1» του τεμαχίου 6, αν και απέχουν από τις αρχικές προσδοκίες, ενισχύουν το δυναμικό της κυπριακής ΑΟΖ δίνοντας νέα πνοή στο ενεργειακό πρόγραμμα. Η γεώτρηση που ανακοινώθηκε στο στόχο «Zeus-1», ενδεχομένως να αυξήσει τις προοπτικές του τεμαχίου 6. Οι συνολικές ποσότητες Φυσικού Αερίου που ενοπίστησαν στα τέσσερα κοπάζματα ξεπερνούν τα 12 τcf. Σελ. 6

Η μείωση του κόστους ενέργειας στόχος των ξενοδόχων

Συνάντηση με Ν. Πηλείδου
Αυξημένο κατά 20-30% είναι το κόστος ενέργειας για τα ξενοδοχεία, σύμφωνα με τους επιχειρηματίες του κλάδου. Οι ξενοδόχοι ζητούν απόσπωση των διαδικασιών για εγκατάσταση φωτοβολταϊκών και τρόπους εξοικονόμησης ενέργειας. Επανερχεται το ζήτημα του virtual net metering. Θα έχουν συνάντηση με την υπουργό Ενέργειας τον Σεπτέμβριο. Σελ. 5

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Ζητείται προσαρμογή

Η κατάσταση με τον πληθωρισμό θα χειροτερεύσει προτού βελτιωθεί. Ο διοικητής της γερμανικής κεντρικής τράπεζας (Bundesbank) προβλέπει διψήφιο πληθωρισμό από τα υφιστάμενα επίπεδα του 8,9% που κατέγραψε η Ευρώπη τον προηγούμενο μήνα και δηλώνει ευθαρώς ότι η Γερμανία το τέταρτο τρίμηνο θα μπει σε ύφεση αν συνεχιστούν τα προβλήματα στις τροφοδοτικές αλυσίδες λόγω χαμηλής στάθμης των νερών στα ποτάμια της κεντρικής Ευρώπης. Η Ευρώπη πέραν της ενεργειακής κρίσης που προκάλεσε ο πόλεμος στην Ουκρανία, πλήττεται με μετρήσιμο πλέον τρόπο και από την κλιματική αλλαγή. Η στάθμη στα νερά του Ρήνου έχει χαμηλώσει σε τέτοιο σημείο που επηρεάζεται η ομαλή λειτουργία των αλυσίδων τροφοδοσίας πρώτων υλών και τελικών

προϊόντων από και προς τα εργοστάσια της βιομηχανικής υπερδύναμης της Ευρώπης. Η άνοδος του πληθωρισμού σε περιόδους αναμικτικής ανάπτυξης αποτελεί παγίδα θανάτου για την ΕΚΤ η οποία καλείται να συνεχίσει την περιοριστική νομισματική πολιτική. Όλες οι ενδείξεις κάνουν λόγο για συνέχιση της ανοδικής πορείας των επιτοκίων στο ευρύ «κυνήγι» τον στόχο πληθωρισμού του 2%. Η ερώτηση που παραμένει είναι για πόσο χρονικό διάστημα και με ποιο κόστος θα συνεχιστεί αυτό το «κυνήγι». Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του Γερμανού τραπεζίτη, ο μέσος όρος του πληθωρισμού το 2023 θα είναι στο 6%. Άρα το «κυνήγι» θα είναι μεγάλο με σημαντικό κόστος για την ευρωπαϊκή οικονομία. Πέραν πάσης αμφιβολίας, ο πλη-

θωρισμός ήρθε για να μείνει και κανένας πλέον δεν χρησιμοποιεί τον όρο μεταβατικός πληθωρισμός. Παρατηρήθηκε μάλιστα ότι οι ανατιμήσεις έχουν επεκταθεί σε τέτοιο βαθμό που επηρεάζουν πλέον και τις υπηρεσίες αλλά και τα μη ενεργειακά προϊόντα. Κάθε συστατικό στοιχείο του πληθωρισμού παρουσιάζει ραγδαία αύξηση κατακτώντας συνεχώς νέες κορυφές. Σε μεγάλο βαθμό η ΕΚΤ γνωρίζει ότι η μάχη αυτή θα είναι μάταιη χωρίς άμεσα αποτελέσματα. Οφείλει όμως να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για την περίπτωση και αυτό θα πράξει. Η παρούσα συγκυρία παρουσιάζει μια πρώτης τάξης ευκαιρία για ανατιμήσεις προϊόντων και υπηρεσιών είτε επηρεάζονται είτε όχι από την κατάσταση. Η ταχύτητα με την οποία

οι αυξήσεις πέρασαν στους καταναλωτές είναι αξιοσημείωτη. Η επιθετικότητα της επέλασης του πληθωρισμού επιβάλλει ανάλογη επιθετικότητα και από την πλευρά των κεντρικών τραπεζών, οι οποίες σε κάθε επόμενη συνάντηση νομισματικής πολιτικής θα έχουν κάτι πολύ ενδιαφέρον να μας ανακοινώσουν. Η αδυναμία πρόβλεψης του χρονικού ορίζοντα στον οποίο ο πληθωρισμός θα κορυφωθεί είναι η βασική αιτία που γεννά αβεβαιότητα αυτή την περίοδο. Σε περιόδους αβεβαιότητας η κατανάλωση πλήττεται και η οικονομία συρρικνώνεται. Όμως ακόμη και μετά την αναμενόμενη πτώση της ζήτησης οι τιμές δεν αναμένεται πως θα αποκλιμακωθούν καθώς το πρόβλημα βρίσκεται στην πλευρά της προσφοράς που παραμένει υποτονική.

Η περιοριστική πολιτική από πλευράς ΕΚΤ είναι μια διαδικασία σε εξέλιξη η οποία προς το παρόν δεν έχει ξεκινήσει να φαίνεται στην οικονομία. Το κόστος δανεισμού σταδιακά θα ανεβαίνει τερματίζοντας την εποχή του φθηνού χρήματος. Σε περιβάλλον περιοριστικής νομισματικής πολιτικής, οι επενδυτές γίνονται πιο απαιτητικοί στο θέμα των αποδόσεων και ζητούν αυξημένα πιθανότητα πραγματοποίησης των προβλεπόμενων/υποσχόμενων προσόδων. Οι αυξημένες απαιτήσεις των επενδυτών δημιουργούν καλύτερες επιχειρηματικές προτάσεις με καλύτερα στοιχεία ανθεκτικότητας. Πάνω σε αυτή την συνθήκη καλούμαστε το επόμενο διάστημα, ως χώρα, να οικοδομήσουμε την δική μας νέα επιχειρηματική λογική.

5 291296 000378

Πρόγραμμα Επιβράβευσης Καρτών

Έχεις κάρτα της Ελληνικής Τράπεζας;

Έχεις άμεση επιστροφή χρημάτων!

Κατέβασε το Miles Rewards app τώρα!

Google play App Store

Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

EUROMONEY
AWARDS FOR EXCELLENCE
CYPRUS 2022
BEST BANK

Καλύτερη Τράπεζα στην Κύπρο για το 2022

Σύμφωνα με το διεθνές περιοδικό
«Euromoney»

Σε μια δύσκολη και κομβική για την παγκόσμια οικονομία και το χρηματοπιστωτικό σύστημα περίοδο, η βράβευσή μας ως η «Καλύτερη Τράπεζα» στην Κύπρο για το 2022, από το διεθνές έγκυρο περιοδικό «Euromoney», αποκτά ακόμη μεγαλύτερη βαρύτητα.

Ευχαριστούμε τους μετόχους μας που μας στηρίζουν διαχρονικά, το προσωπικό για την υπευθυνότητα και τον επαγγελματισμό του κι εσάς τους πελάτες μας, για τη συνεχή στήριξη και εμπιστοσύνη που μας δείχνετε, κρατώντας μας στην πρώτη θέση.

bankofcyprus.com 800 00 800

Σε κάθε επόμενη κίνηση

Τράπεζα Κύπρου

Προβληματισμός από κινήσεις εξαγοράς της ΒΟC

Οι ανησυχίες που έχουν δημιουργηθεί σε πολιτικό επίπεδο και η νομοθετική εισαγωγή βέτο από ΥΠΟΙΚ για εξαγορές τραπεζών

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Η «πολιορκία» που δέχεται από τον περασμένο Μάιο η Τράπεζα Κύπρου προκειμένου να εξαγοραστεί από την Lone Star Funds, καθώς και η ομόφωνη απόρριψη των τριών προτάσεων που υποβλήθηκαν, από το διοικητικό συμβούλιο, εκ των πραγμάτων δεν κλείνουν το θέμα που έχει δημιουργηθεί για το ιδιοκτησιακό μέλλον του τραπεζικού οργανισμού.

Παρά το γεγονός ότι επικρατεί μια νηνεμία από τις 16 Ιουνίου, με την Lone Star Funds να μην έχει κάνει την επόμενη κίνησή της, διάχυτη είναι η ανησυχία για το τι μέλλει γενέσθαι. Μια εξαγορά που εκ των πραγμάτων επεκτείνεται και πέραν των καθαρά επιχειρηματικών διεργασιών. Λαμβάνοντας υπόψη πως η «επίθεση» εξαγοράς αφορά μια από τις μεγαλύτερες τράπεζες της Κύπρου, δικαιολογημένα, τα όσα διαδραματίζονται στο προσκήνιο αλλά και το παρασκήνιο, τυχάνουν της προσοχής και σε πολιτικό επίπεδο.

Στον απόηχο της πρότασης εξαγοράς από την Lone Star Funds, τραπεζικοί κύκλοι έλεγαν στην «Κ» πως στο επιχειρηματικό παρασκήνιο είχε εκδηλωθεί, κατά καιρούς, ενδιαφέρον από ελληνικές τράπεζες, το οποίο ωστόσο δεν πήρε σάρκα και οστά.

Τα αισθήματα που έχουν προκληθεί τείνουν να μετατραπούν σε ανησυχία από μια ενδεχόμενη εξαγορά της τράπεζας, της οποίας κυρίαρχος παίκτης θα είναι ένα μεγάλο Fund το οποίο, όπως πιστεύεται, θα ακυρώσει την διασπορά που υπάρχει στις μετοχές της τράπεζας. Επί του προκειμένου οι πολιτικές ανησυχίες που υπάρχουν και εντός της κυβέρνησης πηγάζουν από την διαπίστωση πως η τράπεζα είναι ευάλωτος στόχος εξαγοράς εξ ου και η πρόταση του αμερικανικού Fund.

Βλέπουν κινδύνους

Πηγές με τις οποίες μίλησε η «Κ» και για ενυπόπτους λόγους θέλησαν να διατηρήσουν την ανωνυμία τους, θεωρούν πως η πρόταση εξαγοράς της

Σε πολιτικό και κυβερνητικό επίπεδο φαίνεται να επικρατεί ανησυχία από τις κινήσεις που εκδηλώνονται και στόχο έχουν τον πλήρη έλεγχο της Τράπεζας Κύπρου.

Τράπεζας Κύπρου ενέχει κινδύνους πρώτα και κύρια για την ίδια την τράπεζα. Η συγκεκριμένη εκτίμηση εδράζεται σε δυο παράγοντες. Πρώτον στο ότι η Lone Star είναι ένα Fund καθαρά ξένων συμφερόντων και δεύτερον κινήθηκε για απόκτηση του πλήρους ελέγχου μιας τράπεζας, κίνηση που μπορεί να είναι καθαρά κερδοσκοπική ή ευκαιριακού χαρακτήρα.

Αλλαγή πλαισίου

Η πρόταση εξαγοράς της Τράπεζας Κύπρου όπως προκύπτει από τα γεγονότα είναι η κορυφή του παγόβουνου στα όσα φαίνεται να προκαλούν ανησυχία και σε πολιτικούς κύκλους. Η μεγάλη εικόνα που υπάρχει στο πολιτικό παρασκήνιο αλλά και εντός της

κυβέρνησης είναι η θωράκιση του τραπεζικού συστήματος της χώρας από παρόμοιες κινήσεις εξαγοράς κυπριακών τραπεζών. Το πνεύμα που επικρατεί σε πολιτικό επίπεδο, όπως έλεγαν στην «Κ» πηγές με γνώση των κινήσεων που γίνονται, είναι η πιθανότητα μια εξαγορά «να μην έχει σχέση με τα κυπριακά συμφέροντα» υπενθυμίζοντας πως μια τράπεζα είναι ένα συστημικό κομμάτι της όλης οικονομίας. Σε μια προσπάθεια να περιορισθούν οι όποιοι κίνδυνοι που ενδεχομένως να προκύψουν από ανάλογες επιθετικές κινήσεις σε τραπεζικούς οργανισμούς, το Υπουργείο Οικονομικών έχει ετοιμάσει νομοσχέδιο το οποίο περιέχει ασφαλιστικές δικλείδες προκειμένου να περιοριστούν οι κίνδυνοι εκτροχιασμού.

Βέτο ΥΠΟΙΚ

Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ» το νομοσχέδιο βρίσκεται στη Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνικό έλεγχο. Μια από τις σημαντικές πρόνοιες του υπό ετοιμασία νομοσχεδίου είναι ότι δίνει την πολιτική εξουσία στον εκάστοτε Υπουργό Οικονομικών, να έχει τον τελευταίο λόγο. Δηλαδή να δίνει την έγκριση της κυβέρνησης μόνο εάν οι όροι εξαγοράς τραπεζικών οργανισμών διασφαλίζονται σε ένα ευρύ πλαίσιο και σαφώς για τα εθνικά συμφέροντα της Κύπρου. Στην ουσία θα πρόκειται για ένα βέτο του ΥΠΟΙΚ, κάτι που ισχύει και σε άλλες χώρες. Με το σπ-

μερινό πλαίσιο το κράτος δεν έχει ρόλο σε μια περίπτωση εξαγοράς ακόμα και αν πρόκειται για μια συστημική τράπεζα που όπως σημειώσαν πηγές μπορεί ενδεχομένως να εξαγοραστεί από

συμφέροντα που δεν ταυτίζονται με αυτά της Κύπρου, να χρησιμοποιήσουν τα περιουσιακά στοιχεία της τράπεζας για άλλους σκοπούς, ή να την διαλύσουν σημειώσαν οι ίδιες πηγές.

Τα συν και τα πλιν από την πρόταση της Lone Star

Της ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ

Την ώρα που το κράτος προσεγγίζει, μάλλον με κάποια επιφυλακτικότητα τις προτάσεις εξαγοράς της Τράπεζας Κύπρου από το αμερικανικό επενδυτικό ταμείο Lone, μια άλλη σχολή σκέψης, πιο επιχειρηματική, αξιολογεί θετικά τις εξελίξεις στον χρηματοπιστωτικό τομέα της Κύπρου. Παράγοντες του επιχειρηματικού κόσμου και του χρηματοπιστωτικού τομέα που μιλούν στην «Κ» αποτιμούν εκ πρώτης όψης θετικά το επενδυτικό ενδιαφέρον της Lone Star για την Τράπεζα Κύπρου και περιγράφουν το πώς οι κινήσεις εξυγίανσης της, αλλά και οι επιδόσεις της στην μείωση των ΜΕΔ, ήταν τελικά ατού, που την ανέδειξαν ως καλή επενδυτική επιλογή. Στην εξίσωση βάζουν και τον ρυθμό ανάπτυξης της κυπριακής οικονομίας, την πρόσφατη αναβάθμισή της από τον οίκο αξιολόγησης Moody's καθώς και τον εντοπισμό κοιτάσματος φυσικού αερίου στο τεμάχιο 6 από την κοινοπραξία ENI-TOTAL. Τώρα το κατά πόσο η Lone Star βάσει και αυτών των δεδομένων, θα επιστρέψει με 4n προσφορά (η 3n ήταν στο €1,51/μετοχή) είναι κάτι που αναμένεται να δούμε μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου. Σε ανακοίνωσή της η Τράπεζα Κύπρου προτρέπει έντονα τους μετόχους της να μην προβαίνουν σε οποιαδήποτε κίνηση στο παρόν στάδιο, ενώ η μετοχή της Τράπεζας στο Χρηματιστήριο κατέγραψε χθες νέα άνοδο. Πάντως, πέραν της συγκεκριμένης επενδυτικής πρότασης, υπάρχει σύμφωνη με πηγές, ενδιαφέρον τόσο στον τραπεζικό τομέα και γενικότερα κεφάλαιο που αναζητεί επενδυτικές ευκαιρίες στην περιοχή.

Ψήφος εμπιστοσύνης

Η αναβάθμιση των προοπτικών της Κύπρου στο Βα1 και από σταθερές σε θετικές, ήταν σίγουρα στα συν των τελευταίων ημερών για την κυπριακή οικονομία. Είχε προηγηθεί η ανακοίνωση του ρυθμού ανάπτυξης στο 6% για το α' εξάμηνο του 2022, ενώ λίγο αργότερα

Σε ανακοίνωσή της η Τράπεζα Κύπρου προτρέπει έντονα τους μετόχους της να μην προβαίνουν σε οποιαδήποτε κίνηση στο παρόν στάδιο, ενώ η μετοχή της Τράπεζας στο Χρηματιστήριο κατέγραψε χθες νέα άνοδο.

Τα γεγονότα που επισυνέβησαν διαδοχικά σε διάστημα μερικών ημερών, συμπληρωματικά ή όχι, συνέθεσαν μια θετική εικόνα για την κυπριακή οικονομία.

ήρθε η ανακοίνωση εντοπισμού κοιτασμάτων φυσικού αερίου. Είναι γεγονός ότι τα γεγονότα που επισυνέβησαν διαδοχικά σε διάστημα μερικών ημερών, συμπληρωματικά ή όχι, συνέθεσαν μια θετική εικόνα για την κυπριακή οικονομία. Οι προτάσεις λοιπόν της Lone Star για εξαγορά του μεγαλύτερου χρηματοπιστωτικού ιδρύματος της Κύπρου, θεωρείται για πολλούς ξεκάθαρα ως ψήφος εμπιστοσύνης στην κυπριακή οικονομία. Μιλώντας στην «Κ» ο Μιχάλης Αντωνίου γενικός διευθυντής της ΟΕΒ ανέφερε ότι σε μια περίοδο που οι επενδύσεις στα χρηματοπιστωτικά είναι ίσως οι λιγότερο επικερδείς σε σχέση

με άλλες επενδύσεις, ένεκα των επιτοκίων, το γεγονός ότι η μεγαλύτερη συστημική τράπεζα της Κύπρου προσελκύει το επενδυτικό ενδιαφέρον ενός παγκόσμιου κολοσσού, είναι σημάδι εμπιστοσύνης στην πορεία και του χρηματοπιστωτικού συστήματος του τόπου. Την ίδια ώρα ο Μάριος Τσιακκός, γ.γ. του ΚΕΒΕ, προσθέτει στην συζήτηση άλλα δύο σημεία: τον ρόλο της εξυγίανσης του τραπεζικού ιδρύματος, καθώς και το προφίλ του επενδυτή.

Η εθελούσια και τα ΜΕΔ

Είναι γνωστό για τους γνώστες του αντικείμενου, ότι προτάσεις για εξαγορά γίνονται σε δύο περιόδους - είτε όταν τα πράγματα δεν πηγαίνουν πολύ καλά, είτε όταν τα δεδομένα δείχνουν ότι υπάρχει προοπτική. Όταν οι επιδόσεις είναι εξαιρετικές, τότε οι προτάσεις εξαγοράς γίνονται σπανιότερα και πιο δύσκολα. Για την περίπτωση της Τράπεζας Κύπρου, θεωρείται ότι την χαρακτηρίζει καλύτερα η δεύτερη περίπτωση, αυτή της προοπτικής. Αξιολογώντας την κατάσταση αρμόδιες πηγές περιγράφουν στην «Κ» την σημασία

του καλού προφίλ της Τράπεζας και της σοβαρής δουλειάς που έγινε εσωτερικά και στην διαχείριση που την ανέδειξε τελικά ως ελκυστική επένδυση για τον αμερικανικό επενδυτικό οργανισμό. Ξεκινώντας από την μείωση του ποσοστού των Μπ Εξυμπετούμενων Δανείων που φτάνουν πλέον σε μονοψήφιο αριθμό, την ολοκλήρωση του σχεδίου εθελούσιας αποχώρησης προσωπικού τον Ιούλιο 2022 (μείον 550 άτομα), και το κλείσιμο καταστημάτων (86 καταστήματα παγκύπρια). Στα θετικά και το ενδεχόμενο οριακής αύξησης των επιτοκίων, που θα ενισχύσει την επεξεργασία των τραπεζιών, οι νέες διαδικασίες παροχής δανείων, η καλή εικόνα του νέου δανεισμού που μειώνει σημαντικά τον κίνδυνο παρουσίας νέων ΜΕΔ, καθώς επίσης και η βελτίωση των ισολογισμών της τράπεζας, το καλύτερο θεσμικό και νομικό πλαίσιο και βεβαιώς, η ψηφιοποίηση. Ήδη πέραν του 90% των συναλλαγών στην Τράπεζα Κύπρου μπορούν πλέον να διενεργηθούν μέσα από τα εναλλακτικά κανάλια, χωρίς φυσική παρουσία στο κατάστημα. Γε-

στα θετικά η καλή εικόνα του νέου δανεισμού που μειώνει σημαντικά τον κίνδυνο παρουσίας νέων ΜΕΔ, καθώς επίσης και η βελτίωση των ισολογισμών της τράπεζας.

νικότερα, η προσπάθεια της Τράπεζας Κύπρου για βαθύτερη εξυγίανση και αποδοτικότερη λειτουργία της Τράπεζας ώστε να μπορεί να ανταποκριθεί και να αντιμετωπίσει και τον αυξανόμενο ανταγωνισμό, θεωρούνται κινήσεις οι οποίες αξιολογούνται θετικά από δυνητικούς επενδυτές και έχουν μερίδιο στο ενδιαφέρον της Lone Star. Οι ίδιες πηγές αναφέρουν ότι παρά την πρόοδο, η Τράπεζα Κύπρου έχει ακόμα δρόμο για μείωση των ΜΕΔ, ενώ θεωρείται σημαντικό βαρίδι για ένα επενδυτή, ο όγκος των ακινήτων που έχει συγκεντρώσει σαν αποπληρωμή χρεών, καθώς και το κόστος προσωπικού.

Φλερτ από την Ελλάδα

Ένα ζήτημα που τυγχάνει ευρείας συζήτησης στο παρασκήνιο είναι η απουσία αντίδρασης ελληνικών τραπεζών μετά την δημοσιοποίηση της πρότασης εξαγοράς της τράπεζας Κύπρου. Όπως σημειώσαν τραπεζικές πηγές στην «Κ», κατά καιρούς εκφραζόταν κάποιο ενδιαφέρον από ελληνικής πλευράς σε επιχειρηματικούς κύκλους, ωστόσο, δεν προχώρησε.

Λαμβάνοντας υπόψη και τις κινήσεις που έγιναν από την Eurobank προς την Ελληνική Τράπεζα, αυτό το οποίο σημειώνουν τραπεζικοί κύκλοι είναι «πως σίγουρα υπάρχει ενδιαφέρον από ελληνικής πλευράς για το κυπριακό τραπεζικό σύστημα». Υπό το πρίσμα πως το ελληνικό ενδιαφέρον είναι καλοδεχόμενο δεν παραγνωρίζονται ταυτόχρονα και εμπειρίες του παρελθόντος με την διαχείριση που έτυχαν κυπριακές τράπεζες την εποχή Ανδρέα Βγενόπουλου ή με το κούρεμα των ελληνικών ομολόγων. Στο πνεύμα αυτό συνιστάται ιδιαίτερη προσοχή και η κάθε περίπτωση εξαγοράς με τα δικά της χαρακτηριστικά θα πρέπει να μελετάται με προσοχή. Ζητήματα που όπως υποστηρίζεται καλύπτει το υπό ετοιμασία νομοσχέδιο.

Το προφίλ του επενδυτή

Ένα ζήτημα που έχει συζητηθεί είναι και το προφίλ του επενδυτή και κατά πόσο ένα επενδυτικό ταμείο είναι τελικά ιδανικό ώστε να αναλάβει την διαχείριση ενός τραπεζικού ιδρύματος. Η Lone Star διακρίνεται με 21 ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια και κεφάλαια που ξεπερνούν συνολικά τα 85 δισεκατομμύρια δολάρια.

Ωστόσο, γνώστες στον τομέα των επενδύσεων αναφέρουν ότι το ιδανικό επενδυτικό ενδιαφέρον προέρχεται από τραπεζικό οργανισμό, έτσι ώστε να μεταφέρει την τεχνογνωσία, την εμπειρία και να βοηθήσει καλύτερα την τράπεζα.

Από την άλλη, θεωρείται ότι ένα ταμείο που επενδύει σε distressed assets δεν εγγυάται μακροπρόθεσμη δέσμευση όπως για παράδειγμα εάν η επένδυση αφορούσε ένα στρατηγικό επενδυτή. Σε κάθε περίπτωση, αναφέρουν οι ίδιες πηγές, μια κάθετα αρνητική στάση σε επενδυτική πρόταση μπορεί να εξυπακούεται με χαμένες ευκαιρίες. Ως εκ τούτου, το ιδέωδες θα ήταν κάθε πρόταση να εξεταστεί με προσοχή τόσο από το διοικητικό συμβούλιο όσο και από ανεξάρτητους συμβούλους όσο και από τον επόπτη για το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα.

Αυξημένο 20-30% το κόστος ενέργειας για τα ξενοδοχεία

Επανέρχεται το ζήτημα του virtual net metering, βλέπουν την Υπουργό Ενέργειας τον Σεπτέμβριο

Της ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ

Με τον βίωσιμο τουρισμό και την προτίμηση σε φιλικό προς το περιβάλλον μέσα μεταφορές και καταλύματα να κερδίζουν έδαφος στις προτιμήσεις των τουριστικών αγορών, η αλλαγή κουλτούρας στον τουριστικό κλάδο εκτιμάται μάλλον ως επιβεβλημένη. Φυσικά, μια τέτοια αλλαγή δεν ωθείται μόνο από την τάση της εποχής, αλλά κυρίως από το κόστος ενέργειας το οποίο έχει εκτοξευθεί και για μια ξενοδοχειακή μονάδα συγκεντρώνει γύρω στο 20-30% του λειτουργικού της κόστους. Αυτό το αυξημένο λειτουργικό κόστος «υποκρεώνει» τις ξενοδοχειακές μονάδες να εξετάσουν σοβαρά το θέμα των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, κάτι που αφενός θα τους εξασφαλίσει την απαραίτητα εξοικονόμηση του κόστους και αφετέρου θα αναβαθμίσει την εικόνα τους τουριστικά και περιβαλλοντικά.

Μιλώντας στην «Κ» ο γενικός διευθυντής του ΠΑΣΥΣΕ Φιλόκυπρος Ρουσουουίνδης, έκανε λόγο για την ανάγκη αλλαγής της υφιστάμενης νομοθεσίας σε σχέση με την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών, ώστε να επιτρέπεται σε κοντινή απόσταση εκτός του τουριστικού πυρήνα, η τοποθέτηση φωτοβολταϊκών. «Το virtual net metering είναι πολύ σημαντικό γιατί θα συγκρατήσει το κόστος και θα παραμείνουμε ανταγωνιστικοί». Αυτό θα είναι και το αντικείμενο επικείμενης προγραμματισμένης συνάντησης του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνδέσμου με την Υπουργό Ενέργειας περί τα μέσα Σε-

Ζητούν απλοποίηση των διαδικασιών για εγκατάσταση φωτοβολταϊκών και τρόπους εξοικονόμησης ενέργειας.

πτεμβρίου. Στο πλαίσιο της συνάντησης αυτής, θα θεθούν επί τάπητος οι τρόποι μείωσης της ηλεκτρικής ενέργειας και του κόστους ενέργειας για τις τουριστικές επιχειρήσεις, κάτι που θεωρείται ως μείζονος σημασίας, προκειμένου να παραμείνει ανταγωνιστική η βιομηχανία. Θέμα συζήτησης θα αποτελέσει, όπως έχει προαναφερθεί, και η απλοποίηση των χρονοβόρων διαδικασιών για την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών, καθώς και άλλοι τρόποι για εξοικονόμηση ενέργειας.

Στη συνάντηση αναμένεται να συζητηθούν παραδείγματα άλλων ανταγωνιστικών χωρών όπως η Ελλάδα, οι οποίες έχουν μειώσει το ενεργειακό κόστος των ξενοδοχείων, γεγονός το οποίο σύμφωνα με τον ΠΑΣΥΣΕ, προσδίδει ένα ανταγωνιστικό πλεονέκτημα όσον αφορά την τιμολογιακή πολιτική που ακολουθούν οι τουριστικές επιχειρήσεις.

Στο μεταξύ πρόσφατα το Υπουργικό Συμβούλιο ανακοίνωσε την επιδότηση της αύξησης της τιμής του ηλεκτρικού ρεύματος που περιλαμβάνει και τους εμπορικούς καταναλωτές. Η συγκεκριμένη επιδότηση περιλαμβάνει και τα ξενοδοχεία (εμπίπτουν στην κατηγορία Μεγάλοι Εμπορικοί Καταναλωτές). Σχολιάζοντας σχετικά ο κ. Ρουσουουίνδης ανέφερε ότι η συγκεκριμένη επιδότηση δεν καλύπτει σε καμία περίπτωση την κατανάλωση ενός ξενοδοχείου. Ως εκ τούτου θεωρούν ότι η λύση του virtual net metering, είναι μονόδρομος.

Υπενθυμίζεται ότι η εγκατάσταση φωτοβολταϊκού σε άλλο σημείο από το σημείο κατανάλωσης, και ο συμψηφισμός με το υποστατικό για τους μεγάλους εμπορικούς καταναλωτές έχει αποτελέσει αίτημα του συνδέσμου μεγάλων καταναλωτών ηλεκτρικής ενέργειας (μέλος του οποίου και ο Συνδέσμος Τουριστικών Επενδύσεων, ΣΤΕΚ), ενώ είχε τεθεί επιτακτικά σε επιστολή του συνδέσμου προς τον πρόεδρο της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου. Είναι γεγονός, το οποίο αποδεικνύεται και από δεδομένα τελευταίας έρευνας της ΟΕΒ, ότι οι υπηρεσίες παροχής καταλύματος και εστίασης είναι από τους πλέον ενεργοβόρους κλάδους στην Κύπρο, με υψηλό δείκτη επίσημων εκπομπών CO₂, κατανάλωσης ενέργειας και παραγωγής αποβλήτων.

Σύμφωνα με τελευταία έρευνα της ΟΕΒ, ο κλάδος εστίασης και φιλοξενίας είναι από τους πλέον ενεργοβόρους κλάδους στην Κύπρο, με υψηλό δείκτη επίσημων εκπομπών CO₂, κατανάλωσης ενέργειας και παραγωγής αποβλήτων.

Η κάρτα που σε ταξιδεύει είναι εδώ.

Τώρα, κάνοντας τις καθημερινές σου αγορές με την **AEGEAN Mastercard** από την Τράπεζα Κύπρου, συγκεντρώνεις μίλια για ταξίδια και απολαμβάνεις μοναδικά προνόμια.

Απόκτησε την κάρτα που σε ταξιδεύει μέχρι 31/12, επωφεληθού δωρεάν συνδρομής για 6 μήνες και ξεκίνα τα ταξίδια.

bankofcyprus.com.cy
800 00 800

Τράπεζα Κύπρου

Το ενεργειακό αποτύπωμα των ξενοδοχείων

Οι επιχειρήσεις του κλάδου (5.869) καταναλώνουν συνολικά 511.168.000 κιλοβατώρες, ενώ για κάθε επιχείρηση ξεχωριστά η κατανάλωση υπολογίζεται στις 87.096 κιλοβατώρες. Για σκοπούς σύγκρισης να αναφέρουμε ότι η μέση ηλεκτρική κατανάλωση για μια επιχείρηση στον τομέα της ενημέρωσης και επικοινωνίας είναι 50.098 κιλοβατώρες, οι επιχειρήσεις μεταφοράς και αποθήκευσης 36.828 κιλοβατώρες και μια επιχείρηση στον τομέα του χονδρικού/λιανικού εμπορίου καταναλώνει κατά μέσο όρο 24.100 κιλοβατώρες. Επιπλέον, οι ετήσιες εκπομπές CO₂ για τα πεντάστερα και τετράστερα ξενοδοχεία στην Κύπρο είναι γύρω στις 222.000. Σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία, ετησίως, η κατανάλωση ενέργειας ανά διανυκτέρευση στα εποχιακά τετράστερα, ανέρχεται σε 22,9 κιλοβατώρες και ανά δωμάτιο σε 7.454 κιλοβατώρες. Ανά m² η ετήσια κατανάλωση ενέργειας ανέρχεται σε 150,6 κιλοβατώρες. Σημειώνεται ότι βάσει υπολογισμών του Υπουργείου Ενέργειας, η μέση κατανάλωση για κάθε νοικοκυριό είναι γύρω στις 400 κιλοβατώρες τον μήνα.

Ενδιαφέρον έχουν και τα στοιχεία για την κατανόμη της κατανάλωσης ενέργειας ανά δραστηριότητα, τα οποία είναι περίπου το ίδιο τόσο για τα τετράστερα όσο και για τα πεντάστερα ξενοδοχεία. Συγκεκριμένα, για τα εποχιακά τετράστερα, ο ηλεκτρικός εξοπλισμός απορροφά το 40% της ενέργειας που καταναλώνει η μονάδα, ο κλιματισμός/εξεραρισμός απορροφά το 31% της κατανάλωσης ενέργειας, η παροχή ζεστού νερού το 18%, ενώ ο φωτισμός το 5%. Αντίστοιχα για τα εποχιακά πεντάστερα η κατανάλωση ενέργειας κατανέμεται σε 30% για τον ηλεκτρικό εξοπλισμό, σε 36% για τον κλιματισμό, 10% για παροχή ζεστού νερού, 6% για φωτισμό και 3% για θέρμανση. Όσον αφορά την παραγωγή αποβλήτων, προκύπτει ότι κάθε διανυκτέρευση στα τετράστερα ξενοδοχεία αντιστοιχεί σε 2,6 κιλά απόβλητα και 3,2 κιλά για κάθε διανυκτέρευση στα πεντάστερα.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΛΛΙΤΗΣ

Το ρίσκο της κλιματικής κρίσης

Ακούγεται άδικο, γιατί η Ευρώπη έχει κάνει όσα κανείς άλλος στον κόσμο για την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης μετά τη 10ετία του 1970, αλλά η κλιματική κρίση δεν αναγνωρίζεται εύκολα, ούτε απωθείται ούτε επαναπροωθείται, και η Γηραιά Ηπειρος βρίσκεται στο επίκεντρό της. Το φετινό καλοκαίρι άνοιξε με πυκνά, διαδοχικά κύματα καύσωνα κυρίως στη δυτική και στη νοτιοδυτική Ευρώπη, ανέβηκε μερικώς βαθμούς και η θερμοκρασία της Μεσογείου, μέσα σε δύο μήνες κάρκαρα και 700.000 εκτάρια ευρωπαϊκά δάση. Και τώρα, ο Αύγουστος τελειώνει με ένα σπάνιο, αν όχι πρωτοφανή, συνδυασμό Ήρασιος και καταιγίδων. Οι όροι του προβλήματος πλέον δεν εξαρτώνται από κανέναν μεμονωμένα, ούτε καν από ολόκληρη την Ευρώπη.

Ουδείς (πλνν ίσως κάποιων τραμπικάν...) αμφιβάλλει για το ανθρώπινο γένος της κλιματικής κρίσης. Εκπέμποντας περίπου 52 δισ. μετρικούς τόνους διοξειδίου του άνθρακα και άλλα αέρια που θερμαίνουν κάθε χρόνο, έχουμε τυλίξει ασφυκτικά τη Γη με μια

«κουβέρτα αερίων» και την υπερθερμαίνουμε. Τα τελευταία 200 χρόνια, η θερμοκρασία του πλανήτη έχει αυξηθεί περίπου 0,85ο Κελσίου – και το 75% αυτής της αύξησης σημειώθηκε τον τελευταίο μισόν αιώνα. Στο επίκεντρο της υπερθέρμανσης βρίσκεται η Ευρώπη.

Στη Γαλλία, τα νερά στα ποτάμια δεν επαρκούν για να ψυχράνουν τους πυρηνικούς αντιδραστήρες και η χώρα γίνεται από εξαγωγέας εισαγωγέας ηλεκτρικού ρεύματος. Η Ιταλία βλέπει τις υδροηλεκτρικές μονάδες της να αδρανούν λόγω της Ήρασιος, αλλά ταυτόχρονα σφοδρές καταιγίδες παίρνουν ανθρώπινες ζωές και προκαλούν μεγάλες υλικές καταστροφές. Ανάλογα φαινόμενα πληθαίνουν και επεκτείνονται. Τα αντίθετα ακραία καιρικά φαινόμενα αλληλοσυνδέονται κι αλληλοεπιδρούν, οι καταστροφές που προκαλεί το ένα μεγεθύνουν τις καταστροφές που θα επιφέρει το άλλο. Η πρόληψη γίνεται προτεραιότητα.

Είναι θέμα απλής, κοινής λογικής. Πρώτος στόχος πρέπει να

είναι η δραστη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Δυστυχώς, ο πόλεμος στην Ουκρανία και οι συνέπειές του στην ενεργειακή οικονομία έχουν πείσει τους απλούς πολίτες να προσηλυτιστούν σε ολόκληρη την Ευρώπη: Αντί να συζητά για την ταχεία απόσυρση του αερίου, αγωνιά αν θα έχει αρκετό φυσικό αέριο, το πληρώνει όσο όσο και χαρακτηρίζει πράσινες τις επενδύσεις σε αυτό το ορυκτό καύσιμο. Δεύτερος στόχος είναι η ενίσχυση της ανθεκτικότητας των υποδομών στις ακραίες (αλλά όχι σπάνιες, πλέον...) συνθήκες της κλιματικής κρίσης. Φωνή σύταυτόχρονα σφοδρές καταιγίδες παίρνουν ανθρώπινες ζωές και προκαλούν μεγάλες υλικές καταστροφές. Ανάλογα φαινόμενα πληθαίνουν και επεκτείνονται. Τα αντίθετα ακραία καιρικά φαινόμενα αλληλοσυνδέονται κι αλληλοεπιδρούν, οι καταστροφές που προκαλεί το ένα μεγεθύνουν τις καταστροφές που θα επιφέρει το άλλο. Η πρόληψη γίνεται προτεραιότητα.

Είναι θέμα απλής, κοινής λογικής. Πρώτος στόχος πρέπει να είναι η δραστη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Δυστυχώς, ο πόλεμος στην Ουκρανία και οι συνέπειές του στην ενεργειακή οικονομία έχουν πείσει τους απλούς πολίτες να προσηλυτιστούν σε ολόκληρη την Ευρώπη: Αντί να συζητά για την ταχεία απόσυρση του αερίου, αγωνιά αν θα έχει αρκετό φυσικό αέριο, το πληρώνει όσο όσο και χαρακτηρίζει πράσινες τις επενδύσεις σε αυτό το ορυκτό καύσιμο. Δεύτερος στόχος είναι η ενίσχυση της ανθεκτικότητας των υποδομών στις ακραίες (αλλά όχι σπάνιες, πλέον...) συνθήκες της κλιματικής κρίσης. Φωνή σύταυτόχρονα σφοδρές καταιγίδες παίρνουν ανθρώπινες ζωές και προκαλούν μεγάλες υλικές καταστροφές. Ανάλογα φαινόμενα πληθαίνουν και επεκτείνονται. Τα αντίθετα ακραία καιρικά φαινόμενα αλληλοσυνδέονται κι αλληλοεπιδρούν, οι καταστροφές που προκαλεί το ένα μεγεθύνουν τις καταστροφές που θα επιφέρει το άλλο. Η πρόληψη γίνεται προτεραιότητα.

Δεικτική είναι η εκτίμηση του ΔΝΤ, ότι τα αυταρχικά καθεστώτα των σέικχδων, οι οποίοι έτυχε να γεννηθούν πάνω σε κοιτάσματα πετρελαίου στη Μέση Ανατολή, θα έχουν επιπλέον ουρανοκατέβητα κέρδη 1,3 τρις. δολ. στην 4ετία έως το 2026. Υπάρχουν, ωστόσο, και άλλες μεγάλες δυσκολίες.

Αν μας έλεγαν ότι ένα αεροπλάνο έχει 20% πιθανότητες να πέσει, δεν θα παίρναμε το ρίσκο και η Γη να γίνει αβίωτη για τον άνθρωπο, άρρητα, χωρίς να το παραδεχτούμε ευθέως, συμπεριφερόμαστε με τρόπο που δείχνει ότι ανέμελα παίρνουμε το ρίσκο, που απειλεί τα δικαιώματα και τη ζωή μελλοντικών γενιών. Αυτή η ανήθικη συμπεριφορά ίσως αλτράξει αν κατανοήσουμε ότι η κρίση κατεστημένα συμφέροντα του άνθρακα, των ορυκτών καυσίμων. Συμφέροντα που ενισχύονται στις σημερινές συνθήκες κρίσης – εν-

kallitsiskostas@yahoo.com

ΑΝΑΛΥΣΗ / Τον ΧΟΛΓΚΕΡ ΣΜΙΕΝΤΙΝΚ, ΚΑΛΟΥΜ ΠΙΚΕΡΙΝΓΚ ΚΑΙ ΣΑΛΟΜΟΝ ΦΙΝΤΛΕΡ*

Μια αναλαμπή πριν από την ύφεση

Αν και, συνολικά, το ΑΕΠ του δεύτερου τριμήνου της Ευρωζώνης σημείωσε μια προς τα πάνω έκπληξη (0,7% σε τριμηνιαία βάση έναντι της συναινετικής εκτίμησης του Reuters για 0,2%), οι προοπτικές παραμένουν ζοφερές. Ανάμεσα σε δύο διασταυρούμενα πυρά, από τη μια με το επιδεινούμενο σοκ στον ενεργειακό εφοδιασμό και από την άλλη με τη σύσφιξη των συνθηκών δανεισμού σε όλο τον κόσμο, εξακολουθούμε να προβλέπουμε ότι η Ευρωζώνη θα περιπέσει σε ύφεση το δεύτερο εξάμηνο του τρέχοντος έτους. Μετά δύο καλοκαίρια ταξιδιωτικής αναταραχής που σχετίζονται με την πανδημία του κορωνοϊού, το 2022 οι τουρίστες αναπομονούσαν να επιστρέψουν στους αγαπημένους τους προορισμούς. Η τόνωση των ταξιδιωτικών υπηρεσιών στη Γαλλία βοήθησε στην άνοδο του ΑΕΠ κατά 0,5% σε τριμηνιαία βάση το δεύτερο τρίμηνο, υπερβαίνοντας την εκτίμησή μας για 0,2%, και υπεραντιστάθηκε την πτώση του 0,2% του πρώτου τριμήνου. Τόσο το ΑΕΠ της Ισπανίας

(1,1% σε τριμηνιαία βάση το δεύτερο τρίμηνο, μετά το 0,2% κατά το πρώτο τρίμηνο) όσο και της Ιταλίας (1,0% μετά το 0,1%) επιταχύνθηκαν σημαντικά. Η Ισπανία, ενώ υστερεί σε σχέση με την υπόλοιπη Ευρωζώνη στην ανάκαμψη από την ύφεση του κορωνοϊού, επωφελήθηκε από σταθερά κέρδη στην εγχώρια κατανάλωση και τις επενδύσεις. Η εικόνα φαίνεται λιγότερο ρόδινη στο ψυχρότερο βόρειο τμήμα της Ευρώπης, το οποίο εξαρτάται περισσότερο από τη βιομηχανική παραγωγή και τις εξαγωγές ρωσικού φυσικού αερίου. Το πραγματικό γερμανικό ΑΕΠ διαμορφώθηκε σταθερά στο 0,0% σε τριμηνιαία βάση το δεύτερο τρίμηνο, δείχνοντας επιβράδυνση από το ανοδικά αναθεωρημένο 0,8% το πρώτο τρίμηνο.

Αντικατοπτρίζοντας την ακοίμη σταθερή υποκείμενη ζήτηση, η ιδιωτική καταναλωτική φαίνεται να διατηρήθηκε σε καλά επίπεδα το δεύτερο τρίμηνο. Αυτό συμβαίνει παρά το σοβαρό σοκ του πραγματικού ει-

σοδήματος που προέρχεται από τα υψηλά ποσοστά πληθωρισμού –σε μεγάλο βαθμό λόγω του αυξανόμενου κόστους εισαγωγών– και παρά το γεγονός ότι στα ονομαστικά εισοδήματα υπήρξαν μόνο μέτρια κέρδη (σε αντίθεση με τις ΗΠΑ και το Ηνωμένο Βασίλειο). Η αύξηση των κρατικών δαπανών πιθανότατα συνέβαλε επίσης στην ανάπτυξη του δεύτερου τριμήνου.

Πάντως, η Ευρωζώνη θα έρθει αντιμέτωπη με έναν δύσκολο χειμώνα. Ακόμη και με την κινηματική παραγωγή και τις εξαγωγές ρωσικού φυσικού αερίου προκειμένου να αυξήσει τα επίπεδα αποθήκευσης προς τον χειμώνα, η απόφαση της Μόσχας να μειώσει δραματικά τον εφοδιασμό της υπογραμμίζει τον σοβαρό κίνδυνο ελλείψεων ενέργειας κατά τους κρύους μήνες, που θα μπορούσαν να αναγκάσουν τα εργοστάσια να σταματήσουν την παραγωγή για να έχουν οι άνθρωποι τη δυνατότητα να ζεστάνουν τα σπίτια τους.

* Οικονομολόγοι της Berenberg Bank.

Ξεπέρασαν τα 12 tcf οι συνολικές ποσότητες ΦΑ

Οι νέες ανακαλύψεις ενισχύουν το δυναμικό της κυπριακής ΑΟΖ δίνοντας μια νέα πνοή στο ενεργειακό πρόγραμμα

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Οι επίσημες ανακοινώσεις Λευκωσίας και ENI για την ποσότητα Φυσικού Αερίου (ΦΑ) που εντοπίστηκε στον στόχο «Cronos-1» του τεμαχίου 6, αν και απέχουν από τις αρχικές προσδοκίες, δικαιολογημένα προκαλούν κλίμα ευφορίας. Τα 2,5 tcf που ανακοινώθηκαν διατηρούν ζωντανή την δυναμική του τεμαχίου 6 δίνοντας προοπτικές να εξελιχθεί σε ένα δεύτερο κοιτάσμα Αφροδίτη. Η νέα γεώτρηση που ανακοινώθηκε στο στόχο «Zeus-1», ταυτόχρονα με την επιστημονική των αποτελεσμάτων του Cronos-1, ενδεχομένως να αυξήσει τις ενεργειακές προοπτικές του τεμαχίου 6. Τούλάχιστον αυτό δείχνουν πρώτον τα δεδομένα που έχει η κοινοπραξία του τεμαχίου 6 καθώς δεύτερον η εκτός αρχικού προγραμματισμού γεώτρηση σε κοντινό σημείο από το στόχο «Cronos-1». Εκτός από την

Από το 2011 που ξεκίνησαν οι γεωτρήσεις εντός της κυπριακής ΑΟΖ έχουν εντοπισθεί τέσσερα κοιτάσματα ΦΑ. Το Αφροδίτη με 4,5 tcf, το Καλυψώ με 2 tcf περίπου, το Γλαύκος με 5 έως 8 tcf και ο «Cronos-1» με 2,5 tcf.

σπύλη ΦΑ 260 μέτρων που εντόπισε το γεωτρήσιμο «Tungsten Explorer», τα δεδομένα που αντλήθηκαν επέβαλαν την αλλαγή σχεδίων με παραμονή του γεωτρήσιμου στην περιοχή αντί του αρχικού σχεδιασμού για μετακίνησή του, σε άλλο τεμάχιο της κοινοπραξίας, πιθανότατα στο 8. Τόσο η εταιρεία όσο και η κυβέρνηση συνεχίζουν να διατηρούν χαμηλούς τόνους χωρίς ωστόσο να κρύβουν την ικανοποίησή τους για την ποσότητα ΦΑ που εντοπίστηκε. Ικανοποίηση που πηγάζει από τις προοπτικές που δημιουργούνται από το ενεργειακό δυναμικό της ΑΟΖ, το οποίο

Η ενεργειακή κρίση που έχει σκεπάσει την Ευρώπη ενδεχομένως να οδηγήσει τις εταιρείες που βρίσκονται εντός της ΑΟΖ σε ένα κοινό σχεδιασμό ανάπτυξης των κοιτασμάτων που έχουν εντοπισθεί.

σχετίζεται άμεσα και με τον παράγοντα ενεργειακής κρίσης που μαστιάζει την Ευρώπη.

Το ταμείο

Παρά τα διθυραμβικά σχόλια μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων στο στόχο «Cronos-1» το συγκεκριμένο κοιτάσμα αν αξιολογηθεί μεμονωμένα, τότε αναμφίβολα πρόκειται για ένα κοιτάσμα μεσαίου μεγέθους που εάν δεν υπήρχαν άλλες παράμετροι, πολύ δύσκολα θα έφθανε στο στάδιο να χαρακτηριστεί εμπορεύσιμο. Στις προκειμένη περίπτωση η αξιολόγηση του κοι-

τάσματος γίνεται αθροιστικά, συμβάλλοντας έτσι σημαντικά στο ενεργειακό δυναμικό της ΑΟΖ που είναι η μεγάλη εικόνα. Για να γίνουν περισσότερο κατανοητές οι προοπτικές του κυπριακού ενεργειακού προγράμματος θα πρέπει κάποιος να εξετάσει συνολικά τις επιδόσεις της ΑΟΖ από τότε που ξεκίνησαν οι έρευνες και τα αποτελέσματα των εργασιών που πραγματοποιήθηκαν.

«Αφροδίτη»

Η πρώτη ερευνητική γεώτρηση πραγματοποιήθηκε στις 19 Σεπτεμβρίου 2011 στο τεμάχιο 12 από την αμερικάνικη Noble Energy. Τον Ιούνιο του 2015

η αδειούχος εταιρεία του 12 ανακοίνωσε ότι η ανάπτυξη του κοιτάσματος «Αφροδίτη», η αξιολόγηση του οποίου καταδεικνύει ποσότητες φυσικού αερίου της τάξης των 4,5 τρισεκατομμυρίων κυβικών ποδών (Tcf), είναι οικονομικά βιώσιμη και ακολούθως υπέβαλε Σχέδιο Ανάπτυξης και Παραγωγής. Το συγκεκριμένο κοιτάσμα μέχρι σήμερα παραμένει αναζήσιμο και λέγεται πως η ανάπτυξη του θα ξεκινήσει το 2024.

Ο «Γλαύκος»

Μετά την πρώτη γεώτρηση στο τε-

Προς αλλαγή σχεδιασμών στην ΑΟΖ

Η γεώτρηση στον «Cronos-1» ενδεχομένως να διαφοροποιήσει τη φιλοσοφία εμπορικής ανάπτυξης του τεμαχίου 6 και να επηρεάσει τον ευρύτερο σχεδιασμό και στην υπόλοιπη ΑΟΖ. Ήδη σε εταιρεία και κυβέρνηση φαίνεται να επικρατεί το σενάριο ενός συνολικού έργου ανάπτυξης του τεμαχίου 6, το οποίο έχει όλα τα φόντα, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις που γίνονται, να μετατραπεί σε ένα δεύτερο Αφροδίτη, από πλευράς ποσότητας, στη χειρότερη περίπτωση. Περισσότερο περιπλοκές φαντάζουν οι συνθήκες να συμβεί κάτι ανάλογο και με το σύνολο των κοιτασμάτων που έχουν εντοπισθεί. Μετά την ενεργειακή κρίση που έχει ξεσπάσει η πιεστική ανάγκη για νέες πηγές ενέργειας ενδεχομένως να παρακάμψουν εμπόδια που υπήρχαν μέχρι χθες, λένε πηγές στη Λευκωσία, και να σπρώξουν τις εταιρείες σε ένα κοινό μοντέλο ανάπτυξης είτε με τη δημιουργία υποδομών επεξεργασίας του ΦΑ επί κυπριακού εδάφους είτε με επίτευξη των διαδικασιών δημιουργίας του αγωγού EastMed.

ήθηκε η πρώτη ερευνητική γεώτρηση στο στόχο «Δελφίνι», η οποία ωστόσο δεν εντόπισε κοιτάσμα σε εμπορεύσιμη κατάσταση. Η δεύτερη προσπάθεια πραγματοποιήθηκε στο στόχο «Γλαύκος» και ήταν επιτυχής. Σύμφωνα με επίσημες ανακοινώσεις το κοιτάσμα που εντοπίστηκε υπολογίζεται από 5 έως 8 tcf ΦΑ. Στο συγκεκριμένο κοιτάσμα πραγματοποιήθηκε επιβεβαιωτική γεώτρηση τα αποτελέσματα της οποίας αναμένονται.

«Καλυψώ»

Πολύ πριν τις ικανοποιητικές επιδόσεις του «Γλαύκου» στο τεμάχιο 10, η ιταλική ENI πραγματοποίησε την πρώτη επιβεβαιωτική γεώτρηση στο στόχο «Καλυψώ», στο τεμάχιο 6. Οι εργασίες άρχισαν την πρώτη μέρα του 2018 και ολοκληρώθηκαν δυο μήνες αργότερα. Επίσημες ανακοινώσεις για τα αποτελέσματα των εργασιών δεν έχουν γίνει. Ωστόσο, αξιωματούχοι της ιταλικής ENI προσδιόριζαν την ποσότητα ΦΑ που εντοπίστηκε από 6 έως 8 tcf ποσότητα υπερβολική, σύμφωνα με ανεπίσημες πηγές στη Λευκωσία οι οποίες κάνουν λόγο για κοιτάσμα που στην καλύτερη περίπτωση κυμαίνεται κοντά στα 2 tcf ΦΑ.

«Cronos-1»

Η γεώτρηση στο στόχο «Cronos-1» είναι η δεύτερη στο τεμάχιο 6 και αυτή που σημάδεψε την επιστροφή της γαλλο-ιταλικής κοινοπραξίας στην κυπριακή ΑΟΖ, μετά το μορατόριουμ εργασιών λόγω πανδημίας. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», η επλογή του συγκεκριμένου στόχου έγινε από τα ενθαρρυντικά σεισμικά δεδομένα που υπήρχαν και έδειξαν ένα κοιτάσμα ΦΑ κοντά στα 4,5 tcf. Ποσότητα που δεν επιβεβαιώθηκε με την εταιρεία και την κυβέρνηση να αποφασίζουν μια δεύτερη γεώτρηση στο στόχο «Zeus-1» προκειμένου «να εκτιμηθούν με μεγαλύτερη ακρίβεια οι ποσότητες φυσικού αερίου στο εν λόγω τεμάχιο». Τούτέστιν, να διαπιστωθεί εάν ο θυβός του τεμαχίου 6 κρύβει και άλλο ΦΑ που δεν εντόπισε η γεώτρηση στο στόχο «Cronos-1».

Δίαυλος για να «πετάξει» η Κύπρος ψηλά στο χάρτη των κλιματικά ουδέτερων χωρών

Με μπροστάρη τη Λεμεσό, η Κύπρος προσδοκεί να μπει ψηλά στο χάρτη των κλιματικά ουδέτερων και έξυπνων πόλεων της Ευρώπης, ανέφερε ο υφυπουργός Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής, Κυριάκος Κόκκινος, σημειώνοντας ότι οι τεχνοκράτες έχουν ήδη «σπικώσει τα μανίκια» για τη συμμετοχή του Δήμου Λεμεσού στο πρόγραμμα EU Mission Cities, για τις 100 κλιματικά ουδέτερες και έξυπνες πόλεις της ΕΕ.

Το θέμα απασχόλησε, το μεσημέρι της Τρίτης, σύσκεψη στο Δημοτικό Μέγαρο Λεμεσού, όπου ο Υφυπουργός και οι συνεργάτες του συζήτησαν τρόπους συνεργασίας με τις δημοτικές Αρχές, ώστε να ανταποκριθεί η πόλη

στις προκλήσεις που απαιτούνται για εξασφάλιση κονδυλίων από το συγκεκριμένο πρόγραμμα, το οποίο στοχεύει σε 100 κλιματικά ουδέτερες και έξυπνες πόλεις έως το 2030, σε τομείς όπως η ενέργεια, η διαχείριση απορριμμάτων, οι μεταφορές, τα κτίρια κ.λπ. Συγκρίνοντας το Δήμο Λεμεσού για την επιτυχία εξασφάλισης συμμετοχής, μέσω διαγωνιστικής διαδικασίας, ο κ. Κόκκινος είπε πως η συνεργασία του Υφυπουργείου είναι δεδομένη «γιατί πιστεύω ότι δεν είναι μόνο θέμα κλιματικά ουδέτερης και έξυπνης Λεμεσού, αλλά κλιματικά ουδέτερης και έξυπνης Κύπρου». «Μέσα στο πλαίσιο της ευρύτερης στρατηγικής της Πολιτείας για διαχείριση της κλιματικής αλλαγής και

Μπροστάρης η Λεμεσός, που συμμετέχει στο πρόγραμμα EU Mission Cities.

βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών, μέσα από υποδομές πόλεων, και όχι μόνο, για την ξύπνη Κύπρο, πιστεύω ότι αυτός είναι ένας δίαυλος για να τρέξουμε γρήγορα, να πειραματιστούμε, να διεκδικήσουμε μαζί κονδύλια και έργα τα οποία, ξεκινώντας από την πόλη της Λεμεσού, θα βάλουν την Κύπρο ψηλά στο χάρτη των κλιματικά ουδέτερων πόλεων της Ευρώπης», συμπλήρωσε. Σημείωσε, τέλος,

«οι τεχνοκράτες μας έχουν ήδη σπικώσει τα μανίκια και πιστεύω ότι θα καταφέρουμε, με αυτά που συμφωνήσαμε σήμερα και με τις τακτικές συναντήσεις που θα έχουμε για να παρακολουθούμε την εξέλιξη, η Λεμεσός να πετύχει τους στόχους της και κατ'επέκταση η Κύπρος».

Από την πλευρά του, ο Δήμαρχος Νίκος Νικολαΐδης, δήλωσε ότι το συγκεκριμένο πρόγραμμα είναι ιδιαίτερα εντατικό και απαιτητικό και μια μεγάλη πρόκληση για την πόλη, αφού θα πρέπει να καταρτιστεί ένας στρατηγικός σχεδιασμός, με συγκεκριμένες δράσεις και έργα, «που όταν υλοποιηθούν θα οδηγήσουν τη Λεμεσό, την επόμενη οκταετία, σε αυτό το καθεστώς της έ-

ξυπνης και κλιματικά ουδέτερης πόλης». Συμφωνώντας με τον Υφυπουργό ότι υπάρχει μια συνεργασία σε στρατηγικό επίπεδο, σε επίπεδο δημιουργίας μιας κατευθυντήριας επιτροπής, η οποία θα συντονίζει όλες τις δράσεις με τα κυβερνητικά τμήματα, με εκπαιδευτικά ιδρύματα, με ερευνητικά κέντρα, με τον ιδιωτικό τομέα και την κοινωνία των πολιτών», είπε ο κ. Νικολαΐδης, προσθέτοντας ότι η κοινωνία των πολιτών πρέπει να είναι συμμετέχουσα σε αυτές τις διαδικασίες, «ούτως ώστε να μπορέσει η πόλη μας να υποβάλει έγκαιρα αυτόν τον στρατηγικό σχεδιασμό και έγκαιρα να αρχίσει να διεκδικεί κονδύλια από την ΕΕ για την υλοποίηση αυτών των δράσεων». Υπέ-

δειξε ακόμη πως ό,τι έχει να ωφεληθεί η Λεμεσός από αυτά τα έργα και δράσεις, θα διοχετευθεί και στις υπόλοιπες πόλεις της Κύπρου, καθώς στόχος του προγράμματος και των 100 πόλεων που συμμετέχουν, είναι να επηρεάσουν θετικά και τις υπόλοιπες πόλεις της Ευρώπης.

Με τη σημερινή σύσκεψη έγινε ένα σημαντικό βήμα, είπε ο Νίκος Νικολαΐδης και ευχαρίστησε τον Υφυπουργό και τους συνεργάτες του για τη συνεργασία. Υπενθυμίζεται ότι ρόλο επιστημονικού συντονιστή στις συμμετοχικές του Δήμου Λεμεσού στο πρόγραμμα EU Mission Cities ανέλαβε το Ινστιτούτο Κύπρου.

KYPE

Καλοκαιρινό πάρτι... με σκοπό!

Ένα αλληλεγγύη καλοκαιρινό πάρτι διοργανώθηκε στην παραλία Σκούταροι στο Παραλίμνι με στόχο την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού για την πλαστική ρύπανση των θαλασσών μας. Η εκδήλωση διοργανώθηκε την Κυριακή, 21 Αυγούστου 2022, από τον Κυπριακό Σύνδεσμο Αειφόρου Τουρισμού (CSTI) στα πλαίσια του Έργου «Keep our Sand and Sea Plastic Free». Το Υπουργείο Τουρισμού και ο Δήμος Παραλιμνίου ήταν υποστηρικτές της εκδήλωσης.

Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης πραγ-

ματοποιήθηκε Live link με μουσική, διαγωνισμό με πλούσια δώρα και διάφορα παιχνίδια. Ιδιαίτερα εντυπωσιακή και ελπιδοφόρα ήταν η συμμετοχή των μικρών μας φίλων που με μεγάλη προθυμία ανέλαβαν να καθαρίσουν την παραλία. Η παραλία Σκούταροι στο Παραλίμνι είναι η 2η «Παραλία Χωρίς Πλαστικά» που διοργανώθηκε από το Έργο «Keep our Sand and Sea Plastic Free» σε συνεργασία με το Δήμο Παραλιμνίου με στόχο να ενθαρρύνει και διεκδικήσει τους επισκέπτες της να αποφεύγουν την χρήση του πλαστικού μιας χρήσης κατά την παραμονή

Η παραλία Σκούταροι στο Παραλίμνι είναι η 2η «Παραλία Χωρίς Πλαστικά» που διοργανώθηκε από το Έργο «Keep our Sand and Sea Plastic Free» σε συνεργασία με το Δήμο Παραλιμνίου.

τους στην παραλία, με απώτερο σκοπό την μείωση της πλαστικής ρύπανσης των θαλασσών μας. Μια πρωτοβουλία που αγκαλιάστηκε από το κοινό και μόνο θετικά αποτελέσματα θα έχει για την τουριστική βιομηχανία και όχι μόνο. Οι χιλιάδες ακροατές του Live link, τόσο από την παραλία, όσο και από το ραδιόφωνο είχαν την ευκαιρία να ενημερωθούν για τις δράσεις του Έργου, να κατανοήσουν τις επιπτώσεις της πλαστικής ρύπανσης για το περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία και να διασκεδάσουν με υπεύθυνο τρόπο.

Ιδιαίτερα ενθαρρυντικά ήταν τα σχόλια των επισκεπτών της παραλίας και στόχος των διοργανωτών είναι να πραγματοποιηθούν αντίστοιχες εκδηλώσεις σε ακόμη περισσότερες παραλίες. Όπως δήλωσε η Συντονίστρια του Έργου «Keep our Sand and Sea Plastic Free», Παναγιώτα Κουτσόφτα: «Ακόμη και η αλλαγή μιας μικρής καθημερινής συνήθειας μας, μπορεί να κάνει μεγάλη διαφορά για το περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία. Για παράδειγμα, εάν ένα άτομο και μόνο χρησιμοποιεί επαναχρησιμοποιήσιμο παγούρι για το νερό του, αντί πλαστικά μπουκάλια, μπο-

ρούν να εξοικονομηθούν μέχρι και 156 μπουκάλια νερού/χρόνο. Αναλογιστείτε πόσο μεγάλη αλλαγή μπορεί να γίνει αν όλοι χρησιμοποιούμε επαναχρησιμοποιήσιμα παγούρια για το νερό».

Το Έργο «Keep our Sand and Sea Plastic Free» είναι μια πρωτοβουλία του TUI Care Foundation σε συνεργασία με τον Κυπριακό Σύνδεσμο Αειφόρου Τουρισμού (CSTI) με στόχο να φέρει μαζί την τουριστική βιομηχανία, τους τουρίστες και τους ντόπιους για να αναλάβουν δράση για μείωση της κατανάλωσης των πλαστικών μιας χρήσης, ώστε να ελαττωθεί η πλαστική ρύπανση.

ΑΡΘΡΟ / Του ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΙΑΝΝΑ

Αλήθεια και ψέμα

Η σύγκρουση της αλήθειας με το ψέμα όσο περνάει ο καιρός γίνεται όλο και πιο έντονη. Αρχίσαμε να τη βιώνουμε με τις εκλογές στην Αμερική το 2017 και μετά συνεχίστηκε με το Brexit. Τώρα έχουμε πάει σε άλλο επίπεδο αφού σειρά έχουν πάρει αμφιλεγόμενα δημοσιεύματα και εργαλειοποίηση μη κυβερνητικών οργανώσεων. Αν δεν υπάρχει κάποιο στοιχείο τότε οι ενδιαφερόμενοι πολύ απλά επεμβαίνουν στη προσωπική ζωή όπως έγινε στην περίπτωση της Φιλανδής Πρωθυπουργού. Προσπάθησαν να την πλήξουν χρησιμοποιώντας ένα βίντεο που διασκεδάζε με τους φίλους της. Δυστυχώς, φαίνεται ότι όλα τα παραπάνω έχουν ένα κοινό παρονομαστή: την αποδόμηση δυτικών ηγετών που στάθηκαν απέναντι στη Ρωσία. Είναι κρίμα γιατί βρίσκονται πολλοί που είναι διατεθειμένοι να κάνουν κακό στην πατρίδα τους συμμετέχοντας σε μια τέτοια προσπάθεια άμεσα ή έμμεσα. Άμεσα έχοντας οικονομικές συναλλαγές οπότε και γνωρίζουν πολύ καλά τι κάνουν και έμμεσα έχοντας ιδεολογικές προκαταλήψεις μη γνωρίζοντας πού συμμετέχουν. Οι τελευταίοι είναι και πιο επικίνδυνοι γιατί δεν έχουν την αίσθηση του κινδύνου αφού πραγματικά νιώ-

θουν ότι αυτό που πιστεύουν είναι η πραγματικότητα. Πώς αλλάζει η κατάσταση ώστε να μπορέσουμε να επιστρέψουμε στην κανονικότητα; Πρέπει τα κόμματα σε όλες τις δυτικές χώρες να αλλάξουν βάθροντας ως προτεραιότητα την ενότητα και την αγάπη για την πατρίδα. Πρέπει να μπορούμε να συνεργάζονται τουλάχιστον στα μεγάλα εθνικά θέματα και την ίδια ώρα να εμπνεύσουν ικανά μέλη της κοινωνίας να ασχοληθούν με την πολιτική. Έχουμε αφήσει τις τύχες των παιδιών μας σε πολιτικούς που δεν ξέρουν πώς θα εμπνεύσουν όλους τους ψηφοφόρους να ζαναμειστευτούν τους πολιτικούς και δεύτερον να εμπνεύσουν ικανά μέλη της κοινωνίας να ασχοληθούν με την πολιτική. Έχουμε αφήσει τις τύχες των παιδιών μας σε πολιτικούς που δεν ξέρουν πώς θα εμπνεύσουν όλους τους ψηφοφόρους να ζαναμειστευτούν τους πολιτικούς και δεύτερον να εμπνεύσουν ικανά μέλη της κοινωνίας να ασχοληθούν με την πολιτική. Έχουμε αφήσει τις τύχες των παιδιών μας σε πολιτικούς που δεν ξέρουν πώς θα εμπνεύσουν όλους τους ψηφοφόρους να ζαναμειστευτούν τους πολιτικούς και δεύτερον να εμπνεύσουν ικανά μέλη της κοινωνίας να ασχοληθούν με την πολιτική. Έχουμε αφήσει τις τύχες των παιδιών μας σε πολιτικούς που δεν ξέρουν πώς θα εμπνεύσουν όλους τους ψηφοφόρους να ζαναμειστευτούν τους πολιτικούς και δεύτερον να εμπνεύσουν ικανά μέλη της κοινωνίας να ασχοληθούν με την πολιτική.

Ανθρώποι οι οποίοι πρώτα θα εμπνεύσουν όλους τους ψηφοφόρους να ζαναμειστευτούν τους πολιτικούς και δεύτερον να εμπνεύσουν ικανά μέλη της κοινωνίας να ασχοληθούν με την πολιτική. Έχουμε αφήσει τις τύχες των παιδιών μας σε πολιτικούς που δεν ξέρουν πώς θα εμπνεύσουν όλους τους ψηφοφόρους να ζαναμειστευτούν τους πολιτικούς και δεύτερον να εμπνεύσουν ικανά μέλη της κοινωνίας να ασχοληθούν με την πολιτική. Έχουμε αφήσει τις τύχες των παιδιών μας σε πολιτικούς που δεν ξέρουν πώς θα εμπνεύσουν όλους τους ψηφοφόρους να ζαναμειστευτούν τους πολιτικούς και δεύτερον να εμπνεύσουν ικανά μέλη της κοινωνίας να ασχοληθούν με την πολιτική.

Ο κ. Γιάννης Γεωργιάδης είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

ταξίδια

Κυριακή
28/8

*Εαυπάρουμε
για Αγαίο!*

ΠΑΡΟΣ
ΙΚΑΡΙΑ
ΚΙΜΩΛΟΣ
ΤΗΛΟΣ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ελληνική Έκδοση της Οικουμενικής Συνοδικής

Το στοίχημα

Το στοίχημα του Ινδού πρωθυπουργού, Ναρέντρα Μόντι, όπως έχει επανειλημμένως τονίσει, είναι να «σπάσει τον φαύλο κύκλο της φτώχειας» στην Ινδία, αλλά σύμφωνα με την Παγκόσμια Τράπεζα και με τα τελευταία στοιχεία ακόμη και σήμερα το 60% του πληθυσμού της, κάπου 1,3 δισ. άτομα, ζουν με λιγότερο από 3,10 δολ. την ημέρα.

Η πρόβλεψη

Ανάμεσα στους οικονομικούς αναλυτές που προεξοφλούν τη σταδιακή αποδυνάμωση της Κίνας στο διεθνές στερέωμα, η Νταμπίσα Μόγιο, πρώην σύμβουλος της βρετανικής κυβέρνησης και νυν μέλος του διοικητικού συμβουλίου στη Chevron, προέβλεψε προσφάτως πως «το χρέος της Κίνας και το δημογραφικό της πρόβλημα θα είναι σε πολύ προβληματικά επίπεδα μέσα στα επόμενα 10 χρόνια».

Τα στερεότυπα

Σκολιάζοντας την παλαιότερη εικόνα της Ινδίας και την καχυποψία που ενέπνεε στη Δύση, ο Ροχάν Βενκάτ, σύμβουλος του Ινδικού Κέντρου Ερευνών Πολιτικής, τόνισε πως «πριν βαρύνεται χρωματισμένη από τις προκαταλήψεις της Δύσης για την Ανατολή, κάποιες από τις οποίες μπορεί να είχαν κάποια βάση, αλλά πάρα πολλές από αυτές δεν ήταν παρά απλά στερεότυπα».

H ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Νέος εμπορικός διάδρομος Ευρώπης - Ασίας

Με κόμβους Ινδία, Ισραήλ, Εμιράτα και πύλη τον Πειραιά, ανταγωνίζεται τον κινεζικό Δρόμο του Μεταξιού

Ενας νέος εμπορικός διάδρομος με λιμάνια, θαλάσσιες μεταφορές, οδικές και σιδηροδρομικές συνδέσεις θα ενώνει εφεξής την Ασία με την Ευρώπη, την Αραβική Θάλασσα και την Ανατολική Μεσόγειο, με κύριους κόμβους σύνδεσης την Ινδία, τα Αραβικά Εμιράτα και το Ισραήλ. Θα είναι ο τρίτος σύνθετος διάδρομος του είδους με ισχυρό τον ρόλο της Ινδίας και θα ανταγωνιστεί τον κινεζικό νέο Δρόμο του Μεταξιού. Παράλληλα, θα αναπληρώνει τα κενά στον περσικής επιρροής Διάδρομο Μεταφοράς Βορρά - Νότου (INSTC), προσφέροντας στην Ινδία εναλλακτική οδό εμπορίου ώστε να μην εξαρτώνται οι εμπορικές μεταφορές της από τον Ιράν και τη Ρωσία. Όπως επισμαίνει η ιστοσελίδα thenationalnews.com, ο νέος αυτός διά-

δρομος εμπορικών μεταφορών όχι μόνο μετασχηματίζει το εμπόριο ανάμεσα στην περιοχή του Ινδικού Ωκεανού, στη Μέση Ανατολή και στην Ευρώπη, αλλά στην πορεία θα επαναπροσδιορίσει τη γεωπολιτική στο νότιο άκρο της Ευρασίας. Ορισμένες πιχές του νέου εμπορικού διαδρόμου συμφωνήθηκαν στην πρόσφατη σύνοδο κορυφής στην οποία παρευρέθησαν οι ηγέτες Ινδίας, Ισραήλ, Αραβικών Εμιράτων, αλλά και ο πρόεδρος των ΗΠΑ, Τζο Μπάιντεν, χωρίς, ωστόσο, να αποτελεί εγχείρημα αμερικανικής εμπνεύσεως ή επιρροής. Σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα του Ινστιτούτου Μέσης Ανατολής, ο Ινδο-Αραβο-Μεσογειακός διάδρομος είναι το αποτέλεσμα συνεργασίας και από κοινού μελέτες

ανάμεσα στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, στην Ινδία και στο Ισραήλ μέσω «διμερών εταιρικών σχέσεων και κοινών επενδύσεων δημοσίου και ιδιωτικού τομέα». Ο νέος εμπορικός διάδρομος θα δίνει δυνατότητα στα προϊόντα που θα καταφθάνουν από τα Εμιράτα στη δυτική ακτή της Ινδίας να μεταφέρονται σιδηροδρομικά με τη γραμμή που διέρχεται μέσω Σαουδικής Αραβίας και Ιορδανίας και καταλήγει στο λιμάνι της Χάιφας, στη μεσογειακή ακτή του Ισραήλ. Και από εκεί ακολουθεί η θαλάσσια οδός που συνδέει τη Χάιφα με την ευρωπαϊκή ενδοχώρα στο λιμάνι του Πειραιά ή σε μεγάλα λιμάνια της Ιταλίας, από τον Τάραντα μέχρι την Τεργέστη. Με τη μεταφορά των προϊόντων μέσω Ελλάδας,

ο νέος εμπορικός διάδρομος θα φτάνει στις μεγαλύτερες αγορές και στα μεγαλύτερα κέντρα μεταποίησης της Ευρώπης, μεταφέροντας τα προϊόντα της Ινδίας από τη Βομβάη στο λιμάνι του Πειραιά σε 10 ημέρες. Η πιο πρόσφατη εξέλιξη στην ανάπτυξη του νέου διαδρόμου ήταν στις 14 Ιουλίου η αγορά του λιμανιού της Χάιφας στο Ισραήλ από κοινοπραξία της οποίας ηγούνται οι ινδικές εταιρείες Adani Ports και Special Economic Zone. Το φαβορί για την αγορά του λιμανιού της Χάιφας ήταν αρχικά κοινοπραξία της οποίας ηγείται η DP World των Αραβικών Εμιράτων. Η επιτυχία της ινδικής κοινοπραξίας θεωρείται, ωστόσο, η καλύτερη δυνατή εξέλιξη, καθώς σταθεροποιεί τον νέο εμπορικό διάδρομο.

Ο νέος διάδρομος αποτελεί σαφώς απάντηση στο εξίσου φιλόδοξο σχέδιο που δρομολογεί η Κίνα και είναι σε εξέλιξη εδώ και περίπου οκτώ χρόνια: τον νέο Δρόμο του Μεταξιού, όπως επικρατώντας να λέγεται αυτό το δίκτυο λιμανιών που κατασκεύασαν εταιρείες της Κίνας και το οποίο επεκτείνεται από τη νοτιοανατολική Ασία προς δυσμάς. Κάποιοι στο Νέο Δελχί αντιμετωπίζουν το κινεζικό σχέδιο με καχυποψία, θεωρώντας ότι οδηγεί σε ένα είδος από θαλάσσιου πολιτισμού της Ινδίας, καθώς εκτείνεται από τα λιμάνια της Βιρμανίας και του Μπανγκλαντές στην ανατολική πλευρά της Ινδίας, μετά στη Σρι Λάνκα στη νότια πλευρά της Ινδίας και στο Πακιστάν στη δυτική πλευρά της Ινδίας.

Συμμαχία Νέου Δελχί με Τελ Αβιβ και αραβικές επενδύσεις

Η απάντηση του Νέου Δελχί σε αυτήν τη στρατηγική σημασία πρόκληση, την αίσθηση ότι περικυκλώνεται θαλάσσια από την Κίνα, ήταν ο σύνθετος διάδρομος INSTC, ένας ιρανικός επιρροής εξίσου περιπλοκός εμπορικός διάδρομος, που συνδέει την Ινδία με την Ευρώπη μέσω του Ιράν, της Κεντρικής Ασίας και της Ρωσίας. Κομβικό του στοιχείο είναι η κατασκευή λιμένων βαθών υδάτων στις ακτές του Ιράν στην Τσαμπαχάρ, αλλά και οι οδικές και σιδηροδρομικές αρτηρίες προς τον βορρά από την Τσαμπαχάρ μέσω του ιρανικού εδάφους και του Αφγανιστάν

στην κεντρική Ασία. Γεωπολιτικοί κίνδυνοι και οικονομικές κρίσεις, που έχουν πλήξει την περιοχή τα τελευταία 20 χρόνια, έχουν, όμως, αποτρέψει την ολοκλήρωση αυτού του διαδρόμου. Ως εκ τούτου, το Νέο Δελχί αναγκάστηκε να βρει διεξόδους, καθώς θεωρεί εκ των πραγμάτων προβληματική την εξάρτησή του από έναν και μόνον εμπορικό δρόμο για τη σύνδεση Ασίας με Ευρώπη όταν στο επίκεντρο αυτού του διαδρόμου βρισκονται το Ιράν και η Ρωσία, οι δύο χώρες στις οποίες έχουν επιβάλει κυρώσεις οι χώρες της Δύσης. Και τη διέξοδο προσφέρει ο τρίτος αυτός διάδρομος,

Ινδίας, Αραβικών Εμιράτων και Μεσογείου, στον οποίο είναι, άλλωστε, η Ινδία ο ένας από τους δύο μεγαλύτερους εταίρους. Η πύλη του τρίτου διαδρόμου στην Ευρώπη είναι το Ισραήλ, που αποτελεί εταίρο της Ινδίας στην καινοτομία, στη γεωργία και στην τεχνολογία υδάτων. Σημαντικός είναι, παράλληλα, και ο ρόλος των Αραβικών Εμιράτων, καθώς το Αμπου Ντάμπι ήταν αυτό που καθόρισε την πορεία του διαδρόμου το 2017, όταν υπέγραψε 14 συμφωνίες με το Νέο Δελχί, μεταξύ των οποίων πολλές σχετικές με τις θαλάσσιες μεταφορές, τα logistics στη

μεταφορά φορτίου και στις αποθήκες. Η συνεισφορά των Εμιράτων στον νέο εμπορικό διάδρομο έχει επικεντρωθεί κυρίως στην ανάπτυξη των logistics και των υποδομών διανομής. Πολλές εξεχουσες εταιρείες των Εμιράτων, όπως η DP World, εταιρεία logistics και διαχειρίστρις λιμένων, ο κατασκευαστικός κολοσσός Emaar Group, αλλά και ο όμιλος λιανικών πωλήσεων Sharaf Group, έχουν αναλάβει κεντρικά έργα στο εγχείρημα των 7 δισ. δολ. Σε ό,τι αφορά, άλλωστε, το Ισραήλ, εδώ και περισσότερο από μια δεκαετία έχει συνδράμει στην πρόοδο του συστή-

ματος παραγωγής τροφίμων της Ινδίας με την καινοτομία του στον τομέα της τεχνολογίας αγροτικής παραγωγής και διαχείρισης υδάτων, και έχει βοηθήσει να αυξηθεί η ινδική παραγωγή τροφίμων σε επίπεδα ρεκόρ. Ενδεικτικά της συνεργασίας ανάμεσα στις δύο χώρες είναι η 50-50 κοινοπραξία που έχουν δημιουργήσει η ισραηλινή βιομηχανία ποτιστικών συστημάτων και συστημάτων άρδευσης Metzer με την ινδική βιομηχανία παραγωγής αγώνων Skipper παράγοντας από κοινού εξαρτήματα για συστήματα άρδευσης.

Εντυπωσιακά βήματα ανάπτυξης, μεγιστάνες και διεύρυνση της ανισότητας στην Ινδία

«Αλλάζει ο τρόπος που βλέπει την Ινδία ο κόσμος, υπάρχει ελπίδα από την Ινδία και ο λόγος είναι οι δεξιότητες του 1,3 δισ. Ινδών». Με αυτά τα λόγια τη Δευτέρα 15 Αυγούστου υποσχόταν ο Ινδός πρωθυπουργός Ναρέντρα Μόντι να μετατρέψει την Ινδία σε ανεπτυγμένη χώρα μέσα στα επόμενα 25 χρόνια. Ήταν η εορταστική του ομιλία για την επέτειο των 75 ετών από τις 15 Αυγούστου 1947 και την ανεξαρτητοποίηση της χώρας, που έδωσε τέλος σε σχεδόν δύο αιώνες βρετανικής αποικιοκρατίας. Δύσκολο να το αμφισβητήσει κανείς όταν η ινδική διασπορά έχει απλωθεί σε όλο τον κόσμο, με νέους Ινδούς να σπουδάζουν σε μεγάλα διεθνή πανεπιστήμια και να ανα-

λαμβάνουν θέσεις ισχύος στον επιχειρηματικό κόσμο. Ανάμεσά τους ο διευθύνων σύμβουλος της Google Σουντάρ Πιτσάι, της Microsoft Σάτια Νατέλα και ο επικεφαλής του Twitter Παράγκ Αγκρασουάλ. Στα 75 χρόνια που έχουν μεσολαβήσει από το τέλος της αποικιοκρατίας, η Ινδία έχει εξελιχθεί σε δυναμικά αναπτυσσόμενη οικονομία και όλα δείχνουν ότι έχει αναπτύξει τη δυναμική για να αφήσει πίσω της την Κίνα κάποια στιγμή μέσα στα επόμενα χρόνια. Η Παγκόσμια Τράπεζα αναβάθμισε προσφάτως την Ινδία από το καθεστώς της χώρας χαμηλού εισοδήματος σε χώρα μεσαίου εισοδήματος. Ο χαρακτηρισμός υποδηλώνει

Η Παγκόσμια Τράπεζα αναβάθμισε προσφάτως την Ινδία στο καθεστώς χώρας μεσαίου εισοδήματος.

πως η χώρα έχει κατά κεφαλήν ΑΕΠ από 1.036 έως 12.535 δολ. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των Ηνωμένων Εθνών, σύντομα ο πληθυσμός της Ινδίας θα υπερβεί εκείνους της Κίνας, που αρχίζει να παρουσιάζει παθολογικές ανεπτυγμένες οικονομίας και ειδικότερα απογεννητικότητα. Το ΑΕΠ της Ινδίας υπερβαίνει

τα 2,8 τρισ. δολ. και οι οικονομικοί αναλυτές συγκλίνουν στην πρόβλεψη πως μέσα στα επόμενα 25 χρόνια θα έχει αναδειχθεί σε τρίτη μεγαλύτερη οικονομία στον κόσμο. Η ανοδική πορεία της Ινδίας μέσα στα 75 χρόνια της ανεξαρτησίας της μπορεί να θεωρηθεί εντυπωσιακή. Το 1947 ο ιστορικός πρώτος πρωθυπουργός της, Τζαβαχαρλάλ Νεχρού, δήλωνε στους Ινδούς πως «υπάρχει μια σπάνια στιγμή στην ιστορία που κάνουμε ένα βήμα και πηγαίνουμε από το παλιό στο καινούργιο, όταν μια εποχή τελειώνει και αποκατάφωνη ένα έθνος μετά από μακροχρόνια καταπίεση». Στην πραγματικότητα, όμως, στη χώρα επικρατούσε

το χάος. Το προσδόκιμο ζωής για τους άνδρες ήταν μόλις 37 χρόνια και για τις γυναίκες 36 χρόνια, και μόλις το 12% του πληθυσμού γνώριζε γραφή και ανάγνωση. Σήμερα το προσδόκιμο ζωής είναι κατά μέσον όρο τα 70 έτη, ενώ το ποσοστό των Ινδών που γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση έχει φτάσει στο 74% για τους άνδρες και στο 65% για τις γυναίκες. Σε μεγάλο βαθμό η Ινδία οφείλει τον θεαματικό μετασχηματισμό της στις μεταρρυθμίσεις που υιοθέτησε τη δεκαετία του 1990 ο τότε πρωθυπουργός Ναρασίμχα Ράο και ο υπουργός Οικονομικών Μανμοχάν Σινγκ, ανοίγοντας τη χώρα στο ξένο επενδυτικό κεφάλαιο έπειτα από μια οξεία κρίση χρέους.

Παράλληλα, όμως, η Ινδία καταγράφει έναν διαρκώς αυξανόμενο αριθμό δισεκατομμυριούχων. Σήμερα αριθμεί τουλάχιστον 100, ενώ στην αρχή της χιλιετίας δεν είχε παρά μόνο εννέα. Ανάμεσά τους οι μεγιστάνες Γκαουτάμ Ατνάνι, με πλούτο 130 δισ. δολ, σύμφωνα με το Forbes, και Μουκέσ Αμπάνι, ιδρυτής της Reliance Industries, με πλούτο 95 δισ. δολ. Η ανάδυση τόσο μεγιστάνων προσελκύει, πάντως, δριμυτάτη κριτική ως απόδειξη της διαρκώς διευρυνόμενης ανισότητας στη χώρα, με το πλουσιότερο 10% των πολιτών της να ελέγχει το 80% του πλούτου της, σύμφωνα με την οργάνωση κατά της ανισότητας Oxfam.

Μοναδικό οικοσύστημα υπηρεσιών αποκλειστικά για e-shops!

G.A.P. VASSILOPOULOS GROUP

Για περισσότερες πληροφορίες σαρώστε τον κωδικό QR.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ

Μια κοινωνία που θέλει επιδοτήσεις χωρίς κανόνες

Ενα από τα πλέον σημαντικά για το μέλλον πειράματα βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη. Είναι το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RRF) από το οποίο η ελληνική οικονομία περιμένει 22 δισ. ευρώ έως το 2026. Αυτά πρέπει να προστεθούν στα άλλα χρηματοδοτικά προγράμματα από την Ευρώπη, με συνέπεια την επόμενη τρίτητα μεγάλο μέρος του ΑΕΠ, πάνω από 20%, να καλύπτεται από ευρωπαϊκούς πόρους.

Ηδη έχουν ενταχθεί συγκεκριμένα έργα, ενώ τον επόμενο μήνα οι ευρωπαϊκές υπηρεσίες θα αξιολογήσουν το ελληνικό αίτημα για την καταβολή της δεύτερης δόσης, ύψους 1,97 δισ. ευρώ.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η δημιουργία του Ταμείου ήταν σημαντική εξέλιξη συνολικά για την Ευρώπη. Η Ευρωπαϊκή Ένωση πρώτη φορά δανείζεται 750 δισ. από τις αγορές προκειμένου να τα μοιράσει κυρίως στα πιο αδύναμα μέλη της, ως απευθείας χρηματοδότηση και δάνεια.

Η Ελλάδα είναι η χώρα που αναλογικά θα λάβει την υψηλότερη χρηματοδότηση, περίπου 17% του ΑΕΠ της. Θα βρεθεί με χρηματοδότηση πρωτοφανούς ύψους, διαπίστωση που επαναφέρει την (παλιά) αντίθεση απέναντι σε ισχυρό κράτος, δηλαδή σε κυβέρνηση που θέτει κανόνες.

Κάποιοι δεν θέλουν κανόνες. Ωστόσο, είναι μεγάλη πιθανόν τελευταία—ευκαιρία για τη χώρα, προκειμένου να ισχυροποιήσει την οικονομία της με επενδύσεις, προοπτική που ήταν ανέφικτη μόλις δύο χρόνια πριν.

Σημειώνεται ότι τα έργα αυτά και η χρηματοδότησή τους δεν είναι «απερίοριστης διάρκειας». Αν δεν υλοποιηθούν σύμφωνα με τις προβλέψεις, χάνονται. Επιπλέον, οι κανόνες που έχουν

υιοθετηθεί είναι συγκεκριμένοι και δεν επιτρέπουν διευθετήσεις που πιθανόν να επιθυμούσαν όσοι έχουν συνήθειο να καρπώνονται επικερπήσεις.

Το πολιτικό «πρόβλημα» προκύπτει επειδή δεν θα δοθούν σε λίγους. Το έργο με τον μεγαλύτερο προϋπολογισμό αφορά τη «δανειακή στήριξη Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας», που έχει προϋπολογισμό 11,7 δισ. Πρόκειται για χαμηλότοκα δάνεια με επιδότηση από το Ταμείο Ανάκαμψης, τα οποία δίνονται μέσω των τραπεζών. Τα κεφάλαια αυτά δίνονται με τραπεζικά κριτήρια, συνήθως μαζί με τραπεζικό δανεισμό και κεφάλαια του ιδιώτη, για επενδύσεις που στην πλειονότητά τους σχετίζονται είτε με την πράσινη είτε με την ψηφιακή μετάβαση.

Το δεύτερο μεγαλύτερο έργο είναι το «Εξοικονομώ», που επιδοτεί την ενεργειακή αναβάθμιση κατοικιών, επίσης η διά βίου μάθηση και το εθνικό σύστημα αναβάθμισης δεξιοτήτων. Ακολουθεί η ψηφιοποίηση των Αρχαίων του Κράτους, η μεταρρύθμιση των ενεργών πολιτικών απασχόλησης...

Περισσότερα από 300 έργα εντάσσονται σε 105 ευρύτερες δράσεις και πρέπει να ολοκληρωθούν μέχρι το 2026. Είναι μάλιστα τόσο στενά τα περιθώρια ελιγμών, ώστε τα έργα συνοδεύονται από περισσότερους από 550 επιμέρους στόχους ή ορόσημα για την πρόοδο τους και τα οποία ελέγχονται πριν από την εκταμίευση των δόσεων. Τίποτε από όλα αυτά δεν ικανοποιεί τον κύκλο συμφερόντων, που ήθελε χαλαρούς κανόνες. Λίγοι θέλουν στην πράξη διαφάνεια, πολλοί προτιμούν το «πάρτι» που έζησε η χώρα από την εποχή του Σχεδίου Μάρσαλ έως τα πακέτα Ντελόρ και άλλες επικερπήσεις.

«Εκρηξη» των πετρελαϊκών εσόδων για τις χώρες του Κόλπου

Θα αυξηθούν κατά 1,3 τρισ. δολ. σε 4 χρόνια λόγω εκτόξευσης των τιμών πετρελαίου

Κατά τουλάχιστον 1,3 τρισ. δολ. θα αυξηθούν τα έσοδα των πετρελαιοπαραγωγών χωρών της Μέσης Ανατολής μέσα στα επόμενα τέσσερα χρόνια, χάρη στην εκτόξευση των τιμών του πετρελαίου. Όπως επισμαίνει το ΔΝΤ, οι χώρες αυτές συγκεντρώνουν υπερκέρδη που αυξάνουν τα κεφάλαια των κρατικών επενδυτικών τους ταμείων και διευρύνουν τις δυνατότητές τους.

Οι χώρες του Κόλπου έχουν ορισμένα από τα πλουσιότερα και πιο δυναμικά κρατικά επενδυτικά ταμεία στον κόσμο. Ανάμεσά τους το κρατικό επενδυτικό ταμείο της Σαουδικής Αραβίας (PIF), η Επενδυτική Αρχή του Κατάρ, η αλυσίδα από επενδυτικά οχήματα του Αμπου Ντάμπι όπως το Mubadala και το ADQ και η Επενδυτική Αρχή του Κουβέιτ. Στη διάρκεια του δεύτερου τριμήνου, το PIF με κεφάλαια ύψους 620 δισ. δολ. και υπό τη διεύθυνση του Σαουδάραβα πρίγκιπα

Ενισχύονται τα κεφάλαια των κρατικών επενδυτικών τους ταμείων και διευρύνονται οι δυνατότητές τους.

Μοχάμεντ μπιν Σαλμάν, επένδυσε πάνω από 7,5 δισ. δολ. σε μετοχές αμερικανικών κολοσσών, μεταξύ των οποίων των Amazon, PayPal και BlackRock. Το PIF αναμένεται να επωφεληθεί στον μέγιστο βαθμό από την άνοδο του πετρελαίου, καθώς η Σαουδική Αραβία υπολογίζει πως θα συγκεντρώσει για το σύνολο του έτους δημοσιονομικό πλεόνασμα αντίστοιχο με το 5,5% του ΑΕΠ της. Θα πρόκειται για το πρώτο πλεόνασμά της μετά το 2013, ενώ αναμένεται επίσης να σημειώσει αύξηση ΑΕΠ 7,6% που θα είναι ο ταχύτερος ρυθμός ανάπτυξης της για μία δεκαετία.

Τα κρατικά επενδυτικά ταμεία των χωρών του Κόλπου επέδειξαν, άλλωστε, μεγάλη κινητικότητα στη διάρκεια των

Η Σαουδική Αραβία λόγω των πετρελαϊκών εσόδων υπολογίζει να συγκεντρώσει για το σύνολο του έτους δημοσιονομικό πλεόνασμα αντίστοιχο με το 5,5% του ΑΕΠ της. Θα πρόκειται για το πρώτο πλεόνασμά της μετά το 2013, ενώ αναμένεται να σημειώσει αύξηση ΑΕΠ 7,6%, που θα είναι ο ταχύτερος ρυθμός ανάπτυξης της για μία δεκαετία.

πρώτων κυμάτων της πανδημίας προκειμένου να εκμεταλλευτούν τη μεγάλη πτώση των μετοχών. Στη διάρκεια της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης, επίσης, εκμεταλλεύθηκαν τη μεγάλη αστάθεια των χρηματιστηρίων για να συγκεντρώσουν σημαντικά μερίδια σε επενδύσεις του δικτύου κόσμου που βρίσκονταν σε δεινή οικονομική κατάσταση.

Τα τελευταία χρόνια τα περισσότερα από αυτά τα κρατικά επενδυτικά ταμεία έχουν επικεντρωθεί σε μετοχές εταιρειών τεχνολογίας, υγείας και καθαρές ενέργειας, καθώς οι κυβερνήσεις επιδιώκουν να συνδυάσουν τα μεγάλα κέρδη από τις επενδύσεις με τη διαφοροποίηση των οικονομιών τους και την ανάπτυξη νέων βιομηχανιών. Όπως χαρακτηριστικά

τονίζει ο Τζιζάντ Αζούρ, διευθυντής του ΔΝΤ για θέματα Μέσης Ανατολής και Κεντρικής Ασίας, οι χώρες του Κόλπου έχουν εκμεταλλευτεί την τελευταία αυτή συγκέντρωση υπερκερδών «για να επενδύσουν στο μέλλον», που δεν είναι άλλο από τη μετάβαση σε καθαρές μορφές ενέργειας. Τις καλεί μάλιστα να επιταχύνουν περισσότερο τη στροφή τους σε τομείς όπως η υψηλή τεχνολογία στο εσωτερικό των οικονομιών τους, καθώς μόνον έτσι θα μπορούσαν να αναβαθμίσουν την παραγωγικότητά τους. Ο ίδιος συνιστά πάντως στις πετρελαιοπαραγωγές χώρες του Κόλπου να παραμείνουν στον δρόμο της δημοσιονομικής πειθαρχίας και των μεταρρυθμίσεων που μεθοδεύουν την απεξάρτηση των οικο-

νομιών τους από το πετρέλαιο. Παραδοσιακά οι οικονομίες των χωρών του Κόλπου ακολουθούν τις μεταβολές στις τιμές του πετρελαίου και οι δημόσιες δαπάνες αποτελούν τον κύριο μοχλό της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Το αποτέλεσμα είναι, όμως, να ακολουθούνται οι περίοδοι εκρηκτικής ανάπτυξης συχνά από υφέσεις. Σε αυτή τη φάση η θεαματική αύξηση των πετρελαϊκών εσόδων τους έπεται μιας μακράς περιόδου υποτονικής ανάπτυξης σε όλες τις χώρες του Κόλπου που αναγκάστηκαν να αυξήσουν τον δανεισμό τους και τα χρέη τους, να αντλήσουν κεφάλαια από τα συναλλαγματικά τους διαθέσιμα, αλλά και να επιβραδύνουν κάποια επενδυτικά σχέδιά τους.

Αλμα των ενοικίων μέσω Airbnb στο Λονδίνο

Σε υψηλότερα επίπεδα κυμαίνεται το κόστος ενοικίασης ενός ολόκληρου σπιτιού στο Λονδίνο στην πλατφόρμα Airbnb, η οποία συνδέει τους τουρίστες και επισκέπτες με τους ιδιοκτήτες διαμερισμάτων και οικιών. Η ζήτηση έχει εκτοξευθεί μεν, η καταχώριση καταλυμάτων, ωστόσο, υστερεί και δεν έχει φθάσει τα προ πανδημίας επίπεδα. Η ανάκαμψη από τον κορωνοϊό σημαίνει πως στη βρετανική πρωτεύουσα μια μέση τιμή για τη διανυκτέρευση σε ένα ολόκληρο σπίτι διαμορφώνεται σε επίπεδα περίπου 25% υψηλότερα από ό,τι ήταν το 2019, σύμφωνα με το Inside Airbnb, το οποίο συλλέγει δεδομένα από καταχωρίσεις στον ιστότοπο της Airbnb. Εν τω μεταξύ, επειδή πλέον σε ορισμένους κλάδους μειώνεται η τηλεργασία, οι εργαζόμενοι επιστρέφουν στο γραφείο και αναζητούν στέγη σε πολυτελείς γειτονιές, όπως αυτές του Ουεστμίν-

Μια μέση τιμή για τη διανυκτέρευση σε ένα ολόκληρο σπίτι διαμορφώνεται σε επίπεδα περίπου 25% υψηλότερα από ό,τι το 2019.

στερ, του Κένιγγκτον και του Τσέλι. Οι περιοχές αυτές, οι οποίες θεωρούνται και οι ακριβότερες της πόλης, έχουν ενδημιάζει και για τους επισκέπτες. Ενα σπίτι στο Ουεστμίνστερ κοστίζει περίπου 256 στερλίνες τη βραδιά με τα δεδομένα του Μαΐου, ήτοι περίπου 300 ευρώ. Τα δεδομένα της υπηρεσίας Inside της Airbnb περιορίζονται στη μέση τιμή για ένα ολόκληρο διαμέρισμα ή σπίτι, που είναι διαθέσιμο για 90 ημέρες ή περισσότερες στον ιστότοπο. «Τα μεμονωμένα δεδομένα δεν αντικατοπτρίζουν με ακρίβεια τη δραστηριότητα στην πλατφόρμα Airbnb», δήλωσε εκπρόσωπος της εταιρείας. «Σχεδόν οι μισοί χρήστες του Λονδίνου είναι ότι η Airbnb τους εξοικονόμησε χρήματα και πως η πλατφόρμα μας είναι ευέλικτη, ενόσω η ζήτηση για καταλύματα στις πόλεις ανακάμπτει και η πρόσφορα στέγης ανανεώνεται συνολικά».

Από πλευράς της κυβέρνησης του

Η ανάκαμψη της ζήτησης για στέγη στο Λονδίνο οφείλεται τόσο στην άνοδο του τουρισμού όσο και στο γεγονός ότι μειώθηκε η τηλεργασία και οι εργαζόμενοι επιστρέφουν στο γραφείο.

Ηνωμένου Βασιλείου, αυτή εξετάζει τους περιορισμούς στις βραχυπρόθεσμες μισθώσεις ως μέρος μιας ανασκόπησης των επιπτώσεων που έχουν πλατφόρμες όπως η Airbnb σε κατοίκους δημοφιλών τουριστικών προορισμών, συμπεριλαμβανομένου του Λονδίνου. Οι νέοι κανόνες θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν επιθεωρήσεις ακινήτων για την επιβολή κανονισμών σχετικά με τον θόρυβο, την ασφάλεια και την αντικειμενική συμπεριφορά, ανέφεραν κυβερνητικοί εκπρόσωποι. «Ισχύουν για διακοπές, όπως η Airbnb, έχουν βοηθήσει στην τόνωση του τουρισμού σε ολόκληρη τη χώρα, αλλά πρέπει να διασφαλισουμε ότι αυτό δεν θα εκδιώξει τους κατοίκους από τις κοινότητες τους», δήλωσε ο υπουργός Στέφανος Σπιοκάρτ Αντριου, όταν ξεκίνησε η σχετική διαβούλευση τον περασμένο μήνα. «Αναλαμβάνουμε ήδη δράση για να αντιμετωπίσουμε το ζήτημα των δεύτερων σπιτιών, καθώς και των άδειων

σε ορισμένες περιοχές, δίνοντας τη δυνατότητα στα τοπικά κοινοτικά συμβούλια να κρεώνουν έως και τον διπλάσιο δημοτικό φόρο». Ειδικότερα, το συμβούλιο της κομητείας του Βόρειου Γιορκσάιρ, δημοφιλούς επιλογής των τουριστών χάρις στα εθνικά του πάρκα, πρότεινε την εισαγωγή του δημοτικού φόρου το 2024.

Αν και οι τιμές έχουν εκτοξευθεί, ο αριθμός των καταχωρίσεων καταλυμάτων στο Λονδίνο δεν έχει επανέλθει στα προ πανδημίας επίπεδα, όπως δείχνουν τα στοιχεία της Inside Airbnb. Υπήρχαν περίπου 14.000 ολόκληρα ακίνητα διαθέσιμα στον ιστότοπο στο Λονδίνο τον Μάιο, περίπου το ένα τρίτο κάτω από τα επίπεδα-ρεκόρ του 2020. Η μέση ημερήσια τιμή για ένα δωμάτιο ξενοδοχείου στο Λονδίνο, έλα, ήταν περίπου 151 λίρες τον Απρίλιο, ήτοι σχεδόν 177 ευρώ, σύμφωνα με προκαταρκτικά στοιχεία που συγκεντρώνει η εταιρεία ερευνών STR.

BLOOMBERG

Τέλος εποχής για τις νεοφυείς επιχειρήσεις της Σίλικον Βάλεϊ

Οι νεοαί βασιλιάδες της Silicon Valley εγκαταλείπουν τις νεοφυείς εταιρείες τους. Με συναισθηματικά φορτισμένες ευχές και ελπίδες, αποκαρτετούν τις εταιρείες που ίδρυσαν και διύθησαν. Τις τελευταίες εβδομάδες, παρατήθηκαν ο Μπεν Ζιλμπερμαν, συνιδρυτής της ψηφιακής πλατφόρμας Pinterest, ο Τζο Γκέμπα, συνιδρυτής της Airbnb, ανακοίνωσε την επικείμενη αποχώρησή του από το τιμόνι της εταιρείας του και ο Απούρβα Μέτα, ιδρυτής της εφαρμογής κατ'οίκον παράδοσης τροφίμων Instacart, είπε ότι μέσα στο έτος θα τερματίσει τη θητεία του ως εκτελεστικού προέδρου της εταιρείας. Παρατήθηκαν, άλλωστε, φέτος οι ιδρυτές των Twitter, Peloton, Medium και MicroStrategy.

Οι παραπτώσεις αυτές σηματοδοτούν το τέλος μιας εποχής για τις νεοφυείς εταιρείες, οι οποίες την περασμένη δεκαετία αναδύθηκαν από τη Σίλικον

Τα τελευταία χρόνια, οι επενδυτές τοποθέτησαν τεράστια ποσά σε αυτές τις startups και οι ιδρυτές τους έχουν αντιμετωπισθεί ως μεγάλοι οραματιστές.

Βάλεϊ με μεγάλες χρηματιστηριακές αξίες και αντιπροσωπεύουν μια εποχή. Τα τελευταία χρόνια, οι επενδυτές τοποθέτησαν τεράστια ποσά χρημάτων σε αυτές τις νεοφυείς, που έγιναν γνωστές ως «μονόκεροι», αξίας δηλαδή ενός δισ. δολ. και άνω, και οι ιδρυτές τους έχουν αντιμετωπισθεί ως μεγάλοι οραματιστές. Ως ιδρυτές των εταιρειών τους είχαν δώσει μάχες για να διασφαλίσουν πως θα έχουν προνομιακά δικαιώματα στο ιδιοκτησιακό καθεστώς των εταιρειών τους και τις διατήρησαν υπό τον έλεγχό τους. Αποτέλεσαν μια καινούργια γενιά επιχειρηματιών διαφορετική από την προηγούμενη, που συχνά αντικαθίστατο από πιο έμπειρα στελέχη και σε κάποιες περιπτώσεις εξαναγκάζονταν να πουλήσουν το μερίδιό τους. Ωστόσο η φετινή δραματική πτώση των χρηματιστηρίων έπληξε τις εταιρείες τους πολύ και όλα άρχισαν να

Ο Τζο Γκέμπα, συνιδρυτής της Airbnb, ανακοίνωσε την επικείμενη αποχώρησή του από το τιμόνι της εταιρείας του, ενώ φέτος έχουν ήδη παραιτηθεί οι ιδρυτές των Twitter, Peloton, Medium και MicroStrategy.

αλλάζουν. Οι επενδυτές εγκατέλειψαν τις νεοφυείς και ανάγκασαν τις νέες αυτές εταιρείες της Σίλικον Βάλεϊ σε μειώσεις κόστους και προεκτική αλλαγή πορείας. Και δεν φεύγουν ακριβώς με ψηλά το κεφάλι. Οι μετοχές της Pinterest έχουν σημειώσει συνολική πτώση 60% στους τελευταίους 12 μήνες, της Airbnb πτώση 25% και της Instacart 40%.

Ο Μαρκ Ζούκερμπεργκ ενσαρκώνει πλήρως το σύγχρονο πρότυπο του νεοαί επιχειρηματία. Ήταν θρασύς, χωρίς να σέβεται τα ήθη της επιχειρηματικής κοινότητας και κατάφερε να διατηρήσει αλώβητα τα συμφέροντά του στο Facebook, δημιουργώντας μια «σχολή» από νέους επιχειρηματίες με ανάλογα προνόμια και ανάλογη αντιμετώπιση από τους επενδυτές. Παρέμεναν στο τιμόνι της επιχειρήσεώς τους ακόμη κι όταν αυτά είχε αναπτύξει και αναπτύξει δεξιότητες που τους υπερέβαιναν. Διατήρησαν όλοι τις εταιρείες τους εκτός χρηματιστηρίου για όσο περισσότερο μπορούσαν, ενώ όλοι έδειχναν κατανόηση στα σφάλματά τους, κάτι που σπάνια συνέβη σε γυ-

ναϊκές αντίστοιχες τους. Και κάποιοι από αυτούς βγήκαν εκτός ελέγχου. Ο Ανταμ Νιούμαν, για παράδειγμα, έδωσε αλόγιστα με αποτέλεσμα να εκπαρθρωθεί το 2018 από την εταιρεία του, WeWork, μολοντί διατηρούσε πλειοψηφικό πακέτο. Ο Τράβις Καλάνιτς ομοίως απεπέμφθη από την Uber το 2017 παρά τον μεγάλο όγκο μετοχών που είχε στην κατοχή του. Όπως αποδεικνύεται, η διοίκηση μιας εισηγμένης εταιρείας με τα εμπροσθητικά καθήκοντα που συνεπάγεται, τις επικρίσεις των αναλυτών και τις ανακοινώσεις αποτελεσμάτων τριμήνου είναι δύσκολη υπόθεση. Εν μέσω των προβλημάτων που έφερε η μεγάλη πτώση των αγορών, οι ιδρυτές των νεοφυών εγκαταλείπουν την εξουσία και τον έλεγχο που είχαν άλλοτε διεκδικήσει. Και όπως επισμαίνει ο 34χρονος επενδυτής Τρέις Κοέν, αφού κατάλαβαν ότι τώρα πρέπει να εργαστούν πολύ πιο σκληρά για πολύ λιγότερα, οι ιδρυτές των νεοφυών «αφήνουν κάποια στελέχη να αναλάβουν το τιμόνι της εταιρείας τους και να την αναπτύξουν με άλλο είδος κινητρο».

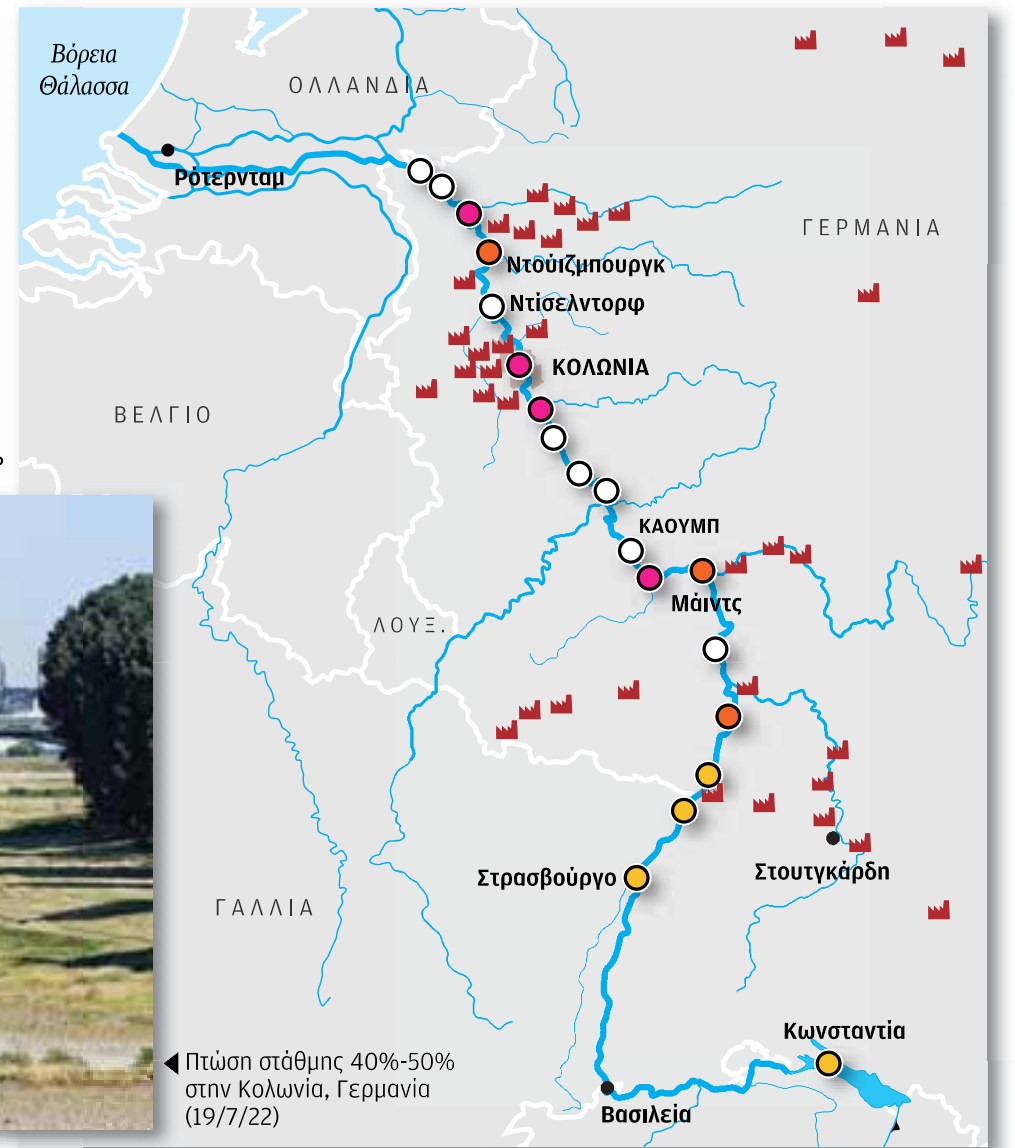

Ο Ρήνος στερεύει και θα πληγούν βιομηχανίες

Αποτελεί κρίσιμη οδό του εμπορίου για τη Γερμανία και η πτώση του επιπέδου των υδάτων ενδέχεται να καταστήσει αδύνατη τη διέλευση.

Γερμανική μονάδα που λειτουργεί με άνθρακα

Μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που λειτουργούν με άνθρακα, χαλυβουργεία και άλλες βιομηχανίες στην περιοχή της Ρουρ, βασίζονται στον Ρήνο για την άντληση πρώτων υλών.

PHFH: BLOOMBERG

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ανησυχεί το Οσλο

Σκιαγραφώντας την ανησυχία της Νορβηγίας για τις επιπτώσεις από τη μείωση των αποθεμάτων νερού, ο υπουργός Πετρέλαιου και Ενέργειας, Τεργέ Οσλαντ, τόνισε στην αρχή της εβδομάδας πως «η κυβέρνηση θα διακόψει τις εξαγωγές ενέργειας, όταν τα αποθέματα μειώνονται σε πολύ χαμηλά επίπεδα».

Η Σερβία

Ανησυχία για τα επίπεδα των υδάτων στον Δούναβη, ο υπουργός Υποδομών της Σερβίας ανέφερε πως «είναι κρίσιμο για την προσφορά ενέργειας να παραμείνει πλωτός ο Δούναβης, καθώς τα πλοία φορτηγά μεταφέρουν μέσω του ποταμού άνθρακα για την τροφοδοσία των μονάδων παραγωγής ενέργειας όταν μειώνεται η παραγωγή στις υδροηλεκτρικές εγκαταστάσεις».

Στη Γαλλία

Στην αρχή της εβδομάδας, ο ενεργειακός κολοσσός της Γαλλίας, EdF, ανακοίνωσε ότι μειώνει προσωρινά την παραγωγή στους πυρηνικούς σταθμούς της στους ποταμούς Ροδανό και Γκαρόν, καθώς η άνοδος της θερμοκρασίας των υδάτων τους τα καθιστά ακατάλληλα για την ψύξη των πυρηνικών αντιδραστήρων.

- ▶ Μέσω Ρήνου μεταφέρεται το μεγαλύτερο μέρος των 200 εκατ. τόνων εμπορευμάτων από καύσιμα μέχρι χημικά και τρόφιμα που κινούνται από τους ποταμούς της Γερμανίας.
- ▶ Βιομηχανίες-κολοσσοί όπως η χαλυβουργία Thyssenkrupp και η χημική βιομηχανία BASF αντλούν πρώτες ύλες και καύσιμα από τον Ρήνο.
- ▶ Η γερμανική ενεργειακή Uniper θα καταβάλει μεγαλύτερο κόστος για την οδική μεταφορά πρώτων υλών και καυσίμων, επειδή στερεύει ο Ρήνος.

Η ξηρασία επιτείνει την ενεργειακή κρίση

Στερεύουν τα ποτάμια απειλώντας ευρωπαϊκές υδροηλεκτρικές μονάδες και πυρηνικούς σταθμούς

της ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΣΗ

Πριν από τέσσερα χρόνια υποχώρησε τόσο η στάθμη του νερού στον Ρήνο όσο ο εμβληματικός ποταμός, που αποτελεί πλώνα της οικονομίας στη Γερμανία αλλά και στην Ολλανδία και στην Ελβετία, έπαψε να είναι πλωτός σε όλα τα σημεία του. Η κατάσταση οδήγησε σε διακοπές στο πλωτό εμπόριο καυσίμων, πρώτων υλών και τροφίμων και σε ζημίες ύψους 5 δισ. ευρώ. Το φετινό καλοκαίρι όχι απλώς επαναλαμβάνεται το ίδιο καταστρεπτικό σκηνικό, αλλά γενικεύεται στη στάθμη των υδάτων ανά την Ευρώπη, απειλώντας με πολύ μεγαλύτερο αντίκτυπο στις οικονομίες της.

Η Γηραιά Ηπειρος αντιμετωπίζει μια ξηρασία που τείνει να στερέψει τα ποτάμια, να στεγνώσει τα κανάλια και να εξαντλήσει τα αποθέματα στις υδροηλεκτρικές εγκαταστάσεις της. Από τη Νορβηγία και την Ελβετία μέχρι τη Σερβία και τη Ρουμανία οι Αρχές ανησυχούν και σπεύδουν να λάβουν μέτρα, καθώς και από τον Ρήνο μέχρι τον Δούναβη και τον Πάδο τα ποτάμια στερεύουν. Αυτό σημαίνει πως η Ευρώπη κινδυνεύει να στερφηθεί μια καίρια πηγή ενέργειας εν τω μέσω της ενεργειακής κρίσης, να χάσει τους πλωτούς διαύλους σημαντικού τμήματος του εμπορίου, συμπεριλαμβανομένων και της μεταφοράς των καυσίμων, και να δεχθεί πλήρη ακόμη και σε εξειδικευμένους τομείς του τουρισμού της και της γαστρονομίας της.

Ειρωνεία της τύχης ότι οι ποταμοί και τα κανάλια εμπεριέχονται στο σχέδιο της Ε.Ε. για στροφή στην πράσινη οικονομία μέσω ποταμών είναι λιγότερο ρητοργόνος. Ο πιο ηχηρός κώδικας κινδύνου ήρθε στην αρχή της εβδομάδας από τη Νορβηγία, όταν ο υπουργός Ενέργειας και Πετρέλαιου, Τεργέ Οσλαντ, ανακοίνωσε πως τα αποθέματα νερού στις υδροηλεκτρικές εγκαταστάσεις της χώρας έχουν μειωθεί τόσο ώστε η χώρα θα διακόψει εφεξής τις εξαγωγές ενέργειας στην Ε.Ε. όταν θα υποχωρούν τα νερά κάτω από ένα επίπεδο, προκειμένου να διασφαλιστεί επάρκεια για την ηλεκτροδότηση των νοικοκυριών και των επι-

χειρήσεών της. Σε αντίθεση με ό,τι συμβαίνει σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες, στη σκανδιναβική χώρα αυξήθηκε κατά 25% η εγχώρια κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας επειδή περιορίζεται η χρήση ορυκτών καυσίμων και ενθαρρύνεται η στροφή στα ηλεκτροκίνητα οχήματα. Η Ευρώπη κάνει, έτσι, έναν σταθερό προμηθευτή της σε ενέργεια τη στιγμή ακριβώς που αναζητά εναλλακτικούς πόρους στην προσπάθειά της να υποκαταστήσει το μάλλον αναντικατάστατο ρωσικό αέριο.

Η είδηση συνέπεσε με τις διδυμες και εξίσου δυσοίωνες ανακοινώσεις της γαλλικής ενεργειακής Electricité de France και της γερμανικής Uniper. Η γαλλική ενεργειακή ανακοίνωσε ότι θα μειωθεί η παραγωγή της στους πυρηνικούς σταθμούς της κοντά στους ποταμούς Ροδανό και Γκαρόν καθώς η στάθμη του νερού έχει υποχωρήσει και έχει αυξηθεί η θερμοκρασία του, με αποτέλεσμα να μην είναι πλέον κατάλληλο για την ψύξη των πυρηνικών αντιδραστήρων. Το νέο εμπόδιο έρχεται σε μια στιγμή που περίπου οι μισοί πυρηνικοί αντιδραστήρες της Γαλλίας είναι εκτός λειτουργίας εξαιτίας εργασιών συντήρησης. Την ίδια ημέρα, η γερμανική Uniper ανακοίνωσε ότι θα αναγκαστεί μάλλον να μειώσει την παραγωγή σε δύο μονάδες της που λειτουργούν με άνθρακα, καθώς διακόπτεται η μεταφορά του καυσίμου μέσω του Ρήνου λόγω μεγάλων υποχώρησις της στάθμης του νερού.

Η λειψυδρία γονατίζει την ιταλική αγροτική παραγωγή

Αναμφίβολα η διακοπή του πλωτού εμπορίου μέσω του Ρήνου θα είναι πολύ πιο καθοριστική για τις οικονομίες της Γερμανίας ιδιαίτερος, αλλά και της Ολλανδίας και της Ελβετίας. Την ίδια στιγμή, όμως, η μείωση της στάθμης του νερού στον ποταμό Πάδο στα χαμηλότερα επίπεδα που έχουν καταγραφεί τα τελευταία 70 χρόνια πλήττει την οικονομία της Ιταλίας τόσο στην αγροτική παραγωγή της, στον τουρισμό της, ακόμη και στη γαστρονομία της. Πρωτίστως επειδή η κοιλάδα του Πάδο αντιπροσωπεύει περίπου το 30%

της αγροτικής παραγωγής της χώρας και τώρα πλήττεται από ακραία υψηλές θερμοκρασίες και ξηρασία. Το αποτέλεσμα είναι να μειώνεται η σοδεία του καλαμποκιού και των ηλιόσπορων, και να αναγκάζονται οι αγρότες να περιορίσουν τη σπορά αφού δεν επαρκούν τα νερά του Πάδου για την άρδευση. Στο δέλτα που σχηματίζει ο ποταμός νότια της Βενετίας, η ανεπάρκεια του νερού έχει προκαλέσει ένα είδος μαρμαρίσματος στα φύκια. Το χειρότερο, όμως, είναι πως δεν υπάρχει αρκετό νερό ούτε αρκετό οξυγόνο για να αναπνεύσουν οι αχιβάδες

και τα μύδια. Και όπως πολύ χαρακτηριστικά τονίζουν σε ιταλικά ΜΜΕ οι αγρότες και οι ψαράδες της περιοχής, καθώς μειώνονται οι αχιβάδες και τα μύδια θα λείψει από τους Ιταλούς και από τους τουρίστες η περίφημη μακαρονάδα με θαλασσινά, ένα από τα πιο διάσημα και δημοφιλή πιάτα της ιταλικής κουζίνας, τα spaghetti alle vongole. Σύμφωνα με τους ψαράδες της περιοχής, από την αρχή του φετινού καλοκαιριού έχει χαθεί περίπου το 30% των αχιβάδων της περιοχής και κινδυνεύουν να μείνουν χωρίς δουλειά τουλάχιστον 2.300 ψαράδες και

άλλες ειδικότητες σχετικές με την καλλιέργεια των όστρακων. Γι' αυτό και οι ενώσεις όλων αυτών των εργαζομένων σε αυτήν την εξαιρετικά δύσκολη πολιτική συγκυρία ζητούν παρέμβαση της κυβέρνησης. Οι άνθρωποι του τουρισμού, αντιθέτως, παρακαλούν απλώς να βρέξει, γιατί ακόμη και ο τουρισμός πλήττεται από την πτώση της στάθμης των υδάτων στους ποταμούς και στα κανάλια της Ευρώπης. Το πρόβλημα έγινε αισθητό προσφάτως στην πόλη Πάσασου της Βαυαρίας, που είναι γνωστή ως «η πόλη των

τριών ποταμών» καθώς σχηματίζει εκεί δέλτα ο Δούναβης, που συναντιέται με τα νερά του ποταμού Ιν από τα νότια και του Ιλις από τα βόρεια. Και όμως η πόλη κινδυνεύει να χάσει τη φήμη της και την τουριστική της αίγλη. Στα τέλη Ιουλίου, ένα κρουαζιερόπλοιο μήκους 135 μέτρων με περισσότερους από 130 επιβάτες, που κανονικά θα έπρεπε να πλεύσει στα νερά των τριών ποταμών, βρήκε εμπόδιο στην πολύ χαμηλή στάθμη τους. Έτσι οι τουρίστες αναγκάστηκαν να πετάξουν με πτήση από το Βουκουρέστι.

Συναγερμός στη Γερμανία, κινδυνεύει η μεταφορά πρώτων υλών και καυσίμων μέσω του Ρήνου

«Οι ποταμοί της Ευρώπης δεν πρόκειται να απαξιωθούν ως διαύλοι μεταφοράς, αλλά μάλλον θα είναι λιγότερο αξιόπιστες πλωτοί οδοί στο μέλλον». Αυτή είναι η πρόβλεψη του Φρεντ Χάτερμαν, ειδικού επί θεμάτων υδροκλιματικών κινδύνων στο Ινστιτούτο Κλιματικών Ερευνών του Πότσνταμ. Μια πρόβλεψη δυσωίων και ανησυχιακή, καθώς στο σύνολό τους οι ποταμοί της Ευρώπης συνεισφέρουν περίπου 80 δισ. ευρώ κυρίως ως πλωτοί διαύλοι μεταφοράς, καθώς διαμέσου τους μεταφέρονται τόνοι εμπορευμάτων που αντιστοιχούν σε τουλάχιστον έναν τόνο εμπορεύσιμων για κάθε πολίτη της Ε.Ε. Αναμφίβολα, όμως, ο Ρήνος είναι ο σημαντικότερος ποταμός της Ευρώπης και

για τους Γερμανούς προσεγγίζει τη διάσταση του μυθολογικού συμβόλου. Αποτελεί πλώνα της οικονομίας της Γερμανίας, της Ολλανδίας και της Ελβετίας επί αιώνες. Διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στη μεταφορά άνθρακα στις γερμανικές μονάδες παραγωγής ενέργειας και είναι η φυσική σύνδεση ενός δικτύου εσωτερικών υδάτινων οδών της Ευρώπης. Περίπου 58 εκατ. άνθρωποι ζουν στην ευρύτερη περιοχή του Ρήνου και τον εκμεταλλεύονται για πόσιμο νερό, για άρδευση, για τη μεταποίηση και την παραγωγή ενέργειας. Προπαντός, είναι αναπτικατάστατος για μερικές βιομηχανίες, όπως η χαλυβουργία Thyssenkrupp και

Γύρω από τον ποταμό, 58 εκατ. άνθρωποι ζουν και τον εκμεταλλεύονται για πόσιμο νερό, άρδευση, τη μεταποίηση και την παραγωγή ενέργειας.

η χημική βιομηχανία BASF, καθώς αποτελεί την πλωτή οδό μέσα από την οποία μεταφέρονται στις βιομηχανίες καύσιμα, ντιζέλ, άνθρακας, αλλά και πρώτες ύλες. Είναι επιπλέον αναπτικατάστατος δε-

δομή των απηχαιωμένων υποδομών της Γερμανίας, του συνήθως υπερφορτωμένου σιδηροδρομικού της δικτύου με το κυκλοφοριακό του χάος και του εξίσου υπερφορτωμένου οδικού δικτύου της χώρας. Θα χρειάζονταν, άλλωστε, τουλάχιστον 110 φορτηγά για να μεταφέρουν το φορτίο που μεταφέρει ένα μέσο μεταφορικό πλοίο μέσα από τα νερά του Ρήνου και σε μην ξεχνάμε ότι μετά την πανδημία η Γερμανία χρειάζεται 80.000 οδοντούς φορτηγούς. Αυτή τη στιγμή, τα νερά του Ρήνου βρίσκονται σε χαμηλότερο επίπεδο από εκείνο στο οποίο είχαν υποχωρήσει πριν από ακριβώς τέσσερα χρόνια, το καλοκαίρι του 2018. Σύμφωνα με το οικονομικό

ινστιτούτο του Κιέλου, τότε η διακοπή του εμπορίου στον ποταμό αφαιρέσει περίπου 0,4% από το συνολικό ΑΕΠ της Γερμανίας. Κατά με τον Νιλς Γιάνσον, οικονομολόγο του ινστιτούτου του Κιέλου, η ζημία που είχε προκαλέσει τότε η πτώση των υδάτων αποτελεί την πρώτη ένδειξη για να αρχίσουμε να υπολογίζουμε σήμερα τις ζημιές που θα υποστεί η γερμανική και πιθανώς και η ευρωπαϊκή οικονομία επειδή ακριβώς στερεύει ο Ρήνος. Διαπιστώνοντας τη σοβαρότητα του προβλήματος, η Thyssenkrupp έχει στελεχωθεί ομάδα αντιμετώπισης κρίσεων και απομιά καθημερινώς την κατάσταση, ενώ η BASF αναζητά εναλλακτικούς διαύλους για τη μεταφορά πρώτων υλών

και καυσίμων στις μονάδες της. Ο Ρήνος συνδέεται με τον Δούναβη μέσω καναλιού, έχει μήκος 1.287 χιλιόμετρα και διασχίζει τις βιομηχανικές ζώνες της Ελβετίας και της Γερμανίας προτού εκβάλει στη Βόρεια Θάλασσα στο πολύβουο λιμάνι του Ρότερνταμ στην Ολλανδία. Σε ό,τι αφορά τον Δούναβη, η πτώση των υδάτων του έχει προκαλέσει συναγερμό σε Βουλγαρία, Ρουμανία και Σερβία. Στις τρεις χώρες εκτελούνται εσπευσμένα εργασίες βυθοκόρησης, μέτρησης του βυθού και του βάθους, για να διαπιστωθεί η δυνατότητα των πλοίων να περάσουν μέσα από τα νερά του ποταμού. Το αποτέλεσμα είναι να περιμένουν τα πλοία στην ουρά επί μέρες.

Πώς να επιλέξετε ένα Πολυεπιχειρησιακό Ταμείο Προνοίας & πώς επηρεάζει την επιχείρησή σας

Μάθετε περισσότερα!

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΤΖΟΠΤΖ ΧΕΙ / REUTERS BREAKINGVIEWS

Γρίφος η διάσωση των ενεργειακών της Βρετανίας

Οι ενεργειακοί όμιλοι του Ηνωμένου Βασιλείου περιμένουν με αγωνία τη διάσωσή τους από το κράτος. Με τον μέσο λογαριασμό ηλεκτρικού ρεύματος να έχει ήδη αυξηθεί κατά 50% πάνω από τα επίπεδα του 2021, εταιρείες τύπου EDF και Centrica επιδιώκουν οι πολιτικοί να συγκατανεύσουν σε ένα πακέτο βοήθειας, το οποίο θα μπορούσε να υπερβεί τα 100 δισ. στερλίνες. Ωστόσο, μια συμφωνία σαν κι αυτή χρειάζεται να γίνει στη βάση του δούλου και λαβείν. Οι προμηθευτές ηλεκτρικού ρεύματος και οι πολιτικοί τείνουν να συγκλίνουν σε ένα πλαίσιο συναινέσας, σύμφωνα με το Reuters. Υπό το πρίσμα αυτό, τα 29 εκατομμύρια νοικοκυριά της

Οι εταιρείες χρειάζονται ένα πακέτο άνω των 100 δισ. στερλινών.

Βρετανίας θα λαμβάνουν λογαριασμούς ρεύματος με ανώτατο όριο αυτό το οποίο ισχύει σήμερα και είναι 1.971 στερλίνες. Οι ιδιωτικές τράπεζες ή η κυβέρνηση στη συνέχεια θα χορηγήσουν δάνεια σε ένα ταμείο, το οποίο θα δίνει προκαταβολή στους προμηθευτές τη διαφορά ανάμεσα στις τιμές κονδριακές και σε όσες πληρώνουν οι πελάτες τους. Σε δεύτερη φάση οι προαναφερθείσες εταιρείες θα την επιστρέψουν στο ταμείο, ενόσω η ενεργειακή κρίση θα υποχωρεί, με το να κρέωνουν υψηλότερο τίμημα στην πελατεία τους σε βάθος δεκαετίας ή και πέραν αυτής.

Η ιδέα είναι απλή και αναγκαία, αλλά το κόστος της είναι τεράστιο. Το να μπορεί να καλυφθεί η διαφορά ανάμεσα στις τιμές φυσικού αερίου και τους λογαριασμούς των χρηστών θα απαιτηθούν τουλάχιστον

2.000 στερλίνες ανά νοικοκυριό. Εάν οι τιμές κονδριακές διατηρηθούν σε υψηλά επίπεδα για δύο χρόνια, όπως δείχνουν οι τάσεις, τότε το αθροιστικό κόστος θα φθάσει τα 116 δισ. στερλίνες, δηλαδή με το σχεδόν 5% του ΑΕΠ του Ηνωμένου Βασιλείου. Προσεγγίζει δε τα 133 δισ. λίρες, τα οποία είχαν δοθεί σε ρευστό από τη βρετανική κυβέρνηση κατά τη διάρκεια της διεθνούς χρηματοπιστωτικής κρίσης για την αρωγή του τραπεζικού κλάδου. Δεν προκαλεί έκπληξη το γεγονός ότι τα στελέχη των ομίλων κοινής ωφελείας επιμένουν να τονίζουν ότι η μία συνθήκη και η άλλη είναι διαφορετικές ανάμεσα στο 2008 και το 2022. Ισχυρίζονται ότι το εν λόγω σχήμα αφορά τη σωτηρία των πελατών και όχι των δικών τους επιχειρησιακών μοντέλων, προσθέτοντας ότι είναι οι πελάτες που θα επιστρέψουν τελικά και τα χρήματα. Εάν ιδιωτικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στη Βρετανία, όπως η Barclays, διοχετεύουν πιστώσεις στο ταμείο, τότε το σχήμα δεν θα πρέπει να οδηγήσει σε αύξηση του δημοσίου χρέους, το οποίο ήδη βρίσκεται στο σχεδόν 100% του ΑΕΠ.

Οι πολιτικοί θα μπορούσαν να μειώσουν τα κόστη αυξάνοντας τους εφάπαξ φόρους σε ενεργειακούς κολοσσούς, όπως η BP. Ακόμη κι έτσι, όμως, θα δημιουργηθεί μια δυσχερής κατάσταση, όταν οι καταναλωτές συνειδητοποιήσουν ότι πληρώνουν και φόρο και το κόστος της ενέργειας επίσης. Οι κυβερνήσεις θα μπορούσαν να μειώσουν το κόστος δανεισμού, δίδοντας εγγυήσεις στις τράπεζες έναντι ζημιών.

Εντούτοις, τέλος, ίσως κάτι τέτοιο να καθιστούσε δυσκολότερο να αποφευχθεί η ενσωμάτωση του χρέους στους ισολογισμούς του κράτους.

Νέος ζωνοσογόνος παράγοντας απειλεί τη δημόσια υγεία

Μία νέα απειλή για τη δημόσια υγεία αναδύθηκε στην Κίνα και οι ερευνητές, παρότι καθυστερημένα, την παρακολούθησαν με προσοχή. Ο νέος ιός Λάνγκια (LayV) εντοπίστηκε για πρώτη φορά στα τέλη του 2018 στις βορειοανατολικές κινεζικές επαρχίες Σαντόνγκ και Χενάν, αλλά αναγνωρίστηκε από τους ειδικούς μόλις την περασμένη εβδομάδα. Οι επιστήμονες εκτιμούν ότι και αυτός μεταπήδησε στον άνθρωπο από ζώα.

Οι υγειονομικές αρχές της Ταϊβάν παρακολουθούν τη μετάδοσή του ε-

Ο ιός Λάνγκια (LayV) εντοπίστηκε στην Κίνα για πρώτη φορά στα τέλη του 2018, αλλά αναγνωρίστηκε μόλις την περασμένη εβδομάδα.

πιχειρώντας ταυτόχρονα να «ξεκλειδώσουν» τα μυσικά του. Αναζητώντας τη δεξαμενή από την οποία προήλθε ο Λάνγκια, οι ερευνητές εντόπισαν ικό RNA στο 25% των άγριων μωλών, ενός είδους μικρού θηλαστικού που θυμίζει ποντίκι και απαντάται σε όλον τον κόσμο, υποδεικνύοντας ότι αυτές συνιστούν την προέλευσή του. Ο ιός ανιχνεύθηκε, ωστόσο, και στο 5% των οικίστων σκύλων και στο 2% των εριφίων.

Τα πρώτα στοιχεία των ερευνών δημοσιεύθηκαν στην επιθεώρηση

New England Journal of Medicine. Τα συχνότερα συμπτώματα που προκαλεί στον άνθρωπο είναι πυρετός, βήχας, κόπωση, απώλεια όρεξης και μυαλγία, με τον πυρετό να έχει καταγραφεί σε όλα τα κρούσματα. Μέχρι στιγμής δεν έχει καταγραφεί κανένας θάνατος από τη λοίμωξη.

Ο καθηγητής Ουάινγκ Λινφά, από την Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Duke-NUS της Σιγκαπούρης, που συνυπογράφει τη μελέτη, δήλωσε ότι προς το παρόν δεν έχουν σημειωθεί θανατηφόρα ή πολύ σοβαρά κρούσματα της νόσου και δεν υπάρχει λόγος πανικού.

Ωστόσο, παραμένουν ακόμη πολλά αναπάντητα ερωτήματα σχετικά με τον νέο ιό, όπως αν μεταδίδεται απευθείας μεταξύ ανθρώπων. Τα περισσότερα από τα 35 καταγεγραμμένα κρούσματα αφορούσαν αγρότες, ενώ ανάμεσά τους υπήρχαν και κάποιοι βιομηχανικοί εργάτες. Η ικνυλάτωση του στενού περιβάλλοντος 15 κρουσμάτων δεν επιβεβαίωσε απευθείας μετάδοση του ιού μεταξύ ανθρώπων.

Οι επιστήμονες που πραγματοποίησαν τη γενετική αποκωδικοποίηση του LayV κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι ανήκει στην κατηγορία των κενυαίων, όπως οι ιοί Χέντρα και Νίπα. Ο πρώτος προσβάλλει άλογα και ανθρώπους και εμφανίστηκε στην Αυστραλία, ενώ ο δεύτερος έχει επανειλημμένως προκαλέσει επιδημίες στη Νοτιοανατολική Ασία. Και οι δύο παθογόνοι παράγοντες έχουν υψηλή θνητότητα.

Ο ιός Langya εντοπίστηκε για πρώτη φορά στις βορειοανατολικές επαρχίες Σαντόνγκ και Χενάν. Παρμένει ασφαλές εάν μεταδίδεται από άνθρωπο σε άνθρωπο.

Από την αρχή του έτους οι χώρες με υψηλό κόστος δανεισμού εξέδωσαν χρέος σε σκληρό νόμισμα αξίας μόλις 18 δισ. δολ., κυρίως εξαιτίας της μεγάλης αστάθειας στην αγορά ομολόγων του αμερικανικού δημοσίου.

Κλειστές για αναδυόμενες χώρες οι αγορές ομολόγων

Η αύξηση επιτοκίων καθιστά απαγορευτικά υψηλό το κόστος δανεισμού

Τα τελευταία χρόνια, σημαντικός αριθμός αναδυόμενων χωρών με «ομόλογα σκουπίδια» εκμεταλλεύθηκε τις ε-πακρον του χαμηλού κόστους του δανεισμού για να εκδώσει μεγάλο όγκο χρέους. Από τον Μάρτιο, όμως, οπότε άρχισε η επιθετική στροφή της Federal Reserve σε περιοριστική νομισματική πολιτική, οι εκδόσεις χρέους των αναδυόμενων χωρών έχουν μειωθεί σημαντικά εξαιτίας του κινδύνου επιθετικών αυξήσεων των επιτοκίων που αντιμετωπίζουν όσες χώρες καταβάλουν υψηλό κόστος για να δανειστούν.

Ορισμένες εξ αυτών απουσιάζουν πλήρως από την αγορά χρέους. Η Βραζιλία, για παράδειγμα, δεν έχει εκδώσει ομόλογα σε σκληρό νόμισμα από τον Ιούλιο του 2021, ενώ σχεδόν εξίσου μεγάλη είναι και η απουσία χωρών όπως η Αίγυπτος και το Ομάν από τις αγορές χρέους. «Οι συνθήκες χρηματοδότησης παραμένουν αρνητικές για όσες χώρες έχουν υψηλό κόστος δανεισμού», σχολίασε μιλώντας στο

Αρκετές αναπτυσσόμενες οικονομίες δεν έχουν προχωρήσει σε νέες εκδόσεις για διάστημα άνω του ενός έτους.

Bloomberg ο Μαρτσέλο Ασάλιν, επικεφαλής του τομέα χρέους αναδυόμενων αγορών στη William Blair International. Όπως διευκρινίζει ο ίδιος, είναι ήδη σαφής η εικόνα στην πρωτογενή αγορά χρέους όπου είναι «πολύ λίγη η δραστηριότητα για αυτήν την κατηγορία».

Σύμφωνα με στοιχεία που συγκέντρωσε το Bloomberg, από την αρχή του έτους οι χώρες με υψηλό κόστος δανεισμού εξέδωσαν χρέος σε σκληρό νόμισμα αξίας μόλις 18 δισ. δολ., κυρίως εξαιτίας της μεγάλης αστάθειας στην αγορά ομολόγων του αμερικανικού δη-

μοσίου. Στη συνάντηση που θα έχουν οι κεντρικές τράπεζες στο Τζάκσον Χολ στο τέλος της εβδομάδας αναμένεται να τοποθετηθούν υπέρ μιας πιο επιθετικής στροφής σε περιοριστική πολιτική και το κλίμα που θα δημιουργηθούν θα μειώσει ενδεχομένως περαιτέρω τη ρευστότητα στην αγορά. Πιθανότατα θα εξωθήσουν ορισμένες αναδυόμενες χώρες να αναστείλουν τα σχέδιά τους για εκδόσεις χρέους και να στραφούν σε άλλες επιλογές, όπως ήδη έχουν κάνει, για παράδειγμα, η Γκάνα και το Ελ Σαλβαδόρ. Η Γκάνα προσέφυγε στο ΔΝΤ ζητώντας οικονομική στήριξη, ενώ το Ελ Σαλβαδόρ σχεδιάζει να κάνει χρήση των «ειδικών τραπεζικών δικαιωμάτων» από τα κεφάλαια του ΔΝΤ. Στο μεταξύ, η Αίγυπτος εξέδωσε τον Μάρτιο τα πρώτα της ομόλογα σε γεν.

Ετσι, οι μεγαλύτερες επενδυτικές τράπεζες του κόσμου, που αναλαμβάνουν ανάδοχοι στις εκδόσεις χρέους, όπως οι Morgan Stanley, JPMorgan

και Goldman Sachs, έχουν όλες αναθεωρήσει προς τα κάτω τις προβλέψεις τους για τις εκδόσεις χρέους των αναπτυσσόμενων χωρών και των αναδυόμενων αγορών σε ό, τι αφορά το τρέχον έτος. Εκτιμούν μάλιστα πως θα είναι ιδιαίτερως περιορισμένη η δραστηριότητα του είδους μέσα στον Σεπτέμβριο μολονότι πρόκειται για τον μήνα που συνήθως σημειώνεται η μεγαλύτερη κινητικότητα στις εκδόσεις κρατικών ομολόγων με υψηλές αποδόσεις. Συνθήκες του Σεπτέμβριο οι αναδυόμενες χώρες σπεύδουν να εκμεταλλευτούν το αυξημένο ενδιαφέρον των επενδυτών που αναδιαιτάσσουν το χαρτοφυλάκιο τους μετά τη θερινή παύση. Είναι ενδεικτικό ότι την τελευταία πενταετία οι αναδυόμενες με «ομόλογα σκουπίδια» εξέδωσαν τον Σεπτέμβριο τίτλους αξίας 8,7 δισ. δολ. Κανένας άλλος από τους 12 μήνες δεν έχει εκδοθεί τόσο μεγάλος όγκος χρέους, σύμφωνα με την Goldman Sachs.

BLOOMBERG

Ερχονται τα ιπτάμενα ηλεκτρικά ταξί

Το να φανταστούμε μια καθημερινότητα στο πλαίσιο της οποίας οι άνθρωποι κυκλοφορούν με ιπτάμενα αυτοκίνητα είναι κάτι που απέχει ακόμη πάρα πολύ από εμάς. Ωστόσο, όπως αναφέρουν σε σχετικό άρθρο το περιοδικό Fortune και η εφημερίδα The Wall Street Journal, ορισμένες επιχειρήσεις δεν πτοούνται και θέλουν να επενδύσουν σε αυτό το ίσως αβέβαιο μέλλον. Μια από αυτές είναι η αμερικανική αεροπορική εταιρεία United Airlines, η οποία στοχευματίζει 10 εκατ. δολάρια σε ιπτάμενα ταξί. Ο αερομεταφορέας έχει διαθέσει μια προκαταβολή για 200 ιπτάμενα ταξί τεσσάρων επιβατών από την Archer Aviation, μια νεοφυή εταιρεία του κλάδου με έδρα το Ναν Φρανσίσκο. Η Archer Aviation δραστηριοποιείται σε αυτό το είδος του υβριδικού αεροσκάφους/ταξί.

Για να είμαστε ειλικρινείς, η Ομο-

Η αμερικανική αεροπορική United Airlines επενδύει 10 εκατ. δολάρια στα αεροσκάφη eVTOL της Archer.

σπονδιακή Υπηρεσία Αεροπορίας των ΗΠΑ δεν έχει ακόμη εγκρίνει αυτά τα οχήματα για να ξεκινήσουν να μεταφέρουν επιβάτες, αλλά η προκαταβολή αποτελεί μια υποστηρικτική χειρονομία από τη United ως προς το ότι η τεχνολογία είναι έγκυρη. Η American Airlines πέρυσι, άλλωστε, ανακοίνωσε ότι θα επενδύσει 25 εκατ. δολάρια σε μια ξεχωριστή εταιρεία ηλεκτρικών αεροσκαφών, αλλά αυτή τα χρήματα φέρεται να μην έχουν δοθεί ακόμη, όπως αναφέρει η Wall Street Journal. Το όραμα για αυτά τα αεροσκάφη είναι ότι θα μεταφέρουν πελάτες στις πόλεις με κομβικά αεροδρόμια, επιτρέποντας στους ανθρώπους να παρακάμπτουν τους πο-

Τα eVTOL έχουν τη δυνατότητα να απογειώνονται και να προσγειώνονται όπως τα ελικόπτερα. Είναι σχεδιασμένα να είναι πιο θορυβώδη από τα αυτοκίνητα ή ακόμη και από τις μονάδες κλιματισμού και έχουν αυτονομία 60 μιλίων, ταξιδεύοντας με ταχύτητες έως και 150 μιλίων την ώρα.

λυούχναστος αυτοκινητοδρόμους και να χρησιμοποιούν πιο αποτελεσματικά τον χρόνο τους. Επειδή πρόκειται για ηλεκτρικά αεροσκάφη, θα υπήρχε και μεγάλο όφελος περιβαλλοντικό, διότι η χρήση τους θα περιορίζει τις εκπομπές άνθρακα. Η Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Αεροπορίας των ΗΠΑ δηλώνει πως σχεδιάζει να ενσωματώσει τις εν λόγω πτήσεις στα υπάρχοντα πρότυπα συμβατικών δρομολογίων – οι περισσότερες πτήσεις αναμένεται να πραγματοποιούνται μεταξύ 2.000 και 3.000 ποδών υπεράνω του επιπέδου του εδάφους, ενώ οι προδιαγραφές για τους πιλότους θα απηχούν τις ισχύουσες. Κατά την εκτίμηση της νεοφυούς Archer, η πιστοποίηση της τεχνολογίας της για τα αεροταξί θα πραγματοποιηθεί μέχρι τα τέλη του 2024. Οι δοκιμαστικές πτήσεις του αεροσκάφους της ξεκίνησαν τον προηγούμενο Δεκέμβριο.

«Αυτή η ανακοίνωση σηματοδοτεί μια νέα σημαντική φάση στη σχέση μας με την Archer», δήλωσε ο Μάικ Λέσκινεν, πρόεδρος της United Airlines Ventures, που ασχολείται με καινοτόμες επενδύσεις. «Γινόμαστε μάρτυρες ενός σημείου καμπής όπου οι καταναλωτές, οι επιχειρήσεις και οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής είναι όλοι ευθυγραμμισμένοι για να δώσουν προτεραιότητα στην τεχνολογία που μειώνει τον αντίκτυπο της κλιματικής αλλαγής». Τα αεροσκάφη eVTOL (ηλεκτρικά κάθετη απογείωση και προσγείωση) της Archer έχουν τη δυνατότητα να απογειώνονται και να προσγειώνονται όπως τα ελικόπτερα, άρα αυτό σημαίνει πως δεν απαιτείται διάδρομος προσγείωσης. Είναι σχεδιασμένα να είναι πιο θορυβώδη από τα αυτοκίνητα ή ακόμη και από τις μονάδες κλιματισμού και έχουν αυτονομία 60 μιλίων, ταξιδεύοντας με ταχύτητες έως και 150 μιλίων την ώρα. Οι επιβάτες θα κάνουν κράτηση μέσω εξυπνων κινητών τηλεφώνων, όπως αναφέρει τέλος η εταιρεία.

Κίνδυνος αποβιομηχάνισης για τη Γερμανία λόγω ενέργειας

Δυσβάσταχτο το βάρος των τιμών ρεύματος και αερίου για τις επιχειρήσεις

Φαίνεται απίστευτο και όμως δεν μπορεί πλέον να αποκλειστεί. Η καρδιά της βιομηχανικής Ευρώπης, η Γερμανία, κινδυνεύει από σταδιακή αποβιομηχάνιση, καθώς το ιλιγγιώδες κόστος της ενέργειας, που αυξάνεται αδιάκοπα σε καθημερινή βάση, μπορεί να οδηγήσει σε μαζική έξοδο επιχειρήσεων από τη μεγαλύτερη οικονομία της Ευρώπης. Η ενεργειακή κρίση έχει πλήξει περισσότερο τη Γερμανία, οι τιμές της ενέργειας αυξάνονται ταχύτερα στη μεγαλύτερη ευρωπαϊκή οικονομία και οι βιομηχανίες παραγωγής εξαρτημάτων αυτοκινήτων, χημικές βιομηχανίες και βιομηχανίες χάλυβα αγωνίζονται να αντεπεξέλθουν στο ιλιγγιώδες κόστος της ενέργειας. Η κυβέρνηση έχει λάβει μέτρα για να περιορίσει κάπως τις αυξήσεις στο κόστος της ενέργειας για τα νοικοκυριά, αλλά οι επιχειρήσεις δεν είναι προστατευμένες και πολλές θα αναγκαστούν να μεταβιβάσουν την ακρίβεια στους καταναλωτές ή ακόμη και να κλείσουν.

Μέσα στους τελευταίους δύο μήνες,

μόνον οι τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας και του φυσικού αερίου υπερδιπλασιάστηκαν στη Γερμανία, με την τιμή της ηλεκτρικής ενέργειας να έχει υπερβεί τα 540 ευρώ η μεγαβατώρα, όταν μόλις πριν από δύο χρόνια δεν υπερέβαινε τα 40 ευρώ. «Ο πληθωρισμός των τιμών της ενέργειας είναι πολύ πιο δραματικός εδώ στη Γερμανία από άλλες χώρες», σχολιάζει ο Ραλφ Στόφελς, διευθύνων σύμβουλος της BIW Isolierstoffe GmbH, βιομηχανίας που παράγει εξαρτήματα σιλικόνης για αυτοκίνητα, για την αεροδιαστημική αλλά και για βιομηχανία ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών συσκευών. Ο Ραλφ Στόφελς φτάνει στο σημείο να εξομολογηθεί στο Bloomberg τον φόβο του πως επικείται «σταδιακή αποβιομηχάνιση της Γερμανίας».

«Οι τιμές της ενέργειας αποτελούν δυσβάσταχτο βάρος για πολλές βιομηχανίες εντάσεως ενέργειας που δραστηριοποιούνται και ανταγωνίζονται στην παγκόσμια αγορά», τονίζει ο Μάτίας Ρους, εκπρόσωπος της Ewonik Industries AG, δεύτερης μεγαλύτερης

Γερμανικές βιομηχανίες παραγωγής εξαρτημάτων αυτοκινήτων, χημικές βιομηχανίες και βιομηχανίες χάλυβα αγωνίζονται να αντεπεξέλθουν στο ιλιγγιώδες κόστος της ενέργειας.

στον κόσμο βιομηχανίας χημικών με μονάδες παραγωγής σε 27 χώρες. Δεν φαίνεται πάντως να έχει μεγάλες πιθανότητες επιτυχίας η ιδέα να μεταφερθεί η βιομηχανία σε άλλη χώρα. Υπάρχουν, ωστόσο, ενδείξεις πως η Γερμανία αρχίζει να κάνει έδαφος ως προς τη θέση της ως βιομηχανικής χώρας. Τους πρώτους έξι μήνες του έτους αυξήθηκαν οι εισαγωγές χημικών κατά περίπου 27% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του περασμένου έτους και το ίδιο χρονικό διάστημα με-

Η τιμή της ηλεκτρικής ενέργειας έχει υπερβεί τα 540 ευρώ η μεγαβατώρα, όταν μόλις πριν από δύο χρόνια δεν υπερέβαινε τα 40 ευρώ.

ώθηκε η εγχώρια παραγωγή χημικών κατά σχεδόν 8%. Η μεγαλύτερη βιομηχανία χάλυβα στην Ευρώπη, Aurubis AG, που έχει έδρα στο Αμβούργο, σκοπεύει να ελαχιστοποιήσει τη χρήση φυσικού αερίου και να μεταβιβάσει το κόστος της ενέργειας στους πελάτες. Η βιομηχανία ζάχαρης Suedzucker AG έχει εκπονήσει σχέδια εκτάκτου ανάγκης για την περίπτωση που η Ρωσία διακόψει πλήρως την παροχή αερίου στη Γερμανία. Η αυτοκινητοβιομηχανία BMW AG επισπεύδει τις προετοιμασίες

της για το ενδεχόμενο ελλείψεων ενέργειας. Έχει 37 μονάδες που παράγουν θερμότητα και ηλεκτρική ενέργεια σε Γερμανία και Αυστρία και λειτουργούν με φυσικό αέριο. Τώρα εξετάζει το ενδεχόμενο να χρησιμοποιήσει εφεξής τις εγχώριες εταιρείες κοινής ωφέλειας. Και τέλος, η βιομηχανία συσκευασιών Delkeskamp Verpackungswerke GmbH σχεδιάζει να κλείσει μια μονάδα της, που σημαίνει ότι 70 άνθρωποι θα χάσουν τη θέση εργασίας τους.

BLOOMBERG

Εργαζομένους στον τουρισμό και την εστίαση ψάχνει η Γερμανία

Τα τελευταία στοιχεία για τη Γερμανία, που προέρχονται από το Ομοσπονδιακό Γραφείο Εργασίας (τον αντίστοιχο τ. ΟΑΕΔ), αφορούν τον μήνα Ιούνιο. Σύμφωνα με αυτά, παραμένουν κενές περίπου 7.600 θέσεις εργασίας στον τουρισμό και την εστίαση, όπως αναφέρει σε δημοσίευσή της η Deutsche Welle. Το Ινστιτούτο της γερμανικής οικονομίας εκτιμά ότι μόνο το 2020, πρώτο έτος της πανδημίας, είχαν αποχωρήσει από τον κλάδο περίπου 216.000 εργαζόμενοι. Ένα μέρος από αυτές τις θέσεις δεν έχει καλυφθεί ακόμη. Ωστόσο, υπάρχουν σημαντικές διαφορές ανάμεσα στα μεμονωμένα κρατίδια της Γερμανίας. Τα λιγότερα προβλήματα καταγράφονται στο κρατίδιο της Βόρειας Ρηνανίας-Βεστφαλίας, το πολυπληθέστερο της χώρας. Στην Κολωνία, τη μεγαλύτερη πόλη του κρατιδίου με παράδοση στη διασκέδαση, οι επιχειρηματίες του τουρισμού και της εστίασης λένε ότι εύκολα βρίσκουν κόσμο για να αναπληρώσουν τις όποιες αποχωρήσεις. Στον αντίποδα, οι Βαυαροί συ-

Χιλιάδες κενές θέσεις εργασίας στον κλάδο - Μεγάλα τα προβλήματα στη Βαυαρία.

νάδελφοί τους δηλώνουν αδυναμία να προσλάβουν το απαραίτητο προσωπικό. Στην πόλη Βίρτσμπαργκ, για παράδειγμα, το 83,6% των διαθέσιμων θέσεων εργασίας στον κλάδο δεν έχει καλυφθεί. Αλλά και στο ανατολικό γερμανικό κρατίδιο Μεκλεμβούργο-Πομερανία παραμένει κενό το 60% των θέσεων εργασίας σε τουρισμό και εστίαση, παρότι πρόκειται για περιοχή με παράδοση στις δραστηριότητες αυτές.

Σύμφωνα με προηγούμενη έρευνα του Ινστιτούτου, που είχε δημοσιευθεί στα τέλη Ιουλίου, το 2020 περίπου 34.800 άνθρωποι που εργάζονταν στον κλάδο άλλαξαν επάγγελμα και άρχισαν να δουλεύουν ως πωλητές ή ταμίες σε

Το Ινστιτούτο της Γερμανικής Οικονομίας εκτιμά ότι μόνο το 2020, πρώτο έτος της πανδημίας, είχαν αποχωρήσει από τον τουριστικό κλάδο 216.000 εργαζόμενοι. Μέρος από αυτές τις θέσεις δεν έχει καλυφθεί ακόμη.

σούπερ μάρκετ. Περίπου 27.000 προτίμησαν δουλειές γραφείου (γραμματειακή υποστήριξη και συναφή επαγγέλματα), ενώ άλλοι τόσοι απασχολούνται πλέον στον κλάδο των συστημάτων διαχείρισης τροφοδοτικής αλυσίδας. «Το κριτήριο της εργασιακής ασφάλειας γινόταν όλο και πιο σημαντικό στη διάρκεια της κρίσης», επισημαίνει η υπεύθυνη της έρευνας Πάουλα Ρίσιους. «Βέβαια παίζουν ρόλο και άλλοι παράγοντες, όπως ένα σταθερό ωράριο εργασίας, ώστε να υπάρχει ισορροπία ανάμεσα στην επαγγελματική και την προσωπική ζωή».

Κατά συνέπεια, συμπεραίνει η ερευνητριά του Ινστιτούτου, οι εργοδότες θα μπορούσαν να γίνουν πιο ελκυστικοί, προσφέροντας «ατομικούς λογαριασμούς χρόνου εργασίας» για μια πιο ευέλικτη διαχείριση του ωραρίου και, γενικότερα, καλύτερες συνθήκες εργασίας. Αλλά ακόμη και αυτά τα μέτρα δεν αρκούν για να εξαλείψουν το πρόβλημα. «Λόγω των δημογραφικών εξελίξεων, τα επόμενα χρόνια θα διαθε-

τομε ούτως ή άλλως λιγότερο εργατικό δυναμικό», διευκρινίζει στην Deutsche Welle η Πάουλα Ρίσιους. «Η Γερμανία δεν θα μπορέσει να επιλύσει το πρόβλημα αυτό χωρίς περισσότερη μεταναστευτική και χωρίς ευρύτερο πλαίσιο παρεμβάσεων που θα διευκολύνει, για παράδειγμα, την απασχόληση και τη φροντίδα των παιδιών».

Στους επόμενους μήνες οι συνεχώς αυξανόμενες τιμές της ενέργειας θα προκαλέσουν νέα μείωση στις τουριστικές κινήσεις και ο κλάδος θα δοκιμαστεί ακόμη περισσότερο, υποστηρίζει ο Ολαφ Σέπε, πρόεδρος του Γερμανικού Συνδέσμου Ξενοδόχων και Εστιατόρων στο κρατίδιο του Βρανδεμβούργου. «Ο κόσμος θα προτιμήσει ένα ζεστό μπάνιο από ένα ζεστό φαγητό», δηλώνει χαρακτηριστικά ο Σέπε στο Γερμανικό Πρακτορείο Ειδήσεων (dpa) και εκφράζει φόβους ότι κάποιες ξενοδοχειακές επιχειρήσεις θα αναγκαστούν να κλείσουν. «Την άνοιξη του 2023 ο κλάδος θα είναι εντελώς διαφορετικός απ' ό,τι σήμερα», υποστηρίζει.

Αποδίδουν τα μέτρα εξοικονόμησης ενέργειας στην Ισπανία

Το ιστορικό Βασιλικό Παλάτι στην παλιά πόλη της Μαδρίτης έχει βυθιστεί στο σκοτάδι. Ο εξωτερικός φωτισμός ενός από τα πιο διάσημα αξιοθέατα της ισπανικής πρωτεύουσας έχει σβήσει - το ίδιο και η υπέροχη πρόσοψη του Θεάτρου Ρεάλ, της διάσημης όπερας της Μαδρίτης. Η απόφαση της ισπανικής κυβέρνησης συνασπισμού Σοσιαλδημοκρατών και του αριστερού κόμματος Podemos για την κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας σε εθνικό επίπεδο γίνεται κίνηση αισθητή, όπως αναφέρει η Deutsche Welle. Σύμφωνα με τον διαχειριστή του δικτύου Red Eléctrica, η ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας σε εθνικό επίπεδο μειώθηκε κατά μέσον όρο 5% τις πρώτες ημέρες σε σύγκριση

με την προηγούμενη εβδομάδα. Από τις 10 Αυγούστου, οπότε τέθηκε σε ισχύ το σχέδιο εξοικονόμησης ενέργειας της Ισπανίας, εκατομμύρια λάμπες παραμένουν σβηστές τις νυχτερινές ώρες σε ολόκληρη τη χώρα. Και αυτό δεν αφορά μόνο τον εξωτερικό φωτισμό κτιρίων δημόσιων κτιρίων στην Ισπανία - οι βιτρίνες σε πάνω από 900.000 καταστήματα πρέπει επίσης να κλείνουν τα φώτα από τις 10 το βράδυ. Βέβαια, εξαιτίας των υψηλών τιμών του ηλεκτρικού, πολλοί καταστηματάρχες είχαν ήδη πάρει σχετικά μέτρα εθελοντικά πριν από την επίσημη απόφαση. Τώρα, βέβαια, αυτό έχει γίνει υποχρεωτικό. Το ισπανικό σχέδιο δεν περιλαμβάνει μόνο το σβήσιμο των προ-

Η ζήτηση σε εθνικό επίπεδο μειώθηκε κατά μέσον όρο 5% τις πρώτες ημέρες σε σύγκριση με την προηγούμενη εβδομάδα.

βολών σε βιτρίνες και εμπορικά καταστήματα. Ορια έχουν θεθεί επίσης και στον κλιματισμό δημόσιων κτιρίων, επαγγελματικών χώρων, γραφείων και αεροδρομίων. «Η μείωση κατά έναν και μόνο βαθμό σημαίνει εξοικονόμηση καταναλώσεως κατά 7%», λέει η υπουργός

Περιβάλλοντος και Ενέργειας Τερέζα Ριμπέρα. Επομένως κατά τους καλοκαιρινούς μήνες τα κλιματιστικά μπορούν να ψύχουν μέχρι τους 27 βαθμούς. Ωστόσο, υπάρχουν και εξαιρέσεις στον συγκεκριμένο κανονισμό, όπως για παράδειγμα για εστιατόρια και μπαρ, τα οποία επιτρέπεται να κλιματίζονται στους 25 βαθμούς. Εξαιρέσεις υπάρχουν επίσης για τα κομμωτήρια, τα γυμναστήρια και άλλες εγκαταστάσεις με αθλητικές δραστηριότητες, καθώς και για τα ξενοδοχεία.

Τον χειμώνα, η θέρμανση σε όλους τους δημόσιους προβάσιμους χώρους θα περιορίζεται στους 19 βαθμούς. Επιπλέον, για να αποφευχθεί η κατασπατάληση ενέργειας,

οι πόρτες εισόδου δεν μπορούν πλέον να παραμένουν ανοικτές, όταν χρησιμοποιούνται οι μονάδες κλιματισμού ή η θέρμανση, όπως συνήθιζαν σε πολλά καταστήματα, όπως αναφέρει η DW. Η συγκεκριμένη απόφαση είναι το πρώτο μέτρο του σοσιαλδημοκρατικού πρωθυπουργού Πέδρο Σάντσεθ για την εφαρμογή του σχεδίου εκτάκτου ανάγκης της Ε.Ε. για το φυσικό αέριο. Το σχέδιο αυτό απαιτεί από τα 27 κράτη-μέλη να μειώσουν την κατανάλωση φυσικού αερίου. Οι περισσότερες χώρες συμφώνησαν σε μείωση κατά 15%. Για την Ισπανία, τέλος, η οποία εξαρτάται πολύ λιγότερο από το ρωσικό φυσικό αέριο από ό,τι η Γερμανία, για παράδειγμα, συμφωνήθηκε 7%.

Το ιστορικό Βασιλικό Παλάτι, στην παλιά πόλη της Μαδρίτης, στο σκοτάδι. Από τις 10 Αυγούστου, οπότε τέθηκε σε ισχύ το σχέδιο εξοικονόμησης ενέργειας της Ισπανίας, εκατομμύρια λάμπες παραμένουν σβηστές τις νυχτερινές ώρες σε ολόκληρη τη χώρα.

Logicom
Partners in your success

Marketing and Channel Enablement

Supply Chain & Logistics

Vast Technology Portfolio

Scan the code to Learn More

Δικαστική προσφυγή Τραμπ

Για να σταματήσει η εξέταση των απόρρητων εγγράφων που είχε στην κατοχή του

Ο τώως πρόεδρος των ΗΠΑ, Ντόναλντ Τραμπ, προσέφυγε δικαστικά εναντίον του υπουργείου Δικαιοσύνης της χώρας του ζητώντας να σταματήσει να εξετάζει τα απόρρητα επίσημα έγγραφα που εντόπισε η αστυνομία στην έπαυλή του, στο Μαρ-α-Λάγκο της Φλόριδα. Οι συνήγοροι του Τραμπ είχαν επιχειρήσει να καθυστερήσουν με νομικά μέσα και την εξέταση των πρώτων διαβηθμισμένων εγγράφων, που είχε υποχρεωθεί να παραδώσει ο ίδιος στις Αρχές τον Ιανουάριο του 2022.

Χθεςινό δημοσίευμα των New York Times διευκρινίζει ότι οι 26 κούτες με έγγραφα που απέσπασε η αστυνομία από το Μαρ-α-Λάγκο στην επίδρομή της 8ης Αυγούστου δεν ήταν οι πρώτες. Αμέσως μετά την αποχώρηση του Τραμπ από την εξουσία, οι Αρχές άρχισαν να του ζητούν τα επίσημα έγγραφα που είχε πάρει μαζί του. Τελικά, τον

Ζητεί να διοριστεί ανεξάρτητος εξεταστής, που θα κρίνει ποια από τα έγγραφα μπορούν να διαβάσουν οι Αρχές.

Ιανουάριο παρέδωσε 15 κούτες, στις οποίες περιλαμβάνονταν έγγραφα από τη CIA, την υπηρεσία ηλεκτρονικών παρακολούθησεων NSA και το FBI, τα οποία αφορούσαν σειρά ζητημάτων που άπτονται της εθνικής ασφάλειας των ΗΠΑ.

Η υπηρεσία αρχειοθέτησης που παρέλαβε τα έγγραφα αυτά ενημέρωσε, λόγω του ευαίσθητου χαρακτήρα τους, το υπουργείο Δικαιοσύνης. Κλιμάκιο του υπουργείου μετέβη στην έπαυλη του Τραμπ τον Ιούνιο, αλλά έφυγε σχεδόν με άδεια χέρια, καθώς οι συνεργάτες

Στη μίνυση που κατέθεσε τη Δευτέρα, ο Τραμπ ζητεί να διοριστεί ανεξάρτητος εξεταστής, που θα κρίνει ποια από τα έγγραφα στις 26 κούτες μπορούν να διαβάσουν οι Αρχές και ποια όχι.

του τώως προέδρου παρέδωσαν μόνο μερικές δεκάδες έγγραφα επιπλέον. Η αιφνιδιαστική αστυνομική επιχείρηση της 8ης Αυγούστου ήταν η τρίτη πράξη του δράματος.

Στη μίνυση που κατέθεσε τη Δευτέρα, ο Τραμπ ζητεί να διοριστεί ανεξάρτητος εξεταστής, που θα κρίνει ποια από τα έγγραφα στις 26 κούτες μπορούν να διαβάσουν οι Αρχές και ποια όχι. Ένα διαβατήριο εν ενεργεία και τρία ληγμένα που περιλαμβάνονταν στα έγγραφα έχουν ήδη επιστραφεί στον τώως πρόεδρο.

«Μέχρι στιγμής, η κυβέρνηση δεν έχει προσφέρει νομιμοποίηση της ιστορικής απόφασης της να πραγματοποιήσει επιδρομή στο σπίτι ενός προέδρου ο οποίος ήταν απόλυτα συνεργάσιμος», ανέφερε η μίνυση. «Το ένταλμα για έρευνες στο Μαρ-α-Λάγκο στις 8 Αυγούστου εκδόθηκε από ομοσπονδιακό δικαστήριο, μετά τη θεμελίωση εύλογων υποψιών», απάντησε το υπουργείο Δικαιοσύνης.

Η επιδρομή έγινε λόγω υποψιών για παραβίαση τριών ποινικών διατάξεων. Η πρώτη αφορά την παρεμπόδιση της

δικαιοσύνης, αφού συνήγορος του Τραμπ είχε υπογράψει έγγραφο που βεβαίωνε ψευδώς ότι ο Τραμπ έχει επιστρέψει όλα τα έγγραφα. Η δεύτερη την κλοπή κρατικού αρχαιολογικού υλικού και η τρίτη αφορά το άρθρο του νόμου περί κατασκοπείας, για τη «συλλογή, διαβίβαση ή απόλεια πληροφοριών σχετικών με την άμυνα της χώρας».

Η άμεση απάντηση του Τραμπ στην επιδρομή δεν ήταν νομικής φύσης. Ήταν να κινητοποιήσει τους ένοπλους υποστηρικτές του.

NYT, THE GUARDIAN, WP

«Κλιματικό έγκλημα» η κατάχρηση των ιδιωτικών τζετ

Στο προσκίnio έφερε η Γαλλία το θέμα της κατάχρησης ιδιωτικών αεροσκαφών από διασημότητες και μεγιστάνες, μετά την πρόταση της κυβέρνησης Μακρόν για περιορισμούς σε αυτό το ελιτιστικό μεταφορικό μέσον σε όλη την ευρωπαϊκή επικράτεια.

Πρόταση για περιορισμό των πτήσεων με ιδιωτικά αεροσκάφη κατέθεσε ο υπουργός Περιβάλλοντος της Γαλλίας, Κλεμάν Μπον. «Πιστεύω ότι η Ε.Ε. πρέπει να αναλάβει δράση», είπε ο κ. Μπον, που επεσήμανε από το βήμα της Εθνοσυνέλευσης ότι το ένα δέκατο των πτήσεων στη Γαλλία γίνονται με ιδιωτικά αεροσκάφη. Ο Γάλλος υπουργός εξετάζει διάφορες προτάσεις, όπως την ένταξη εταιρειών ενοικίασης ιδιωτικών αεροσκαφών στο σύστημα ποσοτώσεων εκπομπών καυσαερίων, που βρίσκεται υπό σχεδιασμό στην Ε.Ε. Εναλλακτικά, τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. θα μπορούσαν να μην δίνουν άδεια πτήσεων σε ιδιωτικά αεροσκάφη, τα οποία σχεδιάζουν να πραγματοποιήσουν πτήσεις πολύ μικρών αποστάσεων.

Ιστοσελίδες ειδικευμένες στην παρακολούθηση πτήσεων ιδιωτικών αεροσκαφών έχουν καταλήξει στο συμπέρασμα ότι «μεγάλοι ρυπαντές» εξαιτίας των ιδιωτικών τους τζετ είναι η τραγουδίστρια Τέιλορ Σουίφτ και ο Γάλλος δισεκατομμυριούχος Μπερνάρν Αρνό. Χρήστες του Ιντερνετ κατηγόρησαν πρόσφατα τον σκηνοθέτη Στίβεν Σπίλμπεργκ για «έγκλημα κατά του περιβάλλοντος», για τη συχνή χρήση του τζετ του.

Υποκρίνοντας στην πίεση του κοινού, η Σουίφτ αποκάλυψε την περασμένη εβδομάδα ότι δανείζει τακτικά το αεροσκάφος της και δεν ευθύνεται έτσι αποκλειστικά για το τεράστιο αποτύπωμα άνθρακα που αυτό έχει. Ο

Σειρά προτάσεων για περιορισμό των πτήσεων κατέθεσε ο υπουργός Περιβάλλοντος της Γαλλίας Κλεμάν Μπον, τονίζοντας ότι η Ε.Ε. πρέπει να αναλάβει δράση.

«Μεγάλοι ρυπαντές» η τραγουδίστρια Τέιλορ Σουίφτ, ο Γάλλος δισεκατομμυριούχος Μπερνάρν Αρνό και ο ράπερ Ντρεϊκ.

τραγουδιστής της ραπ Ντρεϊκ από τη μεριά του δέχθηκε οξεία κριτική όταν αποκάλυψε ότι χρησιμοποίησε πρόσφατα το τζετ του για πτήση 15 λεπτών από το Τορόντο στο Χάμιλτον του Καναδά, που θα μπορούσε να είχε γίνει με τρένο σε λιγότερο από μία ώρα.

REUTERS

Ρεκόρ διασχίσεων της Μάγχης από πρόσφυγες

Σχεδόν 1.300 άνθρωποι έφθασαν τη Δευτέρα στη Βρετανία με 27 βάρκες, ανεβάζοντας τον συνολικό αριθμό προσφύγων και μεταναστών που έχουν διασχίσει φέτος τη Μάγχα σε 22.600. Την ίδια εποχή πέρυσι, ο αριθμός ήταν 12.500. Επειτα από τρεις ημέρες χωρίς αφίξεις, οι 1.295 άνδρες, γυναίκες και παιδιά που κατέφθασαν στις βρετανικές ακτές τη Δευτέρα ήταν οι περισσότεροι από κάθε άλλη ημέρα μετά το 2018, όταν η βρετανική κυβέρνηση ξεκίνησε

Περίπου 1.300 σε μία ημέρα και συνολικά 22.600 φέτος, αριθμός διπλάσιος από πέρυσι.

να δημοσιεύει στατιστικά στοιχεία. Οι απόπειρες διάσχισης της Μάγχης συνεχίζονται παρά τις ολοένα επιθετικότερες και πολυέξοδες προσπάθειες της Βρετανίας για την αποτροπή των μεταναστών.

Οι απόπειρες διάσχισης της Μάγχης συνεχίζονται παρά τις επιθετικές και πολυέξοδες προσπάθειες της Βρετανίας για την αποτροπή των μεταναστών.

Βρετανίας, που αποσκοπούν στο να φροντιστούν οι επίδοξοι μετανάστες. Το Λονδίνο έχει κορνηγήσει 120 εκατομμύρια στερλίνες στη Ρουάντα προκει-

μένου να αποστέλλει εκεί τους αιτούντες άσυλο. «Είναι σαφές ότι το απάνθρωπο σχέδιο της κυβέρνησης να μεταχειρίζεται τους ανθρώπους σαν σακιά και

να τους στέλνει στη Ρουάντα δεν κάνει απολύτως τίποτα», είπε ο διευθυντής του βρετανικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες, Ενβερ Σόλομον. «Ο λόγος είναι ότι αυτά τα φρικτά σχέδια δεν αντιμετωπίζουν τους λόγους για τους οποίους οι άνθρωποι έρχονται στη Βρετανία. Οι πολύ μεγάλοι αριθμοί ανθρώπων που διασχίζουν τη Μάγχα είναι άνδρες, γυναίκες και παιδιά που φεύγουν από τον πόλεμο και την καταπίεση σε χώρες όπως το Αφγανιστάν και η Συρία. Οι στατιστικές του ίδιου του βρετανικού κράτους δείχνουν ότι στα τρία τέταρτα των αιτήσεων ασύλου κορνηγείται καθεστώς προστασίας».

Οι δύο υποψήφιοι για την πρωθυπουργία της Βρετανίας, Ρίσι Σουνάκ και Λιζ Τρας, έχουν δεσμευθεί ότι θα προχωρήσουν τη συνεργασία με τη Ρουάντα, η οποία έχει ήδη δαπανήσει τα πρώτα 120 εκατομμύρια στερλίνες του προγράμματος χωρίς να έχει υποδεχθεί κανέναν μετανάστη.

GUARDIAN

«Λύματα στα χέρια έχει η Τρας»

Η επικρατέστερη υποψήφια για την ηγεσία του βρετανικού Συντηρητικού Κόμματος, η υπουργός Εξωτερικών Λιζ Τρας, ευθύνεται, ως πρώην υπουργός Περιβάλλοντος, για περικοπές χρηματοδότησης ύψους εκατομμυρίων στερλινών σε έργα για την αντιμετώπιση της ρύπανσης υδάτινων πόρων. Η Τρας, η οποία κατείχε το χαρτοφυλάκιο του υπουργείου Περιβάλλοντος, Τροφίμων και Αγροτικών Θεμάτων κατά την περίοδο 2014-2016, ήταν επικεφαλής της εποπτικής αρχής η οποία επαναξιολόγησε τα περιβαλλοντικά προγράμματα του υπουργείου της το 2015 και περιόρισε τη χρηματοδότηση της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος κατά 235 εκατομμύρια στερλίνες. Μεταξύ των κονδυλίων που περικοπήσαν συμπεριλαμβάνονται και 24 εκατομμύρια στερλίνες για την προστασία των υδάτινων πόρων, όπως είναι η εποπτεία των επιχειρήσεων ύδρευσης προκειμένου να αποτρέπεται η απόρριψη λυμάτων, την περίοδο 2014-2015 και 2016-2017. Η περικοπή των πόρων επί θητείας Λιζ Τρας αντιπροσωπεύει το 25% των μειώσεων της χρηματοδότησης που έγιναν στον συγκεκριμένο τομέα από το 2010. Τότε η κρατική επικορνήση περιβαλλοντικών προγραμμάτων ανερχόταν σε 120 εκατομμύρια στερλίνες, ενώ το 2020 δεν ξεπερνούσε τα 40 εκατομμύρια στερλίνες.

Στοιχεία που αναλύθηκαν για λογαριασμό του Εργατικού Κόμματος υποδεικνύουν ότι από το 2016 ο όγκος των πόρων που απορρίπτονται σε Αγγλία και Ουαλία υπερδιπλασιάστηκε από 14,7 συμβάντα διαρροής σε 29,3 το 2021. Η περιβαλλοντική οργάνωση Greenpeace αναφέρει χαρακτηριστικά ότι τα στοιχεία αποδεικνύουν ότι «η Λιζ Τρας έχει λύματα στα χέρια της».

Η Υπηρεσία Περιβάλλοντος απάντησε έκκληση προς την κυβέρνηση να υπαναχωρήσει στην απόφασή της και να μην προχωρήσει στην περικοπή της χρηματοδότησης. Όμως, οι οργανώσεις προστασίας του περιβάλλοντος ζητούν πολύ περισσότερα και ειδικό-

τερα επιθυμούν ο επόμενος Βρετανός πρωθυπουργός να δώσει στην υπηρεσία την εξουσία ουσιαστικού ελέγχου των εταιρειών ύδρευσης όσον αφορά τα λύματα και να μην απαιτείται απλώς η κατάθεση αναφορών τέτοιων συμβάντων από τις ίδιες.

Πριν από μερικές ημέρες έγινε γνωστό ότι οι μηχανισμοί μέτρησης των λυμάτων στο 24% των αγρών υπερχείλισης, στα δημοφιλέστερα θέρετρα της Αγγλίας και της Ουαλίας, είναι ελαττωματικοί ή εντελώς ανύπαρκτοι, γεγονός που σημαίνει ότι οι Βρετανοί κολυμπούσαν ολόκληρο το καλοκαίρι μέσα στα λύματα χωρίς να το γνωρίζουν. Την περασμένη χρονιά, ο επι-

Η Greenpeace καταγγέλλει την υποψήφια των Συντηρητικών για μεγάλες περικοπές στην προστασία των υδάτινων πόρων.

κεφαλής της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος Τζέιμς Μπίβαμ κάλεσε την κυβέρνηση να αποκαταστήσει τη χρηματοδότηση λέγοντας ότι η ανεπάρκεια προσωπικού καθιστά αδύνατος τους επαρκείς ελέγχους της ποιότητας των νερών στα ποτάμια της χώρας. Ο σκιάδης υπουργός Περιβάλλοντος του Εργατικού Κόμματος Τζιμ Μακμάχον, μετά την ανακοίνωση των στοιχείων για την καθαρότητα των παράκτιων υδάτων, δήλωσε: «Οι υποδομές του δικτύου ύδρευσης λειτουργούν στα όριά τους, με δισεκατομμύρια λίτρα νερού να κλώνονται καθημερινά και λύματα να εισέρχονται μέσα στο δίκτυο. Το γεγονός ότι η Λιζ Τρας είναι η υπεύθυνη για τις περικοπές χρηματοδότησης προς την Υπηρεσία Περιβάλλοντος δείχνει όχι μόνο την αδυναμία πρόβλεψης που έχει, αλλά και την ανικανότητα αναγνώρισης της ανάγκης προσαρμογής στις νέες συνθήκες».

Η ξηρασία πλήττει κάθε ανθρώπινη δραστηριότητα

Δραματική ξηρασία πλήττει την Ευρώπη, σύμφωνα με επιστημονικές εκτιμήσεις, η χειρότερη των τελευταίων πέντε αιώνων, επηρεάζοντας όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας, από την εσωτερική ναυσιπλοία, μέχρι τη γεωργία, τη διατροφική ασφάλεια, την επάρκεια υδροηλεκτρικής ενέργειας κ.ά. Αυτό ανακοίνωσε χθες αξιωματικός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επιβεβαιώνοντας τα στοιχεία του Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου Ξηρασίας που δόθηκαν πριν από μερικές ημέρες στη δημοσιότητα. Σύμφωνα με αυτά, το 47% της έκτασης της Ε.Ε. βρίσκεται σε κατάσταση «προειδοποίησης» με ελλιπή υγρασία εδάφους, ενώ το 17% είναι ήδη σε κατάσταση συναγερμού,

Είναι η χειρότερη των τελευταίων πέντε αιώνων στην Ευρώπη και, σύμφωνα με τους επιστήμονες, δεν αναμένεται ύφεση μέχρι τον Νοέμβριο.

καθώς οι άνδρες συνθήκες επηρεάζουν τη βλάστηση.

«Η μεγάλη ξηρασία, η οποία επηρεάζει μεγάλες περιοχές της Ευρώπης από την αρχή του τρέχοντος έτους, ενισχύεται διαρκώς και επιδεινώθηκε

σημαντικά μετά τις αρχές Αυγούστου», ανέφερε η έκθεση, προβλέποντας ότι δεν αναμένεται ύφεση του φαινομένου στη δυτική Ευρώπη και στη Μεσόγειο τουλάχιστον μέχρι τον Νοέμβριο.

Οι διαδοχικοί καύσωνες που έπληξαν τη Γηραιά Ήπειρο ολόκληρο το φετινό καλοκαίρι, επδείνωσαν την ξηρασία και προκάλεσαν μύρια δεινά όπως γιγαντιαίες δασικές πυρκαγιές, λειψυδρία, προβλήματα δημόσιας υγείας και άλλα. Πράγματι, όπως επιβεβαιώσαν και τα τελευταία στοιχεία του Παρατηρητηρίου, ζούμε τη μεγαλύτερη ξηρασία των τελευταίων 500 ετών, ανέφερε χθες ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι συνέπειες της ξηρασίας σε πολλές καλλιέργειες είναι δραματικές.

Η παραγωγή αραβοσίτου αναμένεται να είναι κατά 16% χαμηλότερη από τον μέσο όρο της τελευταίας πενταετίας, ενώ οι σοδειές σόγιας και ηλιότροπου αναμένεται να μειωθούν κατά 15% και 12%, αντιστοίχως.

Σημαντικές είναι οι ελλείψεις στην υδροηλεκτρική ενέργεια, ενώ η χαμηλή στάθμη των νερών στους ποταμούς επηρεάζει τη πυρηνική εργοστάσια παραγωγής ενέργειας δυσχεραίνοντας τη λειτουργία των συστημάτων ψύξης τους. Η χαμηλή στάθμη των υδάτων στους ευρωπαϊκούς ποταμούς, επίσης, δημιουργήσει προβλήματα στην εσωτερική ναυσιπλοία, όπως η μεταφορά φορτίων, κυρίως άνθρακα και πετρελαίου, στον Ρήνο.

“Ευχαριστούμε

για την εμπιστοσύνη σας για πάνω από 25 χρόνια.

Ευγενική υπενθύμιση όπως τερματίσετε την μεταξύ μας τραπεζική σχέση.”

Μετά λύπης & χαιρετισμών,
RCB Βασιλ

Με αστερίσκους πέρασε το 10ετές πρόγραμμα ανάπτυξης του ΔΕΣΦΑ

Με τροποποιήσεις, αστερίσκους και συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα υλοποίησης ενέκρινε η ΡΑΕ το επικαιροποιημένο δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης του εθνικού συστήματος μεταφοράς φυσικού αερίου που υπέβαλε ο ΔΕΣΦΑ μετά και την ολοκλήρωση της δημόσιας διαβούλευσης. Το κόστος των νέων έργων που εγκρίνονται σύμφωνα με τη ΡΑΕ δεν ξεπερνάει τα 42 εκατ. ευρώ και συνεπώς η επίπτωση τους στη μέση χρέωση είναι πολύ περιορισμένη. Η αύξηση του κόστους των ήδη προγραμματισμένων έργων ανέρχεται σε 196 εκατ. ευρώ, αλλά είναι αναπόφευκτη, δεδομένης της διεθνοποίησης.

Η ΡΑΕ δεν ενέκρινε το έργο τροφοδοσίας των Ιωαννίνων μέσω ειδικού αγωγού υδρογονοποιημένου φυσικού αερίου μικρής κλίμακας (ssLNG), όπως επίσης και τις υποδομές ειδικού αγωγού υδρογονοποιημένου φυσικού αερίου για την τροφοδοσία των περιοχών της Πόρειας, του Ασπρους και του Πετρίκας.

Η ΡΑΕ διαπιστώνει σημαντική διαίολογηση των χρονοδιαγραμμάτων των έργων σύνδεσης χρηστών με το δίκτυο. Ως προς τον αγωγό Δυτικής Μακεδονίας αναφέρει ότι η ολοκλήρωση του έργου έχει μετατοπιστεί κατά ένα έτος, για τον Σεπτέμβριο του 2024, και το κόστος έχει αυξηθεί κατά 167 εκατ. ευρώ, και επισημαίνει ότι η καθυστέρηση αυτή επιβάλλει την εφαρμογή κοστοβόρας μεταβατικής λύσης τροφοδοσίας των δικτύων διανομής για ακόμη έναν χειμώνα. Η ΡΑΕ έκανε αποδεκτή την αύξηση του κόστους για τα έργα σύνδεσης με το FSRU της Dioriga Gas από τα 9,9 εκατ. ευρώ σε 15 εκατ. ευρώ, αλλά όχι τη μετατόπιση του χρονοδιαγράμματος από το 2023 στον Μάρτιο του 2025, καθώς δεν συνάδει με τα χρονοδιαγράμματα της Dioriga Gas. Η Αρχή καλεί τις εταιρείες ΔΕΣΦΑ και Dioriga GAS

Το κόστος των νέων έργων που εγκρίνονται, σύμφωνα με τη ΡΑΕ, δεν ξεπερνάει τα 42 εκατ. ευρώ.

σε κοινή συνάντηση για την οριστικοποίηση του χρονοδιαγράμματος, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη το μεταξύ τους υπογεγραμμένο ARCA. Το έργο του διασυνδετήριου αγωγού με τη Βόρεια Μακεδονία εγκρίνεται υπό την προϋπόθεση του market test, δηλαδή δεσμεύσης ικανής δυναμικότητας από χρήστες ώστε η κατασκευή του να μην αυξήσει τις χρεώσεις του συστήματος, δεδομένου ότι ο αγωγός θα εξυπηρετήσει την ασφάλεια εφοδίασμού της Βόρειας Μακεδονίας και όχι της Ελλάδας. Το κόστος κατασκευής έχει αυξηθεί από 51 σε 67 εκατ. ευρώ και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησής του έχει μετατεθεί από τον Ιούνιο του 2024 στον Ιούλιο του 2025. Οι μεταβολές αυτές κρίνονται από τη ΡΑΕ αποδεκτές, καθώς η αύξηση του κόστους οφείλεται στη γενική αύξηση των πρώτων υλών και η μετατόπιση του χρονοδιαγράμματος στην πορεία του εν εξελίξει market test.

ΧΡΥΣΑ ΛΙΑΓΓΟΥ

Αλμα 43,1% τον Ιούνιο κατέγραψε ο τζίρος της βιομηχανίας

Με διψήφιο ποσοστό ανάπτυξης «έτρεξε» η εγχώρια βιομηχανία τον Ιούνιο, καταγράφοντας άλμα τζίρου της τάξης του 43,1%. Η άνοδος αυτή αντανακλά τις αυξήσεις των τιμολογίων στις οποίες προχώρησαν οι βιομηχανίες προκειμένου να αντισταθμίσουν τη μεγάλη άνοδο του ενεργειακού κόστους και των πρώτων υλών. Ειδικότερα, όπως ανακοίνωσε η Ελληνική Στατιστική Αρχή, ο Γενικός Δείκτης Κύκλου Εργασιών στη Βιομηχανία (σύνολο εγχώριας και εξωτερικής αγοράς) του μηνός Ιουνίου 2022 ενισχύθηκε κατά 43,1% σε σύγκριση με τον αντίστοιχο δείκτη του Ιουνίου 2021, έναντι αύξησης 22,7% που σημειώθηκε κατά την αντίστοιχη σύγκριση του έτους 2021 με το 2020. Σε μηνιαία βάση, ο Γενικός Δείκτης Κύκλου Εργασιών στη βιομηχανία του Ιουνίου παρουσίασε αύξηση 6,4% συγκριτικά με τον αντίστοιχο δείκτη του Μαΐου 2022. Σε επίπεδο 12μήνου, ο μέσος Γενικός Δείκτης Ιουλίου 2021 - Ιουνίου 2022 παρουσίασε αύξηση 36,8% σε σύγκριση με τον αντίστοιχο δείκτη του δωδεκαμήνου Ιουλίου 2020 - Ιουνίου 2021, έναντι αύξησης 2,6% που σημειώθηκε κατά τη σύγκριση των αντίστοιχων προηγούμενων δωδεκαμήνων. Σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ,

η ετήσια αύξηση του Γενικού Δείκτη Κύκλου Εργασιών κατά 43,1% τον Ιούνιο προήλθε:

1. Από τις μεταβολές των δεικτών των επιμέρους τομέων της βιομηχανίας:
 - Αύξηση κατά 43,6% του Δείκτη Κύκλου Εργασιών Μεταποίησης. Στην αύξηση αυτή συνέβαλαν κυρίως οι μεταβολές των δεικτών των διψήφων κλάδων: παραγωγής οπτανθρακικά και προϊόντων διύλισης πετρελαίου, παραγωγής βασικών μετάλλων, παραγωγής χημικών ουσιών και προϊόντων, βιομηχανίας τροφίμων.
 - Αύξηση κατά 4,4% του Δείκτη Κύκλου Εργασιών Ορυχείων - Λατομείων. Η αύξηση αυτή προήλθε κυρίως από τις μεταβολές των δεικτών των διψήφων κλάδων: εξόρυξης άνθρακα και λιγνίτη - άντλησης αργού πετρελαίου και φυσικού αερίου - υποστηρικτικών δραστηριοτήτων εξόρυξης, λοιπών ορυχείων και λατομείων.
2. Από τις μεταβολές των δεικτών επιμέρους αγορών:
 - Αύξηση κατά 45,6% του Δείκτη Κύκλου Εργασιών Εγχώριας Αγοράς.
 - Αύξηση κατά 39,1% του Δείκτη Κύκλου Εργασιών Εξωτερικής Αγοράς.

Στο «κόκκινο» η αγορά ενέργειας, τιμές-σοκ στα νέα τιμολόγια

Ενας στους δύο καταναλωτές αδυνατεί να εξοφλήσει τον λογαριασμό ρεύματος

Της ΧΡΥΣΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ

Με ναρκοθετημένο πεδίο έτοιμο να εκραγεί μοιάζει η αγορά ενέργειας, καθώς η πολύμηνη και χωρίς διαφαινόμενο χρονικό ορίζοντα ενεργειακή κρίση έχει εξαντλήσει τις αντοχές νοικοκυριών και επιχειρήσεων. Οι καταναλωτές ακόμη και μετά τις κρατικές επιδοτήσεις, που τον Αύγουστο έφτασαν στα 337 ευρώ η μεγαβατώρα, δυσκολεύονται να αποπληρώσουν τον λογαριασμό ρεύματος, οι ανεξόφλητες οφειλές προς τις εταιρείες προμήθειας έχουν χτυπήσει «κόκκινο», υποχρεώνοντας τη ΡΑΕ να επισημάνει στην πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΝ τον κίνδυνο κατάρρευσης της αγοράς και νέων «κανονίων», ενώ η συνεχιζόμενη αύξηση των τιμών διογκώνει συνεχώς το κόστος των κοινωνικών μέτρων στήριξης, φέρνοντας το οικονομικό κυβερνητικό επιτελείο αντιμέτωπο με τον κίνδυνο ενός δημοσιονομικού εκτροχιασμού.

Εκτιναξη οφειλών

Οι ληξιπρόθεσμοι λογαριασμοί άνω των 45 ημερών έχουν αυξηθεί σε ποσοστό 45% από 20% την προ κρίσης περίοδο, που σημαίνει ότι σχεδόν ένας στους δύο καταναλωτές δυσκολεύεται ή αδυνατεί να πληρώσει τον λογαριασμό ρεύματος ακόμη και μετά την επιδότηση. Μέσα σε ένα χρόνο οι διακανονισμοί έχουν υπερδιπλασιαστεί και σε απόλυτα ποσά έχουν σχεδόν πενταπλασιαστεί, λόγω των υψηλών τιμών, ενώ οι ληξιπρόθεσμες οφειλές καταναλωτών προς τους παρόχους με βάση τους υπολογισμούς της ΡΑΕ ξεπερνούν το 1 δισ. ευρώ και αναδεικνύονται δυνητικά σε παράγοντα αποσταθεροποίησης της αγοράς.

Το ζήτημα ανέδειξε ο πρόεδρος της ΡΑΕ με επιστολή του προς την πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΝ στις 28 Ιουλίου, επισημαίνοντας μάλιστα τον «κίνδυνο δημιουργίας νέων οφειλών, που θα παραμείνουν ανείσπρακτες, καθώς είναι πλέον επιτρεπτή η αλλαγή προμηθευτή χωρίς την εξόφληση ή έστω τον διακανονισμό προηγούμενων οφειλών». Ο κλάδος της προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας αντιμετωπίζει οξεία προβλήματα χρηματοοικονομικής ρευστότητας, που απειλούν τη βιωσιμότητα των δραστηριοποιημένων επιχειρήσεων και δύναται να οδηγήσουν τους συμμετέχοντες στην έξοδο από την αγορά, με απόπειρα συνέπεια την υποβάθμιση του ανταγωνιστικού της χαρακτήρα και τη διαμόρφωση εκ νέου (μετά το 2011 και τις υποθέσεις Energa - Hellas Power) συνθηκών ολιγοπωλίου ή/και μονοπωλίου.

Καταφύγιο από τις υψηλές τιμές αναζητούν οι καταναλωτές μέσω της αλλαγής παρόχου. Οι μετακινήσεις από πάροχο σε πάροχο έχουν αυξηθεί από περίπου 25.000 τον μήνα πριν από ένα χρόνο σε 50.000 με 60.000.

Προειδοποίηση ΡΑΕ για κατάρρευση της αγοράς και για νέα «κανονία» - Κίνδυνος δημοσιονομικού εκτροχιασμού.

Οι μετακινήσεις από τους παρόχους με βάση τους υπολογισμούς της ΡΑΕ ξεπερνούν το 1 δισ. ευρώ και αναδεικνύονται δυνητικά σε παράγοντα αποσταθεροποίησης της αγοράς.

Οι μετακινήσεις

Καταφύγιο από τις υψηλές τιμές αναζητούν οι καταναλωτές μέσω της αλλαγής παρόχου. Οι μετακινήσεις από πάροχο σε πάροχο έχουν αυξηθεί από τις περίπου 25.000 τον μήνα πριν από ένα χρόνο σε 50.000 με 60.000. Τα στοιχεία του ΔΕΔΔΗΕ δείχνουν να έχει αυξηθεί σημαντικά και ο αριθμός των μπαταριστών, οι οποίοι βρίσκουν καταφύγιο στην Καθολική Υπηρεσία, η οποία έχει προβλεφθεί με νόμο για τη στεγαστική καταναλωτές που τους έχει καταγγείλει η σύμβαση μέχρι να βρουν νέο πάροχο.

Ενας αριθμός 35.500 καταναλωτών προστέθηκε στην εν λόγω Υπηρεσία μέσα στο δεύτερο τρίμηνο του έτους, ανεβάζοντας το συνολικό πελατολόγιο της στις 182.000 στο τέλος Ιουνίου, που την καθιστά πέμπτο μεγαλύτερο πάροχο της αγοράς.

Το νέο ράλι της τιμής του φυσικού αερίου προσεφύγει ακόμη υψηλότερες τιμές ρεύματος για το επόμενο διάστημα και περαιτέρω επιδείνωση της κατάστασης στην αγορά. Οι τιμές που αναμένεται να ανακοινώσουν σήμερα οι πάροχοι για τις καταναλώσεις του Σεπτεμβρίου θα είναι σημαντικά υψηλότερες από αυτές του Αυγούστου. Η τιμή του φυσικού αερίου έφτασε τα 246 ευρώ η μεγαβατώρα στο TTF της Ολλανδίας, ενώ οι τιμές στα μακροπρόθεσμα συμβόλαια για το επόμενο εξάμηνο κινούνται στα επίπεδα των 248-253 ευρώ η μεγαβατώρα, προσεφύλωντας διαρκή επιδείνωση της αγοράς. Λαμβάνοντας υπόψη αυτά τα δεδομένα και τρέχοντας διάφορα μοντέλα προβλέψεων για τις τιμές στη χονδρεμπορική αγορά διαμορφώνουν τα τιμολόγια του Σεπτεμβρίου. Οι τιμές που θα αρχίσουν να α-

νακινούνται από αργά το απόγευμα θα κινούνται στην περιοχή των 70 λεπτών η κιλοβατώρα, όταν τον Αύγουστο μόλις δύο εταιρείες είχαν προσφέρει τιμές άνω των 60 λεπτών. Το ενδιαφέρον επικεντρώνεται στη ΔΕΗ, η οποία συγκεντρώνει το μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς και τον Αύγουστο είχε δώσει τη χαμηλότερη τιμή, στα 48,6 λεπτά την κιλοβατώρα, με τις πληροφορίες να φέρουν την επιχείρηση να διαμορφώνει τα τιμολόγια του Σεπτεμβρίου ακόμη και πάνω από τα 70 λεπτά.

Το κόστος της επιδότησης

Για την κυβέρνηση η συγκράτηση των τιμών στα επίπεδα των 15-17 λεπτών η κιλοβατώρα, όπως έχει δεσμευθεί, σημαίνει αύξηση της επιδότησης από τα 337 ευρώ η μεγαβατώρα σε πάνω από 500 ευρώ και συνολικά για τον μήνα σε πάνω από 1,5 δισ. ευρώ. Εάν δεν υπάρξει αποκλιμάκωση των τιμών, ο λογαριασμός των επιδοτήσεων του τελευταίου τετράμηνου έτους αναμένεται να φτάσει τα 6 δισ. ευρώ, ανεβάζοντας τον λογαριασμό για το σύνολο του έτους σε πάνω από 10 δισ. ευρώ.

Στη Ρεβουθούσα τα στρατηγικά αποθέματα αερίου

Στη Ρεβουθούσα και στη νέα πλωτή δεξαμενή αποθήκευσης (FSU), και όχι στην Ιταλία, θα εγκατασταθούν τελικά τα στρατηγικά αποθέματα φυσικού αερίου που βάσει του σχεδίου της Ε.Ε. θα πρέπει να διατηρήσει η Ελλάδα για τον ερχόμενο χειμώνα. Ελλείψει διαθέσιμων υπογείων αποθήκων, η Ελλάδα βάσει του ευρωπαϊκού σχεδίου για την ασφάλεια εφοδίασμού σε φυσικό αέριο υποχρεούται να διατηρήσει σε άλλη ευρωπαϊκή χώρα αποθέματα της τάξης του 15% της συνολικής της κατανάλωσης. Η εγκατάσταση του νέου FSU στη Ρεβουθούσα έδωσε τη δυνατότητα στη χώρα να αποφυγεί το υψηλό κόστος αποθήκευσης των αποθεμάτων στην Ιταλία αλλά και να διασφαλίσει την άμεση διαθεσιμότητα τους σε περίπτωση ανάγκης. Έτσι, η ΡΑΕ τροποποίησε μετά την ολοκλήρωση της διαβούλευσης το αρχικό σχέδιο προληπτικής δράσης για την ασφάλεια εφοδίασμού και προτείνει να λειτουργήσει η νέα πλωτή αποθήκη της Ρεβουθούσας ως χώρος διατήρησης των αποθεμάτων ασφαλείας.

Η νέα πλωτή δεξαμενή έδωσε τη δυνατότητα στη χώρα να αποφυγεί το υψηλό κόστος αποθήκευσης των αποθεμάτων στην Ιταλία.

Η υποχρέωση αφορά τις μονάδες ηλεκτροπαραγωγής χωρίς δυνατότητα λειτουργίας με εναλλακτικό του φυσικού αερίου καυσίμου και για ποσότητες 0,57 τεραβατώρες για διάστημα πέντε μηνών και συγκεκριμένα από 1ης Νοεμβρίου 2022 έως τον Μάρτιο του 2023. Το σχέδιο προβλέπει επίσης δυνατότητα χρήσης των αποθεμάτων κατά τη διάρκεια της πεντάμηνης αποθήκευσης, υπό την προϋπόθεση ότι οι ποσότητες θα αναπληρωθούν όχι αργότερα από 14 ημέρες από τη στιγμή που τα αποθέματα θα έχουν μειωθεί κατά το ήμισυ. Οι παραγωγή που λειτουργούν αυτές τις κατηγορίες μονάδες φυσικού αερίου θα

Η Ελλάδα βάσει του ευρωπαϊκού σχεδίου για την ασφάλεια εφοδίασμού σε φυσικό αέριο υποχρεούται να διατηρήσει αποθέματα της τάξης του 15% της συνολικής της κατανάλωσης.

πρέπει να αργότερο μέχρι την 1η Οκτωβρίου 2022 να υποβάλουν στον ΔΕΣΦΑ δήλωση προμηθευτή αποθεμάτων ασφαλείας. Στην Ιταλία ή και σε άλλη χώρα της Ε.Ε. που θα επιλέξουν οι ίδιοι, υπό την προϋπόθεση ότι το κόστος τήρησης και μεταφοράς δεν θα είναι υψηλότερο από το αντίστοιχο στην Ιταλία, ή εάν α-

ποδείξουν ότι δεν υπάρχει διαθεσιμότητα στη γειτονική χώρα, θα πρέπει να αποθηκεύσουν οι εισαγωγείς φυσικού αερίου εμπορικά αποθέματα συνολικού ύψους 1,14 TWh για το ίδιο διάστημα. Οι ποσότητες υπολογίστηκαν βάσει της μέγιστης τεχνικά δυνατότητας εισαγωγής φυσικού αερίου στο σημείο εισόδου της Νέας Μεσημβρίας όπου εισέρχεται στο σύστημα το αζέρικο αέριο μέσω του TAP, αφού το LNG που θα αποθηκευθεί στην Ιταλία θα φθάσει στο ελληνικό σύστημα μέσω ειδικών αντιστροφών ροής. Η ΡΑΕ έχει υπολογίσει το εκτιμώμενο κόστος μεταφοράς και αποθήκευσης στις εγκαταστάσεις της Ιταλίας μεταξύ 8-17 εκατ. ευρώ. Το κόστος αυτό θα αποζημιώνεται, όπως και το κεφαλαιακό κόστος διατήρησης αποθεμάτων, από το τέλος ασφαλείας εφοδίασμού που ανακτάται από τους καταναλωτές φυσικού αερίου. Το κόστος προμήθειας θα γίνει αποκλειστικά τις εταιρείες και σε σημεινές τιμές κυμαίνεται στα 220 ευρώ η μεγαβατώρα.

ΧΡΥΣΑ ΛΙΑΓΓΟΥ

Λιγότερο αισιόδοξοι πλέον οι Έλληνες οικονομικοί διευθυντές για το επιχειρείν

Απαισιόδοξοι για τις προοπτικές στο επιχειρείν εμφανίζονται οι οικονομικοί διευθυντές (CFO) από 18 ευρωπαϊκές χώρες που συμμετείχαν στη φετινή έκδοση της έρευνας European CFO Survey της συμβουλευτικής εταιρείας Deloitte. Η Ισπανία και η Ελλάδα εμφανίζουν τα μεγαλύτερα ποσοστά απαισιοδοξίας με 66% και 53% αντιστοίχως. Μετά την εκδήλωση του πολέμου κυριαρχεί ένα ισχυρό κλίμα απαισιοδοξίας και αβεβαιότητας για τη συντηρητική πλειονότητα των CFO, που δεν αναμένουν ότι θα βελτιωθεί άμεσα το οικονομικό κλίμα.

Οι CFO σε εταιρείες καταναλωτικών αγαθών καθώς και στην αυτοκινητοβιομηχανία εμφανίζονται ως οι πλέον απαισιόδοξοι, με τον υψηλό πληθωρισμό, σε συνδυασμό με το γεωπολιτικό ρίσκο και τα προβλήματα στην εφοδιαστική αλυσίδα, να αποτελούν τις μεγαλύτερες

Ωστόσο, το 64% περιμένει ενίσχυση εσόδων και ένας στους δύο αύξηση προσλήψεων το επόμενο 12μηνο.

πηγές αβεβαιότητας.

Αντιθέτως, στον κλάδο του τουρισμού η πλειονότητα των οικονομικών διευθυντών εμφανίζεται αισιόδοξη θεωρώντας ότι η αβεβαιότητα μειώθηκε την άνοιξη του 2022 -όποτε πραγματοποιήθηκε η έρευνα- σε 66%, από 77% το φθινόπωρο του 2021. Ταυτόχρονα, αισιόδοξοι και για την αύξηση των εσόδων, τις κεφαλαιουχικές δαπάνες και τον αριθμό προσλήψεων παραμένουν οι CFOs αν και η πλειονότητα προβλέπει επιδείνωση των λειτουργικών περιθωρίων.

Στην Ελλάδα, 53% των οικονομικών διευθυντών νιώθουν λιγότερο αισιόδοξοι για τις προοπτικές της εταιρείας τους, με το ποσοστό αυτό να έχει αυξηθεί κατά 31% συγκριτικά με πριν από τρεις μήνες. Το 76% των ερωτηθέντων αξιολογεί το επίπεδο της εξωτερικής χρηματοπιστωτικής και οικονομικής αβεβαιότητας ως υψηλό, με το 66% αυτών να θεωρεί το υψηλότερο κόστος μεταφοράς ως το κύριο πρόβλημα της εφοδιαστικής αλυσίδας. Ωστόσο, το 64% των Ελλήνων CFO που συμμετείχαν στην έρευνα της Deloitte πιστεύει ότι θα υπάρξει αύξηση εσόδων τους επόμενου 12 μηνών, ενώ ένας στους δύο εκτιμά ότι ο αριθμός των εργαζομένων τους θα αυξηθεί το επόμενο δωδεκάμηνο.

«Οι επιχειρήσεις πλέον, εν μέσω αλληλεπάρλληλων, συμμετρικών και πρωτοφανών κρίσεων της ευρωπαϊκής αλλά

και της παγκόσμιας οικονομίας, καλούνται εκ νέου να προσαρμοστούν σε μια απαιτητική πραγματικότητα. Και να χαράξουν μια στρατηγική που θα λαμβάνει υπόψη τις γεωπολιτικές αναταραχές και πληθωριστικές πιέσεις, αλλά θα βασίζεται στον ψηφιακό μετασχηματισμό και θα ενσωματώνει κριτήρια ESG και δράσεις ενάντια στην κλιματική αλλαγή. Είναι ίσως μια από τις πιο απαιτητικές περιστάσεις των τελευταίων δεκαετιών που βλέπουμε ότι επιτρέπει τους επιχειρηματικούς ηγέτες, οι οποίοι εμφανίζονται πιο απαισιόδοξοι από ό,τι ήταν τα τελευταία επτά χρόνια, καθώς έρχονται αντιμέτωποι με έναν εξωτερικό και επικίνδυνο αποσταθμιστικό παράγοντα, το ξέσπασμα του πιο σοβαρού πολέμου στην Ευρώπη μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο», σχολιάζει ο Παναγιώτης Χορροβίτης, Partner, Financial Advisory, CFO Program Leader, Deloitte.

Οι CFO από 18 ευρωπαϊκές χώρες σε εταιρείες καταναλωτικών αγαθών καθώς και στην αυτοκινητοβιομηχανία εμφανίζονται ως οι πλέον απαισιόδοξοι.

Στενεύει ο ηλεκτρονικός κλοιός γύρω από τους φοροφυγάδες

Οκτώ νέα ψηφιακά «όπλα» στη μάχη αύξησης των δημοσίων εσόδων

Του ΠΡΟΚΟΠΗ ΚΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

Περισσότερες από 80 ψηφιακές εφαρμογές ενεργοποίησε τα τελευταία χρόνια η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων διευκολύνοντας κυρίως το έργο των επιχειρήσεων και των φορολογουμένων, οι οποίοι δεν χρειάζεται να μεταβούν στην εφορία. Πλέον οι φορολογούμενοι έχουν τη δυνατότητα να διεκπεραιώσουν τις υποθέσεις τους από τον υπολογιστή τους, ενώ εντός του επόμενου έτους ουσιαστικά οι εφορίες θα λειτουργούν περισσότερο ως κέντρα εξυπηρέτησης φορολογουμένων. Παράλληλα οι εφαρμογές έχουν οδηγήσει τα τελευταία χρόνια στην αύξηση των εσόδων. Και αυτό καθώς οι φορολογούμενοι ενημερώνονται πλέον άμεσα για τις υποχρεώσεις τους, ενώ εάν έχει παρέλθει η ημερομηνία πληρωμής λαμβάνουν μηνύματα προκειμένου να τακτοποιήσουν τις οφειλές τους. Από το υπουργείο Οικονομικών αναφέρουν ότι η συνεισφορά των νέων τεχνολογιών την τελευταία διετία αύξησε σημαντικά τα έσοδα του Δημοσίου, ενώ ταυτόχρονα βελτίωσε και την εισπραξιμότητα των φόρων. Από το 2019 μέχρι και σήμερα έχει περιορισθεί ο ρυθμός αύξησης των ληξιπρόθεσμων οφειλών. Η σύνθεση των οφειλών προς την εφορία είναι τελείως διαφορετική σε σύγκριση με τα προηγούμενα χρόνια, τονίζοντας χαρακτηριστικά. Συγκεκριμένα, πολλοί φορολογούμενοι που δεν μπορούν να αποπληρώσουν τον φόρο εισοδήματος ή τον ΕΝΦΙΑ εντάσσονται στις πάγιες ρυθμίσεις του υπουργείου Οικονομικών αποπληρώνοντας την οφειλή τους σε 24 δόσεις. Δηλαδή, ο μεγάλος αριθμός οφειλετών που αφήνουν απλήρωτες τις υποχρεώσεις τους και δεν τις εντάσσουν σε κάποια ρύθμιση είναι εξαιρετικά μικρός πλέον. Ουδείς, όπως αναφέρουν, μπορεί να κρυφτεί, καθώς τα εργαλεία που υπάρχουν εμφανίζουν άμεσα το σύνολο των περιουσιακών στοι-

χείων τους. Ο ρυθμός αύξησης των ληξιπρόθεσμων οφειλών έχει πέσει στα 200-300 εκατ. ευρώ μηνιαίως, από 1 δισ. ευρώ που ήταν πριν από το 2018.

ΦΠΑ και ΕΝΦΙΑ

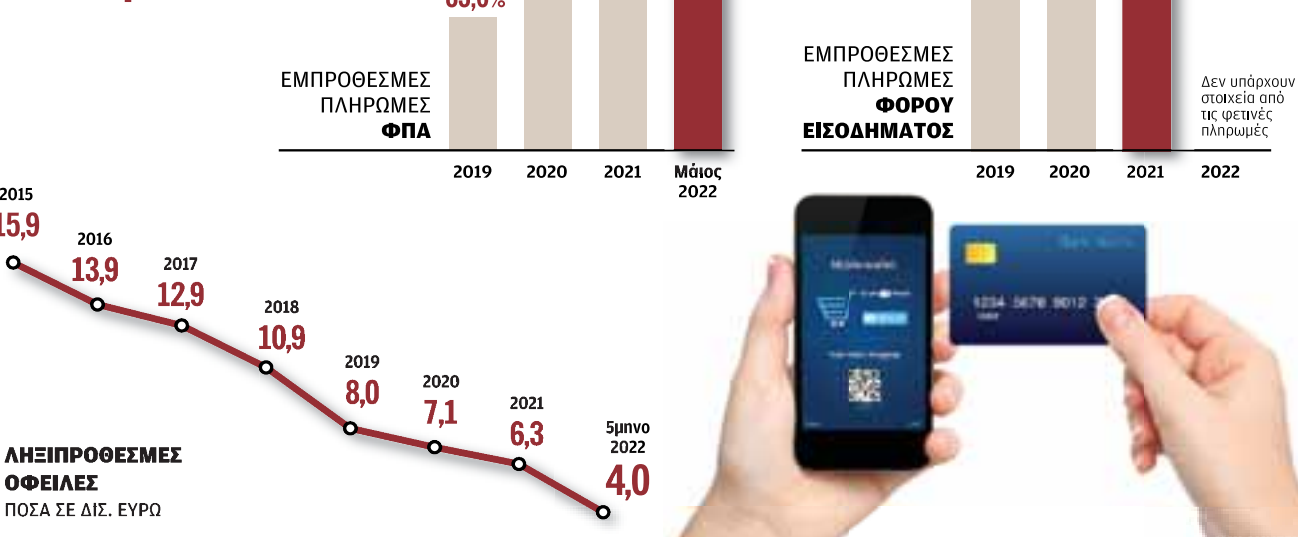
Είναι ενδεικτικό ότι το ποσοστό εισπραξιμότητας (εμπρόθεσμες πληρωμές) έχουν ανέβει σε όλες τις κατηγορίες. Συγκεκριμένα, στον ΦΠΑ από 83% που ήταν στα τέλη του 2019 έχει ανέβει στο 88%, στον φόρο εισοδήματος από 68,4% έχει ανέβει στο 73%, ενώ στον ΕΝΦΙΑ από 74% στο 75,3%. Ειδικά στον ΕΝΦΙΑ πολλοί ιδιοκτήτες ακινήτων αφήνουν τις οφειλές τους να λήξουν και τις εντάσσουν στην πάγια ρύθμιση του υπ. Οικονομικών ή πληρώνουν με καθυστέρηση κάποιων μηνών. Για παράδειγμα, τον περασμένο Μάιο 800.093 ιδιοκτήτες ακινήτων δεν πλήρωσαν την πρώτη δόση του ΕΝΦΙΑ, κάτι που έπραξαν τον επόμενο μήνα, ενώ άλλοι όπως προαναφέρθηκε ενέταξαν το χρέος τους σε 24 δόσεις και τις πληρώνουν μέχρι στιγμής κανονικά. Οι συνεχείς οχλήσεις από την εφορία αλλά και το γεγονός ότι η ΑΑΔΕ έχει άμεση πρόσβαση στους τραπεζικούς λογαριασμούς έχουν «αναγκάσει» τους φορολογουμένους να τακτοποιούν τις φορολογικές υποχρεώσεις τους.

Το σύστημα Eispraxis

Από τον Σεπτέμβριο μέχρι και το τέλος του επόμενου έτους η ΑΑΔΕ ρίχνει στη μάχη κατά της φοροδιαφυγής τη νέα ηλεκτρονική εφαρμογή Eispraxis, αυτοματοποιημένο σύστημα επιστροφών φόρου, εφαρμογής μερικού επιτόπιου ελέγχου μέσω tablets (ElenxisLive), ψηφιακής υποβολής δηλώσεων φόρου κληρονομιάς, αυτόματης ενημέρωσης Ε9 για όσες δηλώσεις υποβάλλονται μέσω του myProperty και ψηφιακής έκδοσης φορολογικής ενημερότητας σε περιπτώσεις οφειλής με κριτήριο το προφίλ οφειλετών. Στο μέλλον, ενδεχομένως

μετά το 2024, θα είναι έτοιμη και η εφαρμογή προηγμένης Επιχειρησιακής Νομισματοδότησης και Ανάλυσης Δεδομένων (Data Analytics). Για παράδειγμα, θα προωθηθεί η εφαρμογή μεθόδων μηχανικής μάθησης για τη βελτίωση της στόχευσης των ελέγχων, κατευθύνοντας τους επιτόπιους και τους ουσιαστικούς ελέγχους για την αποτελεσματική διερεύνηση περιστατικών απάτης και την αντιμετώπιση του οικονομικού εγκλήματος. Ειδικότερα: 1. Eispraxis. Το νέο σύστημα θα έχει τη δυνατότητα να δημιουργεί έναν ηλεκτρονικό φάκελο για κάθε οφειλέτη, ο οποίος θα περιλαμβάνει πληροφορίες και στοιχεία για τις οφειλές του, τα εισοδήματα, τα περιουσιακά στοιχεία του και τις συναλλαγές του. Το Eispraxis θα αντλεί πληροφορίες για τα εισοδήματα και τα περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη από το σύστημα «Εργάνη», το ΓΕΜΗ και το Μητρώο των Πολιτών. Στη συνέχεια, και αφού θα κάνει ανάλυση των στοιχείων, θα ενεργοποιεί αυτόματες κατασχέσεις τραπεζικών λογαριασμών και περιουσιακών στοιχείων, πλειστηριασμούς και συμψηφισμούς επιστροφών φόρων με οφειλές. Επίσης θα αξιολογεί η οικονομικά δυνατότητα του οφειλέτη για την αποπληρωμή του χρέους και θα αποστέλλονται ηλεκτρονικά μηνύματα τακτοποίησης της εκκρεμότητας και προειδοποιήσεις για λήψη αναγκαστικών μέτρων. Παράλληλα, με βάση τα στοιχεία που θα συλλέγονται, θα επιλέγονται υποθέσεις ληξιπρόθεσμων οφειλών μέσω κριτηρίων ανάλυσης κινδύνου με σκοπό την προτεραιοποίηση των πλέον εισπραξιμών ληξιπρόθεσμων οφειλών της φορολογικής διοίκησης. Θα παρακολουθούνται η πορεία και το είδος των οφειλών, καθώς και οι ενέργειες για την εισπραχή τους. Θα δημιουργηθεί βάση δεδομένων σε πραγματικό χρόνο για την εικόνα του οφειλέτη και των οφειλών και λοιπών συνδεδεμένων στοιχείων, ώστε να είναι δυνατή η υλοποίηση

Η εξέλιξη πληρωμών και ληξιπρόθεσμων οφειλών

συμψηφισμών και ρυθμίσεων, η αποστολή ορθών ειδοποιήσεων και η λήψη κατάλληλων μέτρων. Τέλος θα υπάρξουν αυτοματοποιημένη διαδικασία επιστροφών και συμψηφισμών από διάφορες πηγές (φορολογικά χρέη, ασφαλιστικά χρέη, τελωνεία, δημόσια, τα περιουσιακά στοιχεία του και τις συναλλαγές του. Το Eispraxis θα αντλεί πληροφορίες για τα εισοδήματα και τα περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη από το σύστημα «Εργάνη», το ΓΕΜΗ και το Μητρώο των Πολιτών. Στη συνέχεια, και αφού θα κάνει ανάλυση των στοιχείων, θα ενεργοποιεί αυτόματες κατασχέσεις τραπεζικών λογαριασμών και περιουσιακών στοιχείων, πλειστηριασμούς και συμψηφισμούς επιστροφών φόρων με οφειλές. Επίσης θα αξιολογεί η οικονομικά δυνατότητα του οφειλέτη για την αποπληρωμή του χρέους και θα αποστέλλονται ηλεκτρονικά μηνύματα τακτοποίησης της εκκρεμότητας και προειδοποιήσεις για λήψη αναγκαστικών μέτρων. Παράλληλα, με βάση τα στοιχεία που θα συλλέγονται, θα επιλέγονται υποθέσεις ληξιπρόθεσμων οφειλών μέσω κριτηρίων ανάλυσης κινδύνου με σκοπό την προτεραιοποίηση των πλέον εισπραξιμών ληξιπρόθεσμων οφειλών της φορολογικής διοίκησης. Θα παρακολουθούνται η πορεία και το είδος των οφειλών, καθώς και οι ενέργειες για την εισπραχή τους. Θα δημιουργηθεί βάση δεδομένων σε πραγματικό χρόνο για την εικόνα του οφειλέτη και των οφειλών και λοιπών συνδεδεμένων στοιχείων, ώστε να είναι δυνατή η υλοποίηση

από το γραφείο του συμβολαιογράφου, όπως ήδη συμβαίνει για τις γονικές παροχές και τις αγοραπωλησίες ακινήτων. Έτσι οι φορολογούμενοι θα γλιτώσουν από τις επισκέψεις και την ταλαιπωρία στην εφορία. Σημειώνεται ότι για τις κληρονομίες δεν ισχύει το αφορολόγητο όριο των 800.000 ευρώ που εφαρμόζεται για γονικές παροχές και δωρεές προς τους συγγενείς της α' κατηγορίας (γονείς, παιδιά, παππούδες, γιαγιάδες, εγγόνια).

5. Αυτόματη ενημέρωση Ε9 για όσες δηλώσεις υποβάλλονται μέσω του myProperty και ενεργοποίηση ηλεκτρονικής εφαρμογής για τα πιστοποιητικά ΕΝΦΙΑ που εκδίδονται με χειρόγραφη διαδικασία.

6. Επικαιροποίηση και επέκταση της εφαρμογής ψηφιακής υποβολής δηλώσεων φόρου χρηματικής δωρεάς και γονικής παροχής.

7. Ψηφιακή έκδοση φορολογικής ενημερότητας σε περιπτώσεις οφειλής με κριτήριο το προφίλ οφειλετών. Ουσιαστικά η ΑΑΔΕ παρέχει τη δυνατότητα έκδοσης φορολογικής ενημερότητας ψηφιακά ακόμα και για αυτούς που έχουν βεβαιωμένες οφειλές και το προφίλ (μέσω του risk analysis) τους αποδεικνύει ότι επί χρόνια αποπληρώνουν τους φόρους τους χωρίς καθυστέρηση.

8. Πλήρης αυτοματοποίηση της διαδικασίας πίστωσης των υπερεισπραχθέντων στους λογαριασμούς των φορολογουμένων ή συμψηφισμού με άλλες οφειλές τους

χωρίς την παρεμβολή οποιασδήποτε διοικητικής διαδικασίας.

Εκτιμήσεις ακινήτων

Ακόμη μία ψηφιακή εφαρμογή, που σύντομα αναμένεται να προστεθεί στις υπηρεσίες προς τον πολίτη αλλά και στους υποψήφιους επενδυτές ακινήτων, αφορά το νέο ηλεκτρονικό σύστημα μαζικών εκτιμήσεων (CAMA). Το σύστημα θα λαμβάνει και θα ενσωματώνει τις επικρατούσες συνθήκες της αγοράς ακινήτων και τις τάσεις της αγοράς. Το έργο συγκεντρώνει στοιχεία που επηρεάζουν την αξία των ακινήτων από όλες τις διαθέσιμες πηγές, όπως π.χ. υπηρεσίες και φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα (με έμφαση στα σχετικά στοιχεία του Κτηματολογίου και της ΑΑΔΕ), καθώς και ανοικτά δεδομένα. Ειδικότερα:

α) Δεδομένα αξιών ακινήτων (π.χ. αξίες συμβολαίων, μισθωτικές αξίες, εκτιμηθείσες αξίες, αξίες απαλλοτριώσεων).

β) Δεδομένα χαρακτηριστικών ακινήτων (π.χ. χρήσης γης, επιφάνεια ακινήτων, όροφος, εγγύτητα σε σταθμούς μετρό, σχολεία, πυλώνες ηλεκτρικού ρεύματος κ.λπ.).

Το έργο αποτελεί ένα πολυχρηστικό, ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα το οποίο θα συμβάλει στον προσδιορισμό των αντικειμενικών αξιών ακινήτων, αφού θα παρέχει δεδομένα ακινήτων και αξιών (data inventory) εντοπισμένων γεωχωρικά.

GoGordian
REAL ESTATE

Ακίνητα υψηλής απόδοσης

Κτήριο μικτής χρήσης στους Αγίους Ομολογητές, Λευκωσία

- Βρίσκεται στη λεωφόρο Γρίβα Διγενή
- Σε προνομιακή τοποθεσία στο επιχειρηματικό κέντρο της Λευκωσίας
- Μέρος του κτηρίου είναι μισθωμένο
- Αποτελείται από 2 επίπεδα υπόγειας στάθμευσης, 5 γραφεία και 1 κατάστημα στο ισόγειο, καθώς και επιπλέον γραφεία στους υπόλοιπους 6 ορόφους
- Εξαιρετική εγγύτητα σε όλες τις ανέσεις, σε δημόσιες υπηρεσίες, εστιατόρια και καταστήματα
- Δυνατότητα ενοικίασης με υψηλό σταθερό εισόδημα

Ref: 7946

Η ιδανική επενδυτική ευκαιρία!

7777 5656
www.gogordian.com

€5.500.000

Η εποπτεία έληξε, οι προκλήσεις παραμένουν

Η επιστροφή στην κανονικότητα δεν πρέπει να προκαλέσει εφσουςασμό και δημοσιονομική χαλάρωση, προειδοποιούν οι αναλυτές

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Η Ελλάδα βγήκε από το ειδικό καθεστώς της «ενισχυμένης εποπτείας», όπου βρισκόταν –μόνη αυτή– τα 4 τελευταία χρόνια, μετά την έξοδο της από τα 8ετή μνημόνια και επέστρεψε στην κανονικότητα ενός ευρωπαϊκού κράτους. ... σχεδόν, καθώς τα ομόλογα της εξακολουθούν να είναι εκτός επενδυτικής βαθμίδας.

Είναι ασφαλώς μια επιτυχία, ιδίως αν θυμηθεί κανείς πόσες φορές έφτασε στο χείλος του γκρεμού, μιας άτακτης χρεοκοπίας και εξόδου από το ευρώ. Από χτες, 20 Αυγούστου, οι Ευρωπαίοι

εταίροι της χώρας και δανειστές της, έχοντας ρυθμίσει το χρέος της ώστε να είναι βιώσιμο και έχοντας κρίνει ικανοποιητική την εφαρμογή μιας σειράς μεταρρυθμίσεων, που οι ίδιοι υπέδειξαν, χαλαρώνουν την παρακολούθηση της οικονομικής πολιτικής και επιστρέφουν «τα κλειδιά» στην ελληνική κυβέρνηση.

Μια ελευθερία και μια πρόκληση ταυτόχρονα, υποστηρίζουν οι αναλυτές, καθώς σημειώνουν ότι 12 χρόνια μετά την επώδυνη ένταξη στα μνημόνια θεραπεύτηκαν κάποια, αλλά όχι όλα τα προβλήματα που οδήγησαν σε αυτά. Η Ελλάδα, από πολλές απόψεις, παρα-

μένει ο αδύναμος κρίκος στην Ευρωζώνη.

Επομένως, με ή χωρίς ενισχυμένη εποπτεία, πολλά πρέπει ακόμη να αλλάξουν και όσα άλλαξαν προς το καλύτερο πρέπει να διαφυλαχθούν.

«Η έξοδος δεν πρέπει να προκαλέσει εφσουςασμό και δημοσιονομική χαλάρωση», σχολιάζει ο Φραγκίσκος Κουτεντάκης, επικεφαλής του Γραφείου Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή, αναδεικνύοντας αυτό που είναι ο κρυφός φόβος πολλών, πίσω από την αναμφισβήτητη ικανοποίηση για το τέλος της εποπτείας: τον κίνδυνο, δηλαδή, να επιστρέψουμε σε πολιτικές

του παρελθόντος, με αλόγιστες παροχές, που θα εκτροχιάσουν δημοσιονομικά τη χώρα. Ο εκλογικός ορίζοντας, που είναι πλέον βραχύς, επιτείνει αυτές τις ανησυχίες.

Το ερώτημα αν το πολιτικό προσωπικό της χώρας είναι ώριμο και έχει πάρει το μάθημά του από τα μνημόνια ή παραμένει στις λογικές του παρελθόντος προβληματίζει. Ποιο είναι το μάθημα; Ο επικεφαλής του οικονομικού γραφείου του πρωθυπουργού, Αλέξης Πατέλης, το λέει ξεκάθαρα μιλώντας στην «Κ»: «Με το τέλος της 12ετούς πορείας εποπτείας κλείνει ένα οδυνηρό κεφάλαιο για τη χώρα μας. Το μάθημα

είναι απλό: όταν ξεδεύει κανείς χωρίς να έχει, αργά ή γρήγορα έρχεται ο λογαριασμός. Μπροστά μας είναι ο στόχος της επενδυτικής βαθμίδας το 2023, μια ακόμη σφραγίδα αξιοπιστίας. Οικονομική ανεξαρτησία σημαίνει και εθνική ανεξαρτησία».

Ο κ. Πατέλης τονίζει, πάντως, παράλληλα ότι το τέλος της ενισχυμένης εποπτείας είναι και στιγμή εθνικής υπερηφάνειας, καθώς η χώρα τα κατάφερε, σε πείσμα των προβλέψεων πολλών «ειδικών». «Δεν πρέπει να ξεκάσουμε ποτέ τις δυσκολίες, τον πόνο, τις θυσίες, την επιμονή. Ποτέ ξανά εποπτεία», λέει.

Οι 7 μεγάλες διαρθρωτικές αδυναμίες

Τα 8 μνημονιακά χρόνια και τα 4 τns ενισχυμένης εποπτείας πέτυχαν έναν βασικό στόχο, τη δημοσιονομική εξυγίανση, την επιστροφή σε πρωτογενή πλεονάσματα και την επιβολή ενός κάποιου εκσυγχρονισμού στις δαπάνες και τα έσοδα του Δημοσίου. Μια σειρά από μεταρρυθμίσεις δρομολογήθηκαν επίσης, όπως π.χ. στο ασφαλιστικό. Ωστόσο, τα μνημόνια δεν απαλλάξαν τη χώρα από πολλές από τις μεγάλες διαρθρωτικές αδυναμίες. Δεν τη μετέτρεψαν σε μια χώρα με υγιείς βάσεις βιώσιμης ανάπτυξης.

Ο καθηγητής Νίκος Βέττας, γενικός διευθυντής του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών, σχολιάζει σχετικά: «Η έξοδος από την ενισχυμένη εποπτεία σηματοδοτεί ευνοϊκότερες προοπτικές για την οικονομία μας κατά την επόμενη δεκαετία από την προηγούμενη. Δεν σημαίνει όμως πως έχουν διορθωθεί χρόνιες αδυναμίες και ελλείμματα».

Η οικονομία μας έχει υψηλό δημόσιο χρέος, δεν έχει ακόμη κερδίσει την επενδυτική βαθμίδα και χρηματοδοτείται σχετικά ακριβά. Από μια οπτική, η σημασία της εξόδου είναι μάλλον πολιτική: όσοι θα κάνουν επιμέρους επιλογές πολιτικής, μπορεί να μη κριάζονται τη συμφωνία των εταίρων, έχουν όμως την ευθύνη για τα κρίσιμα μεγέθη της οικονομίας. Εκτός τυπικής εποπτείας, αλλά εντός ευρωπαϊκού πλαισίου και σε επικίνδυνη παγκόσμια συγκυρία, είναι κρίσιμο να εφαρμοστούν πολιτικές που υποστηρίζουν συστηματικά υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης.

Εκτός των άλλων, η αύξηση της κατανάλωσης χρειάζεται ακόμη πιο γρήγορη αύξηση επενδύσεων και εξαγωγών. Ενώ η ενίσχυση του κοινωνικού κράτους προϋποθέτει καλή διαχείριση του δημόσιου ταμείου».

Οι αναλυτές συμφωνούν ότι πολλά από τα χαρακτηριστικά της σημερινής ελληνικής οικονομίας θυμίζουν ανησυχιακά τα χρόνια προβλήματά της. Μεταξύ άλλων αναφέρουν τα εξής:

1. Παραμένει μια χώρα, στην οικονομία της οποίας κυριαρχούν σε μεγάλο βαθμό οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις και οι αυτοαπασχολούμενοι, κάτι που μεταφράζεται σε μειωμένη παραγωγικότητα και σε χαμηλές αμοιβές. Το ποσοστό των αυτοαπασχολούμενων φτάνει το 27,9%, υπερδιπλάσιο του μέσου όρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κάτι που της δίνει την πρώτη θέση. Μπορεί οι επενδύσεις να αυξήθηκαν σημαντικά τον προηγούμενο χρόνο και τους πρώτους μήνες φέτος, αλλά εύκολα διαπιστώνει κανείς ότι συνεχίζεται και η αβρρά προσθήκη ατομικών επιχειρήσεων, καφετέριες, εστιατόρια κ.τ.λ. Ο τουρισμός παραμένει το μοναδικό μεγάλο όπλο της οικονομίας, κάτι που συνιστά, όμως, ταυτόχρονα κίνδυνο, όπως φάνηκε στην πανδημία. Επίσης, πληθαίνουν οι προβληματισμοί για τη μονοκαλλιέργεια αυτή και τις

αρνητικές συνέπειές της στη ζωή των κατοίκων της χώρας.

2. Η φοροδιαφυγή παραμένει επίσης ακμαία, παρά την κάποια πρόοδο που σημειώθηκε τα τελευταία χρόνια. Το λεγόμενο «κενό ΦΠΑ», δηλαδή ο ΦΠΑ που δεν εισπράττεται, μειώθηκε πράγματι από 31,5% το 2017 σε 29% το 2018 και σε 25,8% το 2021. Ωστόσο, η χώρα παραμένει στη δεύτερη χειρότερη θέση μετά τη Ρουμανία (με 34,9%), ενώ ο μέσος όρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι στο 10,3%. Εν ολίγοις, το 2021 η χώρα έχασε έσοδα από ΦΠΑ 5,35 δισ. ευρώ, που θα μπορούσαν να είχαν κάνει τη διαφορά στην κάλυψη σημαντικών κοινωνικών αναγκών.

3. Τα δημοσιονομικά ξέφυγαν βεβαίως από την καταστροφική πορεία που είχαν πάρει το 2009, αλλά το δημόσιο χρέος παραμένει το πρώτο με διαφορά στην Ευρωπαϊκή Ένωση, φτάνοντας το 193,3% του ΑΕΠ, έναντι 88,1% του μέσου όρου της Ε.Ε. Μόνο χάρη στις ρυθμίσεις των δανειστών μας θεωρείται το χρέος αυτό βιώσιμο, αλλά οι ανησυχίες παραμένουν, όπως άλλωστε προκύπτει από το γεγονός ότι η χώρα δεν έχει ακόμη επενδυτική βαθμίδα και ότι το κόστος δανεισμού της είναι το υψηλότερο στην Ευρωζώνη – με την Ιταλία ενίοτε να παίρνει τα αρνητικά πρωτεία. Η απόδοση του 10ετούς ομολόγου κινείται στην περιοχή του 3,5%, ενώ το αντίστοιχο γερμανικό βρίσκεται στο 1%. Το γεγονός ότι η κυβέρνηση εκμεταλλεύθηκε την άρση των περιορισμών του Συμφώνου Σταθερότητας, λόγω κορωνοϊού, για να πραγματοποιήσει μια από τις μεγαλύτερες δαπάνες στην Ε.Ε. για μέτρα στήριξης, με αποτέλεσμα να εκτοξεύσει το πρωτογενές έλλειμμα το 2021 στο 5% του ΑΕΠ (έναντι 3,3% μέσου όρου στην Ε.Ε.), δεν ενθουσίασε πολλούς από τους εταίρους μας, δεδομένου του παρελθόντος της χώρας. Γι' αυτό και η επιστροφή στα πρωτογενή πλεονάσματα το 2023, που υπόσχεται τώρα η κυβέρνηση, θα είναι κρίσιμη, ιδίως για τις αγορές.

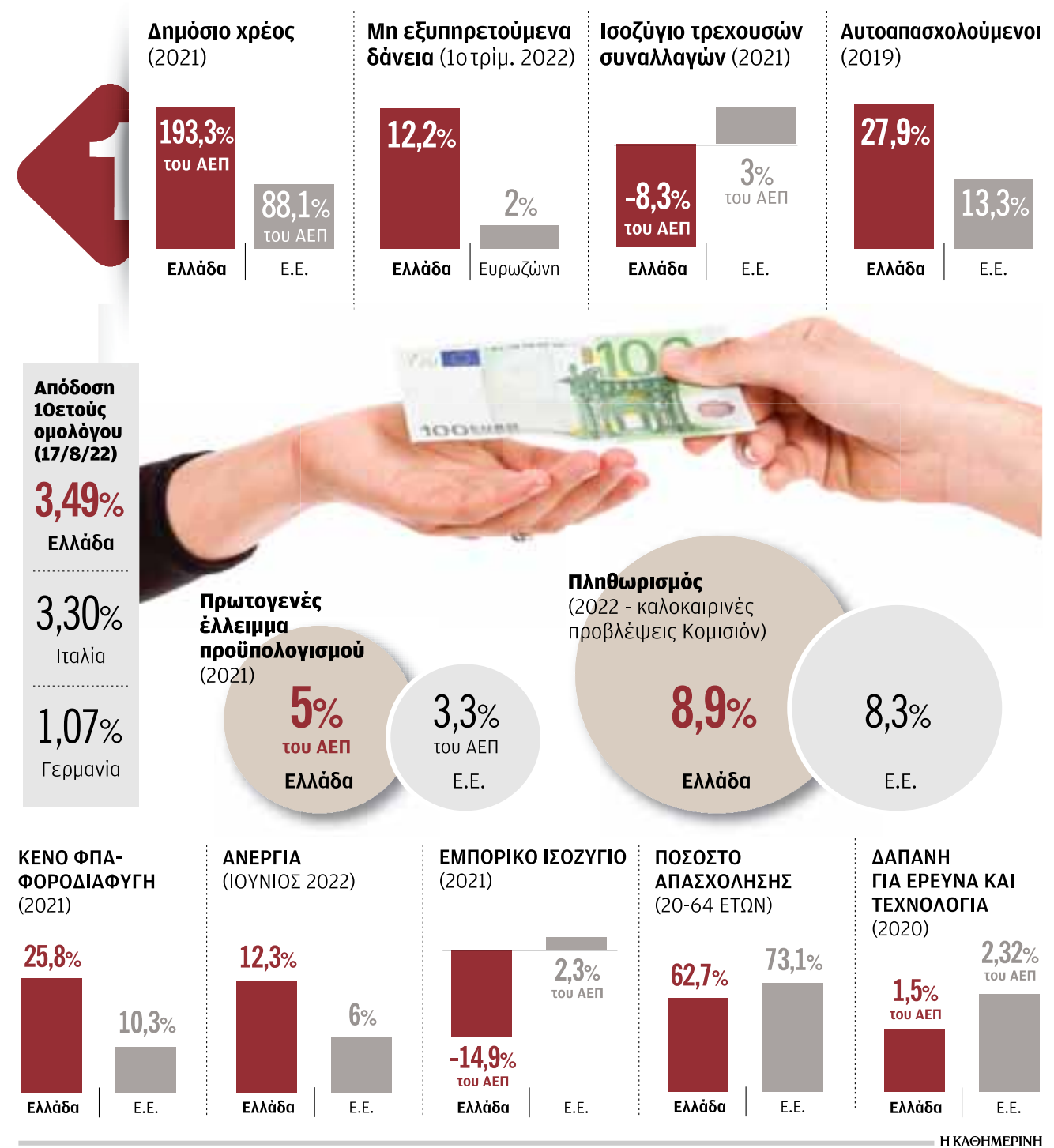
4. Στην αγορά εργασίας η βελτίωση είναι τεράστια, καθώς η ανεργία μειώθηκε από το 28% το 2013 στο 12,3% τον Ιούνιο, αλλά και πάλι το ποσοστό είναι το δεύτερο υψηλότερο μετά την Ισπανία στην Ε.Ε., όπου ο μέσος όρος είναι 6%. Επίσης, η Ελλάδα παραμένει η χώρα με το χαμηλότερο ποσοστό απασχόλησης στην Ε.Ε. Μόνο το 62,7% του πληθυσμού 20-64 ετών συμμετέχει στην αγορά εργασίας, έναντι 73,1% κατά μέσο όρο στην Ε.Ε.

5. Οι ελληνικές τράπεζες κατάφεραν να μειώσουν δραστικά το ποσοστό των μη εξυπηρετούμενων δανείων από 48,5% τον Δεκέμβριο του 2016 σε 12,1% το πρώτο τρίμηνο φέτος, αλλά και πάλι το ποσοστό είναι το υψηλότερο στην Ευρωζώνη, όπου ο μέσος όρος είναι 2%. Το κυριότερο, όπως έχει πει κατ'επανάληψη ο διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος, Γιάννης Στουρνάρας,

Οικονομική ανεξαρτησία σημαίνει και εθνική ανεξαρτησία, λέει ο κ. Πατέλης - Μπροστά μας είναι ο στόχος της επενδυτικής βαθμίδας το 2023.

Οι αδυναμίες που παραμένουν

1η θέση στην Ε.Ε.

Τα δημοσιονομικά ξέφυγαν βεβαίως από την καταστροφική πορεία που είχαν πάρει το 2009, αλλά το δημόσιο χρέος παραμένει το πρώτο με διαφορά στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

είναι ότι τα κόκκινα αυτά δάνεια δεν εξαφανίστηκαν, απλώς μεταφέρθηκαν στις εταιρείες διαχείρισής και το ζητούμενο τώρα είναι να λειτουργήσουν οι τελευταίες αποτελεσματικά, αξιοποιώντας τη νομοθεσία για τη ρύθμιση οφειλών.

6. Το έλλειμμα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών επανεμφανίστηκε δυναμικά με την ανάκαμψη της οικονομίας και με ποσοστό 8,3% του ΑΕΠ το 2021 είναι το υψηλότερο στην Ε.Ε., όπου το αντίστοιχο ποσοστό ήταν 3%.

Οι αναλυτές θυμούνται ότι τα διδύμα ελλείμματα, δημοσιονομικό και εξωτερικό, θεωρήθηκαν υπεύθυνα για τη χρεοκοπία της χώρας και η επανεμφάνισή τους αποτελεί ασφαλώς πηγή ανησυχίας. Παρότι η χώρα βελτιώνει τις επιδόσεις της στον τομέα των εξαγωγών, οι εισαγωγές παραμένουν πολύ υψηλότερες σε όγκο και εύκολα εκτοξεύονται, μαζί με το έλλειμμα. Είναι το τίμημα που πληρώνει η χώρα κάθε φορά που αναπτύσσεται, καθώς η κατανάλωση, αλλά και οι επενδύσεις περνούν από τις εισαγωγές. Πόσο μάλλον τώρα, με την αλματώδη αύξηση των τιμών των καυσίμων.

7. Ο πληθωρισμός έχει γίνει ξανά εφιαλτικός και παρότι δεν είναι ελληνικό φαινόμενο, η εκτόξευσή του πάνω από τον μέσο όρο της Ε.Ε. (προβλέπεται στο 8,9% φέτος έναντι 8,3% στην Ε.Ε.) δημιουργεί επιπλέον προβλήματα, σε μια χώρα που βίωσε απώλεια του 25% του ΑΕΠ της στα μνημονιακά χρόνια, με αντίστοιχες μειώσεις μισθών και συντάξεων.

«Να μην επαναλάβουμε τα λάθη του παρελθόντος»

«**Αν λάβουμε** υπόψη μας ότι δύο φορές κατά το παρελθόν, το 2012 και κυρίως το 2015, η συντριπτική πλειονότητα των αναλυτών και ακαδημαϊκών οικονομολόγων πίστευε ότι η Ελλάδα δεν θα τα κατάφερε να παραμείνει στο ευρώ, είναι μεγάλη επιτυχία το γεγονός ότι σήμερα επιστρέφει στην κανονικότητα», σχολιάζει ο διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος Γιάννης Στουρνάρας, μιλώντας στην «Κ». Έχοντας ο ίδιος ζήσει από πρώτο χέρι την εμπειρία των δύσκολων μνημονιακών χρόνων, ως υπουργός Οικονομικών και κεντρικός τραπεζίτης, ο κ. Στουρνάρας εφιστά, ωστόσο, την προσοχή: «Πρέπει να προσέξουμε», λέει, «να μην επαναλάβουμε τα λάθη του παρελθόντος που μας οδήγησαν στα μνημόνια. Δεν πρέπει να αντιστρέψουμε τα σωστά μέτρα των

μνημονίων, π.χ. στο ασφαλιστικό, στη φορολογία και τη δημοσιονομική διαχείριση, που εξασφάλισαν δημοσιονομική ισορροπία». Κατά τον κεντρικό τραπεζίτη, η Ελλάδα έχει σήμερα μια μεγάλη ευκαιρία να εκμεταλλευθεί τις συνθήκες βιωσιμότητας του χρέους, που εξασφάλισαν τα 3 μνημόνια και να κάνει τις απαραίτητες μεταρρυθμίσεις, ώστε να αποκτήσει επενδυτική βαθμίδα και να πετύχει ρυθμούς ανάπτυξης 3% κατά μέσο όρο την προσεχή 10ετία. Προϋπόθεση για την επενδυτική βαθμίδα, τονίζει ο ίδιος, είναι «να επιστρέψουμε σε πρωτογενή πλεονάσματα από το επόμενο έτος και να επιταχύνουμε τις μεταρρυθμίσεις, ιδίως αυτές που αφορούν την κάταρση της γραφειοκρατίας στον δημόσιο τομέα και τις επενδύσεις στο τρίγωνο της γνώσης».

Πιο χαλαρές οι αξιολογήσεις

Στην ίδια κατηγορία με την Ισπανία, την Πορτογαλία, την Κύπρο και την Ιρλανδία, όλες χώρες που είχαν μνημόνια και παρακολουθούνται στο πλαίσιο απλής εποπτείας μέχρι να εξοφλήσουν το 75% του χρέους τους, μπήκε από χτες η Ελλάδα. Οι αξιολογήσεις θα γίνονται κάθε εξάμηνο, αντί του τριμήνου που ίσχυε στο πλαίσιο της ενισχυμένης εποπτείας και αναμένεται να είναι πιο χαλαρές. Η 1η αξιολόγηση στο πλαίσιο αυτό θα γίνει στα μέσα Οκτωβρίου, με την 1η έκθεση να αναμένεται στα μέσα Νοεμβρίου. Η εξόφληση του 75% του χρέους της Ελλάδας τοποθετείται στο 2059. Όπως είπε ο υπουργός Οικονομικών Χρήστος Σταϊκούρας, η έξοδος από την ενισχυμένη εποπτεία «ενισχύει τη θέση της Ελλάδας στις διεθνείς αγορές, παρέχει πρόσθετη ώθηση στην αναπτυξιακή δυναμική της και την προσέλκυση επενδύσεων, προσδίδει βαθμιαία ελευθερία στην άσκηση οικονομικής πολιτικής, στο πλαίσιο βέβαια των υφιστάμενων κανόνων που ισχύουν για όλα τα ευρωπαϊκά κράτη-μέλη και φέρνει πιο κοντά την επίτευξη και του τελευταίου στόχου που έχουμε θέσει, αυτού της ανάκτησης της επενδυτικής βαθμίδας». «Η ανθεκτικότητα της ελληνικής οικονομίας έχει βελτιωθεί ουσιαστικά», σχολίασε εξάλλου η Κομισιόν στη σχετική ανακοίνωσή της.

PLACELIFT
renovations - constructions

Τηλ: 77 770520

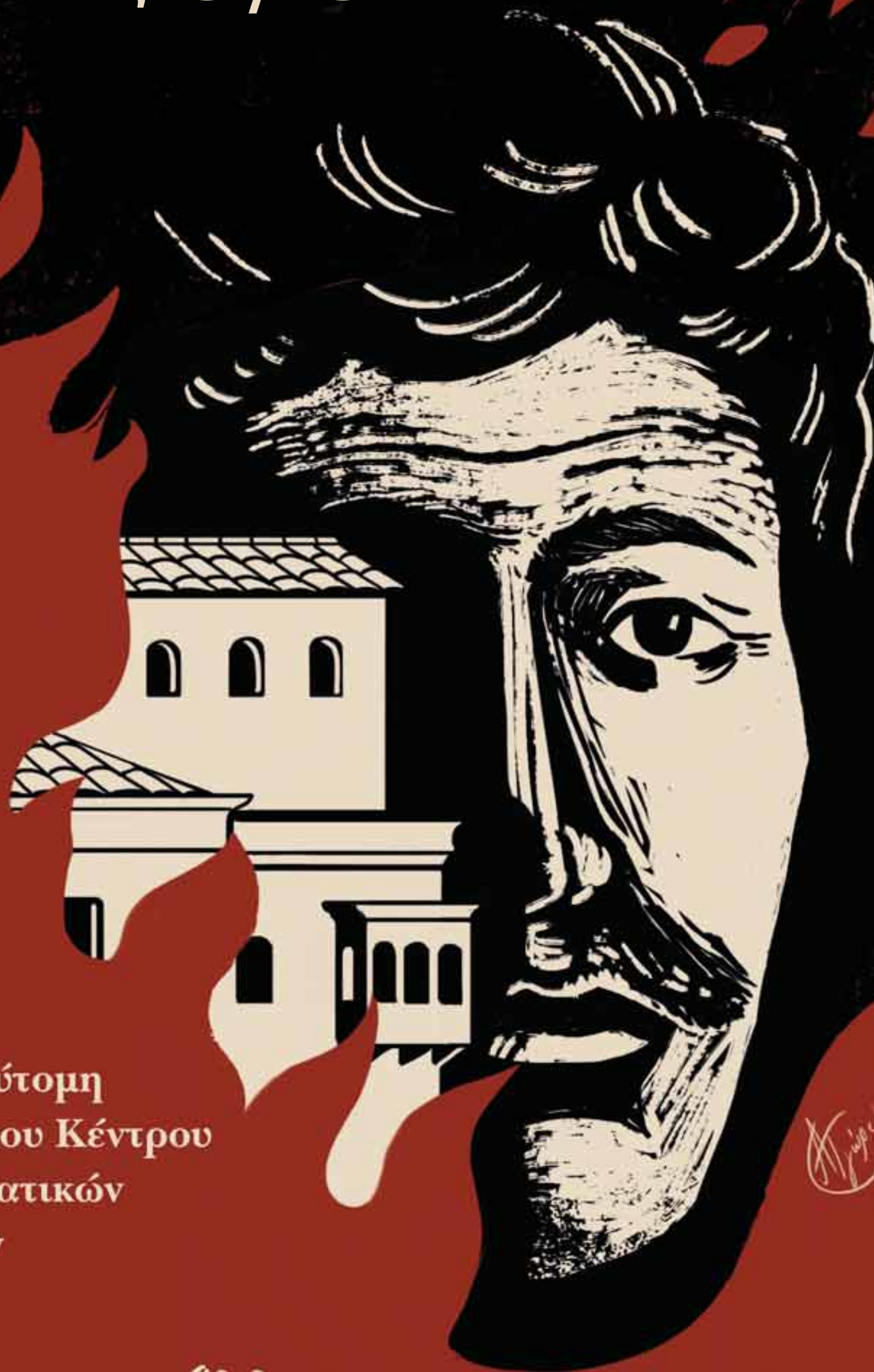
We will help you create the home of your dreams.

Η ΕΞΟΔΟΣ

Μαρτυρίες από τον Ανατολικό παράλιο Πόντο

Ο 8ος τόμος
την ΚΥΡΙΑΚΗ

28/8

Μια πολύτομη
έκδοση του Κέντρου
Μικρασιατικών
Σπουδών

1922
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Μ Ν Η Μ Η Σ | Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
2022

Το Plan B της βιομηχανίας για τον ρωσικό χειμώνα

Οι ενεργοβόρες μονάδες γεμίζουν τις δεξαμενές τους με ντίζελ και υγραέριο σε περίπτωση που κλείσει η στρόφιγγα του αερίου

Των ΔΗΜΗΤΡΑ ΜΑΝΙΦΑΒΑ και ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ

Αποθεματοποίηση ντίζελ και υγραερίου, όπου αυτό είναι δυνατό, αναζήτηση συμβολαίων για αγορά φορτίων υδροποιημένου φυσικού αερίου, προκειμένου να πραγματοποιηθούν swap με αέριο από τη ΔΕΠΑ, αλλά και εξασφάλιση των απαραίτητων μεταφορικών και άλλων μέσων για τα παραπάνω, είναι μερικά από τα σχέδια που υλοποιούν μεγάλες ελληνικές ενεργοβόρες βιομηχανίες, που χρησιμοποιούν ως καύσιμο φυσικό αέριο. Και αυτό με στόχο να μην αναγκαστούν να διακόψουν την παραγωγή εάν η Ρωσία αποφασίσει να κλείσει τη στρόφιγγα του φυσικού αερίου προς την Ευρώπη. Αν και όλοι απεύχονται ένα τέτοιο ενδεχόμενο, φαίνεται πως οι περισσότεροι εκ των μεγάλων παίκτων έχουν προχωρήσει σε σημαντικό βαθμό την προετοιμασία για χρήση εναλλακτικών καυσίμων, όπου αυτό είναι δυνατό.

Οι ενεργοβόρες μονάδες

Πολλά από τα μεγάλα ελληνικά κυτάρια που χρησιμοποιούν στην παρούσα φάση φυσικό αέριο, έχουν τη δυνατότητα να κάψουν και ντίζελ ή υγραέριο. Έτσι, όσοι έχουν αποθηκευτικές δεξαμενές τις γεμίζουν ή τις έχουν ήδη γεμίσει και το ίδιο συμβαίνει και με το υγραέριο. Οι τσιμεντοβιομηχανίες, που χρησιμοποιούν κυρίως ρεύμα, βρίσκονται σε μάλλον καλύτερη θέση, ωστόσο πολλές μονάδες εκ αυτών μπορούν να χρησιμοποιούν ως καύσιμο και κοκ ή pellet και αντίστοιχα εξετάζουν τη δυνατότητα να προσφύγουν σε τέτοιες λύσεις εάν χρειαστεί. Δυσκολότερη είναι η περίπτωση για τις βιομηχανίες ενέργειας για τις οποίες το φυσικό αέριο αποτελεί πρώτη ύλη. Τέτοιες είναι οι μονάδες παραγωγής λιπασμάτων που χρησιμοποιούν το φυσικό αέριο ως πρώτη ύλη για αζωτούχα λιπάσματα και συσπασίμων αντιπροσωπεύει περίπου το 80% του κόστους παραγωγής.

Σε πολλές περιπτώσεις έχει γίνει ήδη αποθεματοποίηση ντίζελ αλλά σε άλλες αποτελεί ακόμη σενάριο εργασίας. Όπως όμως και στην περίπτωση των μονάδων ηλεκτροπαραγωγής από φυσικό αέριο που μπορούν να λειτουργήσουν και με καύσιμο diesel, έτσι και στη βιομηχανία τα logistics του εφοδιασμού δεν μπορούν

να θεωρούνται δεδομένα. Για παράδειγμα, όσοι επιδιώκουν να προμηθευτούν φορτία υδροποιημένου φυσικού αερίου στη διεθνή σποτ αγορά και να τα μεταφέρουν διά θαλάσσης στην Ελλάδα, με σκοπό να προβούν σε swap (ανταλλαγή) με τη ΔΕΠΑ ώστε με τη σειρά της να τους παραδώσει αέριο στις μονάδες τους, πρέπει να λύσουν το θέμα των slot και της διαθεσιμότητας αποθηκευτικού χώρου στην αίθουσα στις εγκαταστάσεις του ΔΕΣΦΑ στη Ρεβυθούσα.

Τα εναλλακτικά αυτά σχέδια είναι απολύτως απαραίτητα προκειμένου να μη σταματήσει ολοσχερώς η βιομηχανική παραγωγή, κάτι που θα σήμαινε απώλεια αρκετών ποσοστιαίων μονάδων από το ΑΕΠ. Ωστόσο δεν αποτελούν και πανάκεια, αφού η πλήρης υποκατάσταση του φυσικού αερίου για την κάλυψη όλων των βιομηχανικών αναγκών δεν είναι δυνατή σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα, σημειώνουν οι ειδικοί. Όσον αφορά το θέμα του αυξη-

Οι τσιμεντοβιομηχανίες, που χρησιμοποιούν κυρίως ρεύμα, εξετάζουν να λειτουργήσουν με κοκ ή pellet.

μένου κόστους που συνεπάγονται πολλές από αυτές τις κινήσεις, για την ώρα οι ανσυχίες είναι περιορισμένες καθώς διατηρείται η δυνατότητα των παραγωγών να μετακυλιούν τις αυξήσεις στους πελάτες τους. Αλλά κάτι τέτοιο δεν μπορεί να συντηρηθεί επί μακρόν, καθώς νομοτελειακά κάποια στιγμή το αυξημένο κόστος θα πληξει την ίδια τη ζήτηση, σημειώνουν οι ίδιες πηγές.

Τα τρόφιμα

«Plan B» επεξεργάζονται και καταρτίζουν και οι βιομηχανίες τροφίμων, προκειμένου να αντιμετωπίσουν πιθανόν έναν από τους δυσκολότερους χειμάνες των τελευταίων δεκαετιών. Δύσκολος όχι από πλευράς μετεωρολογικών συνθηκών, καθώς αυτές είναι αδύνατον να προβλεφθούν από τα μέσα Αυγούστου –εκτός και αν κάποιος πιστεύει στα μερομήνια– αλλά από πλευράς ενεργειακής επάρκειας.

Πολλά από τα μεγάλα ελληνικά κυτάρια που χρησιμοποιούν στην παρούσα φάση φυσικό αέριο έχουν τη δυνατότητα να κάψουν και ντίζελ ή υγραέριο. Έτσι, όσοι έχουν αποθηκευτικές δεξαμενές τις γεμίζουν ή τις έχουν ήδη γεμίσει, και το ίδιο συμβαίνει και με το υγραέριο.

Και μπορεί τον περυσινό χειμώνα οι βιομηχανίες να είχαν να αντιμετωπίσουν το πολύ αυξημένο κόστος του φυσικού αερίου και της ηλεκτρικής ενέργειας, φέτος όμως δεν αποκλείεται να βρεθούν αντιμέτωπες με διακοπές στην παροχή του φυσικού αερίου.

Αν και πολλά υψηλόβαθμα στελέχη της βιομηχανίας τροφίμων εμφανίστηκαν αισιόδοξα, μιλώντας στην «Καθημερινή» της Κυριακής, εκτιμώντας ότι δεν θα υπάρξει τελικά πρόβλημα επάρκειας φυσικού αερίου, δεν έκρυψαν την ανσυχία τους, μη μπορώντας να αποκλείσουν αυτό το ενδεχόμενο. Η διακοπή της λειτουργίας τους, ειδικά για ορισμένους κλάδους, όπως αυτούς της παραγωγής ευαλλοιωτών τροφίμων ή τροφίμων με πολύ μικρή διάρκεια ζωής, όπως είναι για παράδειγμα το φρέσκο γάλα, ακόμη και για 1-2 ώρες δεν θεωρείται καν απεικτατό σενάριο, αλλά μη υπαρκτό, καθώς κάτι τέτοιο θα σήμαινε καταστρο-

φή της παραγωγής, αλλά και του ίδιου του εξοπλισμού. Μεγάλες βιομηχανίες του κλάδου, όπως είναι για παράδειγμα η ΔΕΛΤΑ, τα εργοστάσια της οποίας δουλεύουν με φυσικό αέριο έχουν εδώ και χρόνια το λεγόμενο διπλό σύστημα (dual). Διαθέτουν δηλαδή και δεξαμενές με πετρέλαιο, τις οποίες μάλιστα διατηρούν πάντα γεμάτες, οι οποίες μπορούν να αντικαταστήσουν, εάν χρειαστεί, το φυσικό αέριο.

Στην εγκατάσταση δεξαμενών πετρελαίου προκειμένου να είναι έτοιμες για χρήση σε περίπτωση διακοπής της παροχής φυσικού αερίου προχώρησε πρόσφατα η «Μέλισσα Κικίτζας». Η συγκεκριμένη επένδυση, ύψους 100.000 ευρώ, ξεκίνησε τον Μάιο και αφορά το εργοστάσιο της στη Λάρισσα (μύλος και μακαρονοποιείο), με το χρονοδιάγραμμα να προβλέπει ότι θα είναι έτοιμη στα τέλη Αυγούστου.

Αυτό, βεβαίως, που ανσυχεί και δι-

καιολογημένα τις βιομηχανίες δεν είναι το κόστος μιας τέτοιας επένδυσης, σε περίπτωση που δεν είχαν ήδη δεξαμενές πετρελαίου, αλλά το εάν θα υπάρχει επάρκεια και στο εν λόγω καύσιμο και σε ποια τιμή. Και μόνο η διακοπή στην παροχή φυσικού αερίου αναμένεται να εκτινάξει σε ακόμη μεγαλύτερα ύψη την τιμή του πετρελαίου, ακριβώς λόγω της αυξημένης ζήτησης.

Σε αντίστοιχες κινήσεις εγκατάστασης συστημάτων χρήσης πετρελαίου για τη λειτουργία των μονάδων τους προχώρησαν και άλλες βιομηχανίες τροφίμων που δραστηριοποιούνται στον κλάδο των αλλαντικών και των τυροκομικών προϊόντων, ενώ εναλλακτικές λύσεις αναζητούν και οι εταιρείες του πτηνοτροφικού κλάδου, οι οποίες, μάλιστα, έχουν μεγάλες ανάγκες σε ηλεκτρική ενέργεια, τόσο για τα εκκολαπτήρια όσο στη συνέχεια και για το στάδιο της μεταποίησης και τυποποίησης των προϊόντων.

Και χρήση βιομάζας

Άλλες κινήσεις που γίνονται και σε κάποιες περιπτώσεις είχαν αποφασισθεί και ξεκινήσει πολύ πριν από την τρέχουσα ενεργειακή κρίση είναι η χρήση της βιομάζας για την παραγωγή ενέργειας. Με αυτό τον τρόπο οι βιομηχανίες μειώνουν την εξάρτησή τους από τις συμβατικές μορφές ενέργειας και ταυτόχρονα μειώνουν το περιβαλλοντικό τους αποτύπωμα. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα της «Κρι Κρι», η οποία ολοκλήρωσε φέτος τη μονάδα βιοαερίου – επένδυση ύψους 6 εκατ. ευρώ. Στη μονάδα αυτή, που βρίσκεται εντός των εγκαταστάσεων της γαλακτοβιομηχανίας στις Σέρρες, χρησιμοποιούνται τα υγρά απόβλητα και τα παραπροϊόντα του εργοστασίου, κυρίως ο ορός γάλακτος που απομένει μετά την παρασκευή του γιοουρτιού. Το παραγόμενο βιοαέριο χρησιμοποιείται στη μονάδα συμπαραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας, η ηλεκτρική ενέργεια πωλείται στο δίκτυο του ΔΕΔΔΗΕ, ενώ η παραγόμενη θερμότητα χρησιμοποιείται στις εγκαταστάσεις της «Κρι Κρι» συμβάλλοντας στη μείωση της χρήσης φυσικού αερίου. Επίσης, η εταιρεία έχει εγκαταστήσει στη στέγη της μονάδας στις Σέρρες φωτοβολταϊκό σύστημα για ιδιοχρησία, ισχύος 1 MW. Μονάδα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με χρήση βιομάζας σχεδιάζει η Creta Farms, αξιοποιώντας τα λύματα που έχει στις εγκαταστάσεις της. Πρόκειται για επένδυση ύψους 1,8 εκατ. ευρώ. Ταυτόχρονα η εταιρεία σχεδιάζει την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων στις οροφές των εργοστασίων της, καθώς και σε κάποια οικόπεδα που έχει αποκτήσει πέρη της μονάδας της στο Ρέθυμνο.

Εφιαλτική η μείωση της κατανάλωσης αερίου κατά 15% που ζητεί η Ε.Ε.

Ως εφιαλτική αντιμετωπίζεται η πιθανότητα διακοπής της παροχής φυσικού αερίου στην Ελλάδα, αφού αυτό θα σήμαινε μείωση αρκετών ποσοστιαίων μονάδων από το ΑΕΠ εξαιτίας της διακοπής της βιομηχανικής παραγωγής που θα μπορούσε να επιφέρει. Ακόμη και η προ μερικόν εβδομάδων πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για μείωση της κατανάλωσης φυσικού αερίου υπολογίζεται πως θα είχε λιαν επιήμιες επιπτώσεις για την ελληνική βιομηχανία, σύμφωνα με την επιτροπή ενέρ-

ργειας του ΣΕΒ. Η ελληνική βιομηχανία αντιμετωπίζει ήδη πολύ υψηλές τιμές ενέργειας και αυξημένο κόστος για την επίτευξη των κλιματικών στόχων που έχει θέσει η Ευρώπη, επισμαίνει ο ΣΕΒ, και «η επιπλέον επιβολή ενός στόχου μείωσης της κατανάλωσης φυσικού αερίου κατά 15% θα θέσει σε κίνδυνο την ομαλή λειτουργία της βιομηχανίας». Εξηγεί, δε, ότι οι δυνατότητες περιορισμού της κατανάλωσης φυσικού αερίου είναι πολύ περιορισμένες, ιδίως σε σημαντικούς κλάδους

Θα θέσει σε κίνδυνο την ομαλή λειτουργία της βιομηχανίας, λέει ο ΣΕΒ.

έντασης ενέργειας, με εξαιρετικά δυσμενείς συνθήκες σε καθαριστικές αλυσιδές αξίας, τόσο για την ελληνική όσο και για την ευρωπαϊκή οικονομία και κοινωνία. «Η χρήση του φυσικού αερίου δεν μπορεί να μειωθεί βραχυ-

πρόθεσμα χωρίς να διαταραχθεί η λειτουργία τους», σύμφωνα με την επιτροπή ενέργειας του ΣΕΒ, αφού σε ορισμένους κλάδους «η αναγκαστική μείωση της παραγωγής θα έχει ως συνέπεια σειρά αρνητικών επιπτώσεων, την ίδια στιγμή που η βιομηχανία με σημαντικές επενδύσεις επιχειρεί, ήδη, να αξιοποιήσει τις διαθέσιμες τεχνολογίες για την εξοικονόμηση ενέργειας».

Η επιτροπή σημειώνει ακόμη ότι ελληνικές βιομηχανικές επιχειρήσεις

θα υποστούν σοβαρές συνέπειες, διότι το κόστος παραγωγής τους επηρεάζεται άμεσα λόγω της υψηλής συμμετοχής του φυσικού αερίου (άνω του 70%) στην παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος.

Εκφράζει επίσης τη διαφωνία της με τη βάση σύγκρισης για τη μείωση της κατανάλωσης κατά 15%, που είναι η τελευταία πενταετία βάσει της σχετικής πρότασης της Κομισιόν, από την οποία ο στόχος η χώρα μας πέτυχε εξαιρεση. Η τελευταία πενταετία, επισμαίνει η επιτροπή του ΣΕΒ, είναι

μια περίοδος κατά την οποία, εκτός από την πανδημία του κορονοϊού, η ελληνική βιομηχανία είχε να αντιμετωπίσει και την πτώση της ζήτησης που προκάλυξαν η δημοσιονομική κρίση και η εφαρμογή των μνημονίων. Ως εκ τούτου, η βιομηχανική παραγωγή, άρα και η κατανάλωση ενέργειας, ήταν ήδη μειωμένη, δηλαδή στην περίπτωση της Ελλάδας ο ευρωπαϊκός στόχος για μείωση της κατανάλωσης φυσικού αερίου κατά 15%, προσεγγίζει στην πραγματικότητα το 25%.

Ελκυστικά, παρά τις αυξήσεις, παραμένουν τα σταθερά επιτόκια των στεγαστικών δανείων

Της ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ

Ελκυστικά παραμένουν τα σταθερά επιτόκια των στεγαστικών δανείων, τα οποία λειτουργούν ως ανάχωμα στην αυξημένη αβεβαιότητα που προκαλεί η άνοδος του πληθωρισμού και η ανοδική τάση των κμιαίνόμενων επιτοκίων. Αυτό επισμαίνουν τραπεζικά στελέχη, που εξηγούν ότι ήδη η αύξηση των επιτοκίων λειτουργεί αρνητικά στην ψυχολογία των νοικοκυριών και την πρόθεση για την αγορά κατοικίας. Έτσι το «κλειδωμά» του επιτοκίου για μακρά χρονική περίοδο παραμένει σήμερα συμφέρουσα λύση για όσους θέλουν να κάνουν την κίνηση για νέο στεγαστικό δάνειο, χωρίς τον άγχος της ανόδου των επιτοκίων.

Δεν ισχύει το ίδιο για τα νοικοκυριά που έχουν δάνεια από το παρελθόν και ήταν τα τελευταία χρόνια συνεπείς στις υποχρεώσεις τους. Οι συμβάσεις αυτών των δανείων και εφόσον οι δανειολήπτες απέφυγαν την επιμήκυνση της διάρκειας των οφειλών τους, έχουν κλείσει την περίοδο τοκοφορίας και οι οφειλές αποπληρώνουν πλέον κυρίως κεφάλαιο και λιγότερο τόκους. Με τον τρόπο αυτό, όπως εξηγούν αρμόδια τραπεζικά στελέχη, δεν θα επηρεαστούν αισθητά από την άνοδο των επιτοκίων και αυτοί είναι και ο λόγος που παρά την ανσυχία που υπάρχει δεν διαπιστώνεται κύμα μετατροπών αυτών των δανείων, δηλαδή των συμβάσεων κμιαίνόμενου επιτοκίου σε σταθερό.

Να σημειωθεί ότι «παρακολουθώντας» την άνοδο των επιτοκίων της ΕΚΤ, το euribor 3μήνου βάσει του οποίου

τιμολογείται το 90% περίπου του δανειακού χαρτοφυλακίου των τραπεζών, διαμορφώνεται πλέον στο 0,351%. Την ίδια στιγμή το euribor 1 χρόνου, που αποτυπώνει την τάση των επιτοκίων τον προσεχή χρόνο, διαμορφώνεται στο 1,146% προεξοφλώντας την περαιτέρω άνοδο των επιτοκίων που έχει ήδη προαναγγελθεί από την ΕΚΤ για τον Σεπτέμβριο, μετά και την επιμονή του πληθωρισμού σε νέο ύψος ρεκόρ τον Ιούλιο – και συγκεκριμένα στο 8,9% για την Ευρωζώνη (11,3% για την Ελλάδα).

Κόντρα στην ανοδική τάση των κμιαίνόμενων επιτοκίων παραμένουν τα σταθερά επιτόκια, τα οποία με βάση τη τιμολογία που ισχύουν αυτή τη στιγμή διαμορφώνονται από 2,9% για μικρής διάρκειας 3ετών και φθάνουν έως και

Αυτή τη στιγμή διαμορφώνονται από 2,9% για μικρής διάρκειας 3ετών και φθάνουν έως και 4,20% για μεγάλης διάρκειας 30 ετών.

4,20% για μεγάλης διάρκειας 30 ετών. Συγκεκριμένα, το σταθερό επιτόκιο για 3 χρόνια της Eurobank διαμορφώνεται στο 2,90%, για 5 χρόνια στο 3,10%, για 10 χρόνια στο 3,50%, για 15 χρόνια στο 3,70%, για 20 χρόνια στο 3,90%, για 25 χρόνια στο 4% και για 30 χρόνια στο 4,20%.

Το σταθερό επιτόκιο για 10 έτη της Εθνικής Τράπεζας διαμορφώνεται από

Παρά την ανσυχία που υπάρχει, δεν διαπιστώνεται κύμα μετατροπής συμβάσεων κμιαίνόμενου επιτοκίου σε σταθερό.

3,30% έως 3,70%, το σταθερό για 15 έτη διαμορφώνεται από 3,55% έως 3,95%, για 20 έτη από 3,80% έως 4,10%, για 25 έτη από 3,95% έως 4,25% και το σταθερό επιτόκιο για 30 έτη διαμορφώνεται από 4,10% έως 4,40%.

Το σταθερό επιτόκιο της Alpha Bank για τα πρώτα 5 έτη διαμορφώνεται στο 3,20%, το σταθερό 10 ετών στο 3,40%, το σταθερό 15 ετών στο 3,60%, 20 ετών

στο 3,80%, 25 ετών στο 4% και το σταθερό για 30 έτη στο 4,20%, επιτόκιο που προσαυξάνονται κατά 0,20% σε περίπτωση χρηματοδότησης άνω του 60% της εκτιμώμενης αξίας του ακινήτου.

Η Τράπεζα Πειραιώς εφαρμόζει επιτόκιο σταθερά από 3,35% έως 4% για διάρκεια από 3 έως 30 έτη, ενώ το κμιαίνόμενο επιτόκιο της Τράπεζας δια-

μορφώνεται με βάση το euribor 1 μηνός –που παραμένει οριακά ακόμη σε αρνητικό έδαφος– πλέον περιθωρίου, που ξεκινάει από 2,65% και φθάνει έως 3,75%.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι για την υπόλοιπη διάρκεια του δανείου, μετά τη σταθερή περίοδο, εφαρμόζεται κμιαίνόμενο επιτόκιο, το οποίο για τις υπόλοιπες τράπεζες βασίζεται στο euribor

3μήνου προσαυξημένο κατά 3,3% ή 3,75% για την Εθνική Τράπεζα, κατά 3% έως 3,20% (ανάλογα με το ύψος του δανείου) για την Alpha Bank, κατά 1,70% έως 3,60% για τη Eurobank. Εκτός από την επιβάρυνση κατά 0,12% για την επιφορά του ν. 128, τα επιτόκια των στεγαστικών δανείων που αναφέρονται στα τιμολόγια τους οι τράπεζες είναι ενδεικτικά, καθώς η τελική επιβάρυνση για τον πελάτη είναι συνάρτηση του ποσού του δανείου σε σχέση με την εμπορική αξία του ακινήτου, της εισοδηματικής κατάστασης του πελάτη, αλλά και της σχέσης που διατηρεί με την τράπεζα.

Αρμόδια τραπεζικά στελέχη εξηγούν ότι η άνοδος των interest swap rates έχει αυξήσει το κόστος για τις τράπεζες προκειμένου να κλειδώσουν τα επιτόκια για μεγάλες σταθερές διάρκειες, όπως τα 10, τα 20 ή ακόμη και τα 30 χρόνια. «Τα επιτόκια που ισχύουν τους περασμένους μήνες ήταν δυσανάλογα χαμηλά με την εξέλιξη του κόστους χρήματος», σημειώνουν, με αποτέλεσμα η τράπεζα μετά βίας να είναι σε θέση να καλύψει το κόστος για την αντιστάθμιση του κόστους της. Ακόμη και μετά τις αυξήσεις στις οποίες προχώρησαν το δίμηνο Ιουνίου-Ιουλίου, τα σημερινά σταθερά επιτόκια αποτελούν, σύμφωνα με τους αρμόδιους της στεγαστικής πίστης, «παράθυρο ευκαιρίας» για όσους θέλουν να «κλειδώσουν» τη δόση του στεγαστικού τους δανείου σε χαμηλά επίπεδα για μεγάλο χρονικό διάστημα, καθώς με βάση τις προβλέψεις η άνοδος στα επιτόκια αυτών της κατηγορίας μπορεί να φτάσει έως και τη 1 μονάδα έως τα τέλη του χρόνου.

«Κλείδωσαν» επιταγή ακρίβειας και επίδομα θέρμανσης

Στήριξη των φτωχότερων
νοικοκυριών στο πακέτο της ΔΕΘ

Του ΘΑΝΟΥ ΤΣΙΡΟΥ

Μελέτη... σκοπιμότητας για καθένα ξεχωριστά από τα μέτρα στήριξης που έχουν πέσει στο τραπέζι ως υποψήφια για να ενταχθούν στο πακέτο του Σεπτεμβρίου διενεργεί το οικονομικό επιτελείο, καθώς η εκρηκτική πορεία της τιμής του φυσικού αερίου στενεύει ολοένα και περισσότερο τα δημοσιονομικά περιθώρια. Νούμερο 1 προτεραιότητα παραμένει η επιδότηση του ηλεκτρικού ρεύματος. Ωστόσο, ο δημοσιονομικός χώρος που θα απαιτηθεί γι' αυτή την επιδότηση τόσο για φέτος όσο και για τον χρόνο είναι κυριολεκτικά απροσδιόριστος. Μοιραία λοιπόν, παραμένει στον «αέρα» και το τελικό περιεχόμενο του πακέτου.

Τα καλά νέα από το μέτωπο των φορολογικών εσόδων, αλλά και από την πορεία του τουρισμού –ουσιαστικά στο εξάμηνο «πάσαμε» τα αντίστοιχα έσοδα του 2019– επιτρέπουν στο οικονομικό επιτελείο να αισιοδοξεί ότι μέχρι το τέλος του χρόνου θα δημιουργηθεί πρόσθετος δημοσιονομικός χώρος, που θα κυμαίνεται από 1,5 έως 2 δισ. ευρώ. Ενα φαινομενικά πολύ μεγάλο ποσό, όμως, μπορεί να «ροκανιστεί» αισθητά εάν η τιμή του φυσικού αερίου κινηθεί στα σημερινά ή και σε ακόμη υψηλότερα επίπεδα. Στο οικονομικό επιτελείο γνωρίζουν ότι είχε προϋπολογιστεί να διατεθεί «καθαρός» δημοσιονομικός χώρος (δηλαδή χρήματα του κρατικού προϋπολογισμού) της τάξεως των 800-850 εκατ. ευρώ για να επιδοτηθεί το ρεύμα σε ολόκληρο το β' εξάμηνο της φετινής

χρονιάς και τώρα προκύπτει ότι αυτά τα χρήματα μπορεί να φτάσουν για λιγότερο από τρεις μήνες. Αυτό λοιπόν είναι και το πρώτο ερώτημα που θα πρέπει να απαντηθεί μέσα στις μέρες που μεσολαβούν μέχρι τη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης: ποιος είναι ο δημοσιονομικός χώρος που μπορεί να περισσέψει μετά την εξασφάλιση της επιδότησης του ηλεκτρικού ρεύματος. Για το 2022, δύο είναι οι βασικές προτεραιότητες για την κυβέρνηση: να καλυφθούν οι πολύ αυξημένες ανάγκες για θέρμανση και να στηριχτούν τα φτωχότερα νοικοκυριά, που θα χτυπηθούν περισσότερο από τις πολύ μεγάλες ανατιμήσεις στα τρόφιμα και στα είδη πρώτης ανάγκης. Εκεί τα σενάρια είναι πολύ συγκεκριμένα:

1. Η στήριξη των φτωχότερων νοικοκυριών καλύπτεται μόνο με άμεσες εισοδηματικές ενισχύσεις, καθώς οι μειώσεις στους έμμεσους φόρους στα τρόφιμα δεν μπορούν να εξασφαλίσουν το επιθυμητό αποτέλεσμα, που είναι η συγκράτηση των τιμών. Έτσι, προτεραιότητα αναμένεται να δοθεί στη λεγόμενη επιταγή ακρίβειας, η οποία μπορεί να καλύψει ευπαθείς κοινωνικές ομάδες (σ.σ. χαμηλοσυνταξιούχους, άτομα με αναπηρία, οικογένειες με χαμηλό εισόδημα και παιδιά) οι οποίες πλήττονται περισσότερο από τον εκρηκτικό πληθωρισμό των τροφίμων, που έχει ήδη εκτοξευθεί στο 13% με πιθανότητα περαιτέρω αύξησης από τον Σεπτέμβριο. Η χρηματοδότηση μιας επιταγής ακρίβειας απαιτεί δημοσιονομικό χώρο της τάξεως των 200-300 εκατ. ευρώ, ανάλογα

Ψηλά στη λίστα με τις προτεραιότητες της κυβέρνησης είναι η καταβολή αυξημένου επιδόματος θέρμανσης. Αποτελεί μέτρο με ελεγχόμενο δημοσιονομικό κόστος, καθώς λόγω των εισοδηματικών κριτηρίων μπορεί να προσδιοριστεί με αρκετή ακρίβεια η περιμετρος.

Το ενδεχόμενο ενός fuel pass 3 είναι ανοικτό.

με το ποσό που θα δοθεί αλλά και τον αριθμό των δικαιούχων.

2. Η ενίσχυση των νοικοκυριών για την κάλυψη των αναγκών θέρμανσης είναι επίσης ένα πολύ μεγάλο κεφάλαιο για τη φετινή χρονιά. Κατ' αρχήν απαιτεί επιδότηση της τιμής του φυσικού αερίου, αφού τα περίπου 600.000 νοικοκυριά που θερμαίνονται με φυσικό αέριο θα παραλάβουν εξωφρενικούς λογαριασμούς από τον Οκτώβριο και τον Νοέμβριο εάν παραμείνουν οι τιμές του αερίου στα επίπεδα των 240-250 ευρώ ανά μεγαβατώρα. Επιδοτήσεις για το φυσικό αέριο (είτε άμεσα από τον κρατικό προϋπολογισμό είτε και έμμεσα από τη ΔΕΠΑ) αναμένεται ότι θα ενσωματωθούν στο πακέτο των μέτρων στήριξης και αυτό που εκκρεμεί είναι να

φανερί η έκταση της επιδότησης. Από εκεί και πέρα, ψηλά στη λίστα με τις προτεραιότητες είναι η καταβολή του αυξημένου επιδόματος θέρμανσης. Είναι ένα μέτρο με ελεγχόμενο δημοσιονομικό κόστος, μια και λόγω των εισοδηματικών κριτηρίων μπορεί να προσδιοριστεί με αρκετή ακρίβεια η περιμετρος. Τα τελικά ποσά θα αποτελέσουν συνάρτηση της τιμής και του πετρελαίου. Με τα σημερινά δεδομένα, το πετρέλαιο θέρμανσης κινείται στα επίπεδα του κλεισίματος της περυσινής χειμερινής περιόδου, ήτοι σε 1,5-1,6 ευρώ ανά λίτρο.

Για τα καύσιμα κίνησης, το ενδεχόμενο ενός fuel pass 3 είναι ανοικτό, αλλά όχι δεδομένο, καθώς με την αποκλιμάκωση των τιμών και την πτώση της μέσης πανελλαδικής τιμής της αμόλυβδης στα 2 ευρώ, η επιδότηση των καυσίμων κίνησης δεν αποτελεί μεγαλύτερη προτεραιότητα σε σχέση με τη θέρμανση ή τη διατροφή. Από την άλλη, η παράταση της επιδότησης του πετρελαίου κίνησης στην... πηγή έχει και

άλλα χαρακτηριστικά. Το πετρέλαιο κίνησης είναι επαγγελματικό καύσιμο και στο οικονομικό επιτελείο θέλουν με κάθε τρόπο να συγκρατήσουν το μεταφορικό κόστος των προϊόντων, το οποίο μετακυλιέται στη λιανική. Επίσης, με το πετρέλαιο κίνησης, το οικονομικό επιτελείο αντιμετωπίζει την εξής δυσκολία: απόσυρση της επιδότησης θα ανεβάσει την τιμή λιανικής κατά 15 λεπτά.

Τα μέτρα του 2023

Η κοστολόγηση των μέτρων και των προτεραιοτήτων του 2023 επίσης προϋποθέτει μελέτη σκοπιμότητας αφού ήδη ο προϋπολογισμός της χρονιάς έχει φορτωθεί με μια σειρά από... προοπτικές. Και πάλι, «πρωταγωνιστής» είναι το ηλεκτρικό ρεύμα. Δεδομένου ότι το 2023 πρέπει να εμφανίσουμε πρωτογενές πλεόνασμα, ο διαθέσιμος δημοσιονομικός χώρος θα είναι πολύ περιορισμένος. Αν μάλιστα εγγραφεί και ένα κονδύλι άνω του 1,5 δισ. ευρώ

για την επιδότηση του ρεύματος μέσα στο α' εξάμηνο, τα περιθώρια θα γίνουν ασφικτικά. Επίσης, τα προσαρμοσμένα δεν τελειώνουν με το ρεύμα. Οι αυξήσεις στις συντάξεις είναι δεδομένο ότι θα πρέπει να δοθούν, ενώ με την εκτόξευση του πληθωρισμού αλλά και τη διαφαινόμενη ταχύτερη ανάπτυξη, το κονδύλι που θα πρέπει να δοθεί ανεβαίνει αρκετά. Επίσης, οι μειωμένοι συντελεστές των ασφαλιστικών εισφορών θα πρέπει να παραταθούν, ενώ πρέπει να εξασφαλιστούν και 450 εκατ. ευρώ για την κατάργηση της εισφοράς αλληλεγγύης για τους δημοσίους υπαλλήλους και τους συνταξιούχους. Ως εκ τούτου, είναι αμφίβολο αν θα μπορέσει η κυβέρνηση να δεσμεύσει από τώρα δημοσιονομικό χώρο για άλλα μέτρα που ακούγονται, όπως η περικοπή του τέλους επιτηδεύματος. Και αυτό διότι θα πρέπει να υπάρχουν «ελαστικότητες» στον προϋπολογισμό του 2023, δεδομένου ότι το απρόοπτο με τα σημερινά δεδομένα θα είναι το πολύ πιθανό.

FOR SALE
LUXURY OFFICE
521sq, Egkomi
TEL: 99697799

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΚΘΕΣΗΣ

18.05-18.09
2022

Χορηγός Επικοινωνίας

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Λεβέντιος Πινκοθήκη
A. G. LEVENTIS GALLERY

leventisgallery.org |
Αριστοτέλους 7, Λεβέντη 5
1097 Λευκωσία, Κύπρος, Τ. +357 22668838

Αναζητούν το νέο Ελντοράντο στο YouTube

Πολλοί προσπαθούν, αλλά λίγοι είναι εκείνοι που τα καταφέρνουν

Του ΝΙΚΟ ΓΚΡΑΝΤ

Η ιδέα του 33χρονου Μίτσελ προέκυψε πέρυσι βλέποντας κάποια βίντεο που προωθούσαν μαθήματα για το πώς να δημιουργήσει κανείς τα λεγόμενα κανάλια «χρυσωρυχεία» (cash cow), τα οποία συχνά φτιάχνονται μέσω μιας διαδικασίας που ονομάζεται YouTube automation. Έτσι, γράφτηκε σε ένα μάθημα, στη συνέχεια σε ένα άλλο και σε ένα άλλο. Πλήρωσε επίσης για υπηρεσίες καθοδήγησης. Ο Μίτσελ ξόδεψε περίπου 15.000 δολάρια για το εγχείρημά του στο YouTube, συναντώντας εμπόδια σε κάθε στάδιο: μαθήματα που του δίδαν ελάχιστα, freelancers που έλεγαν περιεχόμενο και τακτικές αύξησης του κοινού που τον έφεραν σε μπελάδες με το YouTube.

«Άδειο πορτοφόλι»

«Έκανα μια προσπάθεια με τρία μαθήματα και με έναν ειδικό παράλληλα, και το μόνο που κέρδισα ήταν ένα άδειο πορτοφόλι», λέει ο Μίτσελ.

Το YouTube automation έχει οδηγήσει σε μια βιομηχανία με online influencers που προσφέρουν σεμινάρια και ευκαιρίες για γρήγορο χρήμα. Όμως, όπως συμβαίνει συχνά με τις υποσχέσεις για γρήγορο κέρδος σε διαδικτυακές επιχειρήσεις, η διαδικασία του YouTube automation μπορεί να αποδειχθεί οικονομικά αμυρραγία για τους επιδοξούς επιχειρηματίες του Διαδικτύου και μαγνήτης για τους ποζεράδες που πωλούν μη χρήσιμες υπηρεσίες.

Δεν είναι δύσκολο να βρει κανείς ένα βίντεο που ταυριάζει στο μοντέλο του YouTube automation, αν και είναι δύσκολο να πει κανείς με βεβαιότητα πόσα από αυτά υπάρχουν. Συνήθως έχουν έναν αόρατο αφηγητή και έναν πασαόμοιο τίτλο. Μοιράζονται επίσης, εξηγούν ένα θέμα ή προσφέρουν μια λίστα Top 10 για διασημότητες ή αθλητές. Συχνά συγκεντρώνουν υλικό όπως βίντεοκλιπ και φωτογραφίες από άλλες πηγές. Μερικές φορές αντιμετωπίζουν προβλήματα με τους κανόνες περί πνευματικών δικαιωμάτων.

Ο όρος «YouTube automation» είναι λίγο αδόκιμος. Συνήθως σημαίνει την ανάθεση εργασιών σε freelancers και όχι τη σύλληψη σε μια αυτοματοποιη-

μένη διαδικασία. Δεν είναι καθόλου καινούργια ιδέα αλλά τελευταία έχει γίνει ολοένα και πιο δημοφιλής. Η ανάθεση εργασιών επιτρέπει στους χρήστες να διαχειρίζονται πολλαπλά κανάλια, χωρίς τα χρονοβόρα καθήκοντα της συγγραφής σεναρίων, της ηχογράφησης voice-overs ή της επεξεργασίας βίντεο. Και η διαδικασία συχνά προβάλλεται ως ένας ασφαλής τρόπος για να βγάλει κανείς χρήματα. Για να ξεκινήσει κάποιος χρειάζεται απλώς χρήματα – για μαθήματα καθοδήγησης και παραγωγούς βίντεο.

Τα μαθήματα καθοδηγούν τους χρήστες να βρουν θέματα που αποζητούν οι viewers. Τους λένε να προσλάβουν freelancers από διαδικτυακές αγορές όπως το Fiverr και το Upwork, όπου ανεξάρτητοι εργολάβοι προσφέρονται να διαχειριστούν τα κανάλια τους και να παράγουν βίντεο που κοστίζουν κάτω από 30 έως και πάνω από 100 δολάρια, ανάλογα με τις τιμές των freelancers. Και εκεί είναι που πολλοί αντιμετωπίζουν πρόβλημα.

Κανάλια - χρυσωρυχεία

Τα κανάλια - χρυσωρυχεία μπορούν να αποκομίσουν δεκάδες χιλιάδες δολάρια σε μηνιαία έσοδα από διαφημίσεις, ενώ τα μη δημοφιλή μπορεί να μη βγάλουν τίποτα. Το YouTube μοιράζεται τα διαφημιστικά έσοδα με τον ιδιοκτήτη ενός καναλιού εφόσον το κανάλι αποκτήσει 1.000 συνδρομητές και 4.000 ώρες προβολής. Τα κερδοφόρα κανάλια παίρνουν το 55% των χρημάτων που αποφέρουν τα βίντεο τους – εάν δηλαδή καταφέρουν να αποσπάσουν τόσο μεγάλο ενδιαφέρον. Το YouTube αρνήθηκε να σχολιάσει τη διαδικασία automation. Το περασμένο καλοκαίρι, ο Μίτσελ πλήρωσε 500 δολάρια για ένα μάθημα με τίτλο «Tube Mastery and Monetization» του Μαι Παρ, ο οποίος έλεγε ότι έβγαζε 30.000 δολάρια τον μήνα στο YouTube. Ανέφερε ότι επιτυχημένοι μαθητές του κέρδιζαν 20.000 δολάρια τον μήνα.

Το μάθημα περιλάμβανε βίντεο σχετικά με διάφορες πτυχές του YouTube automation, συμπεριλαμβανομένης της επιλογής του πιο προσοδοφόρου θέματος, της ανάθεσης της εργασίας σε τρίτους και της χρήσης λέξεων-κλει-

Ο Γιούρι βαν Χοφβέγκεν (φωτ.), ένας 21χρονος Ολλανδός δημιουργός γνωστός στο Διαδίκτυο ως Youri Automation, λέει ότι ορισμένοι άνθρωποι είχαν μη ρεαλιστικές προσδοκίες σχετικά με την ανέυρεση επιτυχίας στο YouTube.

δίων για να είναι πιο εύκολο να βρεθούν τα βίντεο στο YouTube. Ο Παρ εξηγούσε επίσης πώς λειτουργούν οι αλγόριθμοι του YouTube.

Όμως ο Μίτσελ λέει ότι το μάθημα είχε κενά – έλειπαν πληροφορίες σχετικά με τη δημιουργία βίντεο υψηλής ποιότητας με καλά σενάρια. Αυτός και άλλοι μαθητές παραπονέθηκαν επίσης σε μια ιδιωτική ομάδα στο Facebook ότι το περιεχόμενο του μαθήματος του Παρ ήταν διαθέσιμο δωρεάν στη σελίδα του στο YouTube. «Ουσιαστικά πουλάει όνειρα», λέει ο Μίτσελ. Ο Παρ δεν απάντησε σε αίτημα για σχολιασμό.

Πώς ξεκίνησε

Ο Μίτσελ, ο οποίος ζήτησε από τους New York Times να μην αποκαλύψουν τον τόπο διαμονής του, ξεκίνησε το πρώτο του κανάλι, το Bounty Lux, με θέμα τον πλούτο και τις διασημότητες, το παρασμένο φθινόπωρο. Πλήρωσε έναν freelancer που βρήκε στο Fiverr 2.000 δολάρια για 20 βίντεο. Το YouTube κατέβαζε ένα από αυτά τα βίντεο, που αφορούσε τον Ντουέιν Τζόνσον, το οποίο περιείχε περιεχόμενο κλεμμένο

Το YouTube automation έχει οδηγήσει σε μια βιομηχανία με online influencers που προσφέρουν σεμινάρια και ευκαιρίες για γρήγορο χρήμα.

από άλλο κανάλι, προκαλώντας διαμάχη με τον freelancer. Το Bounty Lux δεν έβγαζε χρήματα και πάλεψε για να βρει κοινό, οπότε ο Μίτσελ το εγκατέλειψε.

Αργότερα αγόρασε ένα μάθημα αξίας 1.500 δολαρίων και ξόδεψε περισσότερα από 3.000 δολάρια για να διακεί από έναν influencer της Pivotal Media, τον Βίκτορ Κατρίνα. Πλήρωσε άλλα 3.000 δολάρια για να φτιάξει η ομάδα του Κατρίνα κάποια βίντεο, αλλά, όπως λέει, οι ιδέες και τα σενάρια ήταν παρμένα από άλλα κανάλια.

Αφού ο freelancer του εξαφανίστηκε για πέντε ημέρες, ο Μίτσελ αποφάσισε να σταματήσει να επενδύει στο κανάλι

χωρίς κέρδος. Ο Κατρίνα δήλωσε ότι αν ανακάλυπτε ποτέ ότι κάποια από τις ομάδες του παραφράζει σενάρια άλλων ανθρώπων, θα την αντικαθιστούσε. «Δεν είμαι καθόλου τέλειος, ούτε και το πρόγραμμα», είπε ο Κατρίνα. «Και έχω επιστρέψει ευχαρίστως χρήματα σε όσους είτε είχαν οικονομικές δυσκολίες είτε θεώρησαν ότι το πρόγραμμα δεν ανταποκρινόταν στα σταντάρ τους».

Δεν υπάρχει μυστικό

Ο Γιούρι βαν Χοφβέγκεν, ένας 21χρονος Ολλανδός δημιουργός γνωστός στο Διαδίκτυο ως Youri Automation, λέει ότι ορισμένοι άνθρωποι είχαν μη ρεαλιστικές προσδοκίες σχετικά με την ανέυρεση επιτυχίας στο YouTube.

«Θέλουν να πληρώσουν 200 δολάρια και να βγάλουν 20.000 δολάρια μέχρι την επόμενη εβδομάδα», σημειώνει. «Δεν υπάρχει κανένα μυστικό, καμία μαγική στρατηγική. Αρκεί να καταβάλεις την απαιτούμενη προσπάθεια». Τα μαθήματα δημιούργησαν προβλήματα στον Μίτσελ. Ένας freelancer στην ομάδα ενός γκουρού στο Facebook του

είπε να αγοράσει κερδοφόρα κανάλια από μια εταιρεία που συγκεντρώνει ψεύτικους viewers από bots. Ο Μίτσελ έδωσε στον freelancer 5.000 δολάρια για να παράγει περίπου 60 βίντεο, σχετικά με τα κρυπτονομίσματα και την online κερδοφορία.

Πνευματικά δικαιώματα

Το YouTube εξαίρεσε γρήγορα από ένα από τα κανάλια τη δυνατότητα να βγάλει χρήματα. Το άλλο πάλεψε για μήνες να βρει κοινό πριν κάποιος ανεβάσει τρία πειρατικά βίντεο. Το YouTube διέγραψε το κανάλι για παραβίαση πνευματικών δικαιωμάτων. Ο freelancer ισχυρίστηκε ότι κάποιος άλλος είχε αναρτήσει τα βίντεο με σκοπό να υπονομεύσει το κανάλι.

Ο Μίτσελ εξακολουθεί να εξετάζει το ενδεχόμενο να πάρει δάνειο για να αγοράσει ένα κανάλι YouTube αξίας 30.000 δολαρίων. «Είναι η τελευταία άεληπτη στρατηγική μου», λέει. «Απλώς χρειάζομαι λίγο περισσότερο χρόνο». Και ο Μίτσελ ίσως προσφέρει ένα μάθημα ή ένα δικό του εγχειρίδιο, όταν βρει τη να διδάξει.

Άλλοι κερδίζουν και άλλοι όχι

Η Αλεξάνδρα Φασούλο από το Φορτ Μάγερς της Φλόριδα και ο ξάδελφός της ξόδεψαν 20.000 δολάρια για ένα πρόγραμμα YouTube automation από τον Κέιλεμπ Μπόξ τον Μάρτιο του 2021. Σε αντάλλαγμα, η ομάδα του Μπόξ διαχειρίστηκε ένα κανάλι με θέμα τις διασημότητες για την 29χρονη Φασούλο και παρήγε βίντεο για πάνω από έξι μήνες.

Αλλά υπήρχαν προβλήματα ποιότητας, όπως λέει η ίδια, και τα βίντεο δεν κατάφεραν να κερδίσουν πολλούς viewers. Ο Μπόξ δεν ανταποκρίθηκε σε αίτημα για σχολιασμό. Το κανάλι απέφερε λιγότερα από 10 δολάρια την ημέρα, οπότε όταν ήρθε η ώρα να πληρώσει για μια νέα παρτίδα βίντεο, το εγκατέλειψε. «Αυτό είναι που κάνει το automation να μην αξίζει τον κόπο – βάζεις πολλά χρήματα εκ των προτέρων», σημειώσε η Φασούλο.

Γρήγορα κλιπ

Ο Ντέιβ Νικ, ένας Σέρβος δημιουργός του οποίου το πραγματικό όνομα είναι Ντέγιαν Νικόλιτς, προωθεί το YouTube automation από το 2019. Ο 20χρονος Νικόλιτς εμφανίζεται σε τρία κανάλια και λέει ότι έχει τέσσερα κανάλια με αθέατους αφηγητές και 12 στο YouTube Shorts, έναν ανταγωνιστή του TikTok με γρήγορα κλιπ. Ο Νικόλιτς λέει ότι έβγαλε 1,4 εκατομμύριο δολάρια το 2021, συμπεριλαμβανομένων των δικών του μαθημάτων και υπηρεσιών καθοδήγησης, και ότι έχει ήδη συγκεντρώσει 1 εκατομμύριο δολάρια φέτος. Το κύριο έσοδο προήλθε από το μάθημά του, αξίας 995 δολαρίων, το οποίο συνέβαλε στο 70% του εισοδήματός του. «Δεν υπάρχουν πολλοί που έχουν βγάλει περισσότερα από δύο εκατομμύρια τον χρόνο με το YouTube automation»,

Ο Ντέγιαν Νικόλιτς λέει ότι έβγαλε 1,4 εκατ. δολ. το 2021, συμπεριλαμβανομένων των δικών του μαθημάτων και υπηρεσιών καθοδήγησης.

Αρκετοί από τους μαθητές του Νικόλιτς έχουν καταφέρει να βγάλουν πενταψήφιο ποσό τον μήνα από το YouTube, όπως επισημειώνει ο ίδιος.

λέει. Οι διαδικτυακές επιχειρηματίες υπηρεσίες είναι «ο τρόπος με τον οποίο φτάνει κανείς σε οκταψήφια νούμερα».

15 ώρες την ημέρα

Ο Νικόλιτς υποστηρίζει ότι αρκετοί

από τους μαθητές του έχουν καταφέρει να βγάλουν πενταψήφιο ποσό τον μήνα από το YouTube, αλλά δεν έχει ακριβή εικόνα για το πόσο είναι αυτοί. Τα βίντεο του Νικόλιτς στο YouTube αναδεικνύουν τα χρήματα που έχει κερδίσει ο ίδιος και πόσα θα μπορούσαν να περιμένουν να βγάλουν οι viewers του.

Στον λογαριασμό του στο Instagram παρουσιάζει ταξιδιωτικούς προορισμούς, Ρόλεξ και Πόρσε, καθώς και κείμενα σχετικά με την οικοδόμηση μιας επιχείρησης στο YouTube. Αλλά ο Νικόλιτς λέει ότι η ζωή του «δεν είναι μόνο λάμψη». «Περνάω σχεδόν 15 ώρες την ημέρα στον υπολογιστή μου», τονίζει.

Πουλάνε ο Ελον Μασκ και η Tesla

Ένα σημαντικό μέσο για να βγάλει κάποιος χρήματα από βίντεο μέσω του YouTube automation είναι να τροφοδοτήσει την εμμονή του Διαδικτύου με τον Ελον Μασκ, τον δισεκατομμυριούχο της τεχνολογίας.

Η Τζεβίν Μπραντς από την πόλη Ουρκ των Κάτω Χωρών ξεκίνησε το κανάλι Elon Musk Rewind το περασμένο φθινόπωρο. Μέρος του περιεχομένου του είναι ανακριβές, όπως ένα πρόσφατο βίντεο που αναγγέλλει την κυκλοφορία ενός smart-phone της Tesla.

Παρ' όλα αυτά, η Μπραντς λέει ότι έχει βγάλει 250.000 δολάρια από τότε που ξεκίνησε. (Οι Times δεν μπόρεσαν να επαληθεύσουν το ποσό.)

Το κανάλι της περιλαμβάνει, εκτός από ειδήσεις, και φήμες και εικασίες σχετικά με τα επερχόμενα προϊόντα της Tesla.

Προσφέρει επίσης ένα σεμινάριο καθοδήγησης και πολλοί μαθητές της έχουν ξεκινήσει και αυτοί κανάλια για τον Ελον Μασκ, παρόλο που η ίδια τους ζήτησε να μην το κάνουν. Ανταγωνίζεται ακόμη και την αδελφή της, η οποία έχει ένα κανάλι αφιερωμένο στον δισεκατομμυριούχο.

Το επιχειρηματικό μοντέλο «παίρνει την κάτω βόλα επειδή ο ανταγωνισμός είναι τόσο σκληρός», λέει ο Νόα Μόρις, εκπαιδευτής στο μάθημα της Μπραντς, Cash Cow Academy Netherlands. Η Μπραντς άρχισε να προσφέρει μαθήματα τον Δεκέμβριο του 2020, μήνες αργότερα πλήρωσε 1.000 δολάρια για ένα σεμινάριο στο YouTube που αργότερα έμαθε ότι ήταν απλώς ένα έγγραφο τεσσάρων σελίδων. Είχε 1.700 μαθητές, οι περισσότεροι από τους οποίους πλήρωσαν 1.000 ευρώ για το μάθημά της,

Από την πόλη Ουρκ των Κάτω Χωρών ξεκίνησε το κανάλι Elon Musk Rewind η Τζεβίν Μπραντς το περασμένο φθινόπωρο.

Το κανάλι της Τζεβίν Μπραντς, εκτός από ειδήσεις, περιλαμβάνει φήμες και εικασίες σχετικά με τα επερχόμενα προϊόντα της Tesla.

όπως λέει. Περίπου 100 με 200 από αυτούς της είπαν ότι βγάζουν χρήματα από το YouTube. «Αγαπώ τη δουλειά μου», λέει η ίδια. «Δεν τη θεωρώ καν δουλειά. Είναι σαν χόμπι για μένα. Είναι σαν παιχνίδι».

Ιδιοτροπίες αλγορίθμων

Η Μπραντς, ωστόσο, δεν είναι προστατευμένη από τις ιδιοτροπίες των αλγορίθμων του YouTube. Λέει ότι το κανάλι της για τον Μασκ αποδίδει 7.500 ευρώ τον μήνα, από 50.000 ευρώ ή περίπου 50.000 δολάρια τον Νοέμβριο.

Οι πρώτοι μαθητές της είδαν επίσης πτώση στο εισόδημά τους, σημειώνει η ίδια.

Πρόσφατα δημιούργησε 16 κανάλια σε μία μόνο εβδομάδα για να σταθεροποιήσει την επιχείρησή της. Το δύσκολο τοπίο ώθησε ακόμη και ορισμένους από τους μαθητές της Μπραντς να ξεκινήσουν να παρέχουν τα δικά τους μαθήματα.

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ				
	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά	Μετ.
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	891,46	896,41	-4,95	-0,55%
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP	2.156,13	2.168,45	-12,32	-0,57%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ Χ.Α.	5.708,46	5.607,41	101,05	1,80%
FTSE/Χ.Α.ΥΦΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	3.013,55	3.021,82	-8,27	-0,27%
ATHEX SELECT PLUS	3.078,72	3.108,22	-29,50	-0,95%
ATHEX SELECT	4.403,52	4.390,74	12,78	0,29%
ΔΕΙΚΤΗΣ ATHEX ESG	1.011,88	1.018,10	-6,22	-0,61%
FTSE/Χ.Α.-Χ.Α.Κ. ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ	448,33	453,90	-5,57	-1,23%
FTSE/Χ.Α. MID & SMALL CAP ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ	4.248,65	4.246,25	2,40	0,06%
FTSE/Χ.Α. MID CAP	1.380,97	1.387,88	-6,91	-0,50%
FTSE/Χ.Α. ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ PLUS	2.388,68	2.391,20	-2,52	-0,11%
FTSE/Χ.Α. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	523,90	526,76	-2,86	-0,54%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	1.563,83	1.572,51	-8,68	-0,55%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	592,35	599,71	-7,36	-1,23%
FTSE/Χ.Α. ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	4.287,32	4.278,71	8,61	0,20%
FTSE/Χ.Α. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	701,90	700,44	1,46	0,21%
FTSE/Χ.Α. ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ	3.057,35	3.057,35	0,00	0,00%
FTSE/Χ.Α. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	3.740,79	3.805,26	-64,47	-1,69%
FTSE/Χ.Α. ΕΜΠΟΡΙΟ	855,75	861,04	-5,29	-0,61%
FTSE/Χ.Α. ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	8.655,29	8.539,30	115,99	1,36%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΟΦΙΜΑ & ΠΟΤΑ	9.017,63	9.091,95	-74,32	-0,82%
FTSE/Χ.Α. ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	6.157,48	6.231,25	-73,77	-1,18%
FTSE/Χ.Α. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ & ΥΛΙΚΑ	3.035,90	3.063,39	-27,49	-0,90%
FTSE/Χ.Α. ΕΝΕΡΓΕΙΑ	4.278,35	4.225,97	52,38	1,24%
FTSE/Χ.Α. ΤΑΞΙΔΙΑ & ΑΝΑΨΥΧΗ	2.256,71	2.245,86	10,85	0,48%
FTSE/Χ.Α. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	1.948,16	1.965,57	-17,41	-0,89%
FTSE/Χ.Α. ΘΕΛΙΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	4.733,50	4.727,35	6,15	0,13%
FTSE/Χ.Α. ΥΓΕΙΑ	352,09	349,83	2,26	0,65%
FTSE/Χ.Α. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	4.255,90	4.310,62	-54,72	-1,27%

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	19.634.988,54
ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	5.238.974,63
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	4.448.853,83
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	3.445.486,52
ΣΤΑΘΕΡΗ ΘΛΕΦΟΝΙΑ	3.334.123,46
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	2.717.944,96
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	2.660.220,64
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	1.516.148,51
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	1.227.844,09
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	1.028.473,37
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	907.013,66
ΔΙΥΛΙΔΤΗΡΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ	838.183,05
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	776.309,00
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	586.090,76
ΥΔΡΕΥΣΗ	543.208,38
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	507.611,66
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ & ΘΕΜΑΤΟΦΥΛΑΚΕΣ	469.702,73
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΑ ΧΗΜΙΚΑ	210.152,26
ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	207.403,22
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	199.041,71
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟ ΔΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	183.626,10
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	170.767,15
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ	161.190,89
ΣΙΔΗΡΟΣ & ΧΑΛΥΒΑΣ	147.853,70
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	126.715,01
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	104.671,62
Ε.Ε.Α.Π. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	93.815,79

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
ALPHA ΑΣΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ (ΚΟ)	10,800	9,53%	ΑΤΤΙΣΑ BANK (ΚΟ)	0,106	-10,77%
ΤΕΧΝΙΚΗ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ (ΚΟ)	1,960	8,89%	CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	2,735	-4,87%
A.S. COMPANY (ΚΟ)	2,100	3,45%	ΑΒΑΞ (ΚΟ)	0,785	-2,97%
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΣΥΜ. (ΚΟ)	6,770	2,73%	MERMEREN (ΕΛΠ)	48,200	-2,82%
PREMIA PROPERTIES (ΚΟ)	1,240	2,48%	ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ (ΚΟ)	1,426	-2,33%
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	0,030	2,42%	ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD. (ΚΟ)	1,142	-2,02%
ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΘΡΑΚΗΣ (ΚΟ)	4,080	2,00%	ΜΥΤΙΑΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	15,900	-1,79%
EYAO (ΚΟ)	4,350	1,40%	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	3,426	-1,64%
JUMBO (ΚΟ)	15,290	1,39%	ΤΙΤΑΝ CEMENT INTERN. (ΚΑ)	12,080	-1,63%
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	1,776	1,37%	ΕΛΙΝΟΙΑ (ΚΟ)	1,600	-1,54%

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25

	Κλείσιμο	Μετ.%
ΒΙΟ (ΒΙΟΧΑΛΚΟ)	3,76	-0,79
ΤΙΤΣ (ΤΙΤΑΝ)	12,08	-1,63
ΕΕΕ (Coca Cola HBC)	24,1	-0,82
ΟΤΕ (ΟΤΕ)	16,94	0,12
ΑΡΑΙΓ (AEGEAN AIRLINES)	5,25	-0,94
ΤΕΝΕΡΓ (ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ)	17,93	-1,21
ΑΔΜΗΕ (ΑΔΜΗΕ)	1,926	-1,33
ΣΑΡ (ΣΑΡΑΝΤΗΣ)	6,73	-1,46
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΕΛΛΑΚΤΩΡ)	1,776	1,37
ΓΕΚΤΕΡΝΑ (ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ)	9,7	-0,72
ΜΥΤΙΑ (ΜΥΤΙΑΗΝΑΙΟΣ)	15,9	-1,79
ΛΑΜΔΑ (LAMBDA DEVELOPMENT)	6,205	0,08
ΕΛΧΑ (ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ)	1,426	-2,33
ΑΛΦΑ (ALPHA BANK)	0,996	-0,9
ΜΠΕΛΑ (JUMBO)	15,29	1,39
ΕΤΕ (ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ)	3,426	-1,64
ΠΕΙΡ (ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ)	1,1415	-2,02
ΕΥΡΩΒ (EUROBANK)	0,9764	-0,93
ΕΛΠΕ (ΕΛΠΕ)	6,77	2,73
ΚΟΥΕΣ (QUEST)	4,455	-0,89
ΕΥΔΑΠ (ΕΥΔΑΠ)	7,9	-1,25
ΟΠΑΠ (ΟΠΑΠ)	13,5	0,6
ΜΟΗ (MOTOR OIL)	18,2	0,66
ΔΕΗ (ΔΕΗ)	5,8	-1,36
ΟΛΠ (ΟΛΠ)	15,54	-0,38

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΞΙΑ	ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ. (ΚΟ)	8.558.958,77
JUMBO (ΚΟ)	5.238.974,63
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	4.201.702,18
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	3.993.002,01
ΜΥΤΙΑΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	3.479.222,98
ΟΤΕ (ΚΟ)	3.334.123,46
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	3.267.088,88
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	2.763.213,25
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	2.660.220,64
ΔΕΗ (ΚΟ)	2.412.175,21
ΡΗΘΕΝΙΚ VEGA MEZZ PLC (ΚΟ)	0,53%
ALPHA ΑΣΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ (ΚΟ)	0,51%
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0,37%
ΕΛΑΣΤΡΟΝ (ΚΟ)	0,29%
JUMBO (ΚΟ)	0,25%
ΜΟΤΟΔΥΝΑΜΙΚΗ (ΚΟ)	0,25%
UNIBIOS (ΚΟ)	0,23%
ΤΕΧΝΙΚΗ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ (ΚΟ)	0,21%
ΕΚΤΕΡ (ΚΟ)	0,19%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	0,19%

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	196	1.157	4.087
FTSE/Χ.Α. Τράπεζες	0	0	0
FTSE/Χ.Α. Large Cap	196	1.157	4.087
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	1.317	19.274	250.962
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	13	109	5.865
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	295	7.756	74.461
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	4	8	482
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	32	75	6.163
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	5	24	567
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	195	2.247	18.059
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	0	0	124
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	2	3	1.451
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	42	187	6.859
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	0	0	1.125
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	7	11	1.136
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	10	19	3.703
JUMBO (ΚΟ)	25	70	888
LAMBDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	36	90	4.465
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	2	100	24.637
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	5	5	606
ΜΥΤΙΑΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	28	56	2.752
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	107	1.311	15.864
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	4	25	846
ΟΤΕ (ΚΟ)	6	19	1.245
ΟΛΠ (ΚΟ)	0	0	670
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	213	5.576	43.989
ΔΕΗ (ΚΟ)	150	1.130	22.572
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	118	423	5.884
ΤΙΤΑΝ CEMENT (ΚΑ)	1	1	1.122
ΒΙΟΗΛΑΚΟ SA/NV (ΚΑ)	17	29	5.427
Δικαιώματα σε Δείκτες	9	103	1.194
FTSE/Χ.Α. Large Cap	9	103	1.194
Δικαιώματα σε Μετοχές	8	47	896
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	0	0	0
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	671
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	80
ΟΤΕ (ΚΟ)	6	33	0
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	0	0	5
ΔΕΗ (ΚΟ)	2	14	140
Συνολική Δραστηριότητα	1.530	20.581	257.139

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 23 Αυγούστου 2022

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΩΤΑΘ	ΑΝΟΤΑΘ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	0,9140	0,9300	0,9195	-2,5730	"19,700"	0,9140	0,9240	0,9280	0,87
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	1,1700	1,2850	1,2602	7,3560	"138,956"	1,2600	1,2800	1,2750	2,00
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (EM)	0,3820	0,3940	0,3903	0,0910	"4,471"	0,3820	0,3940	0,3840	-1,54
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0990		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0,0730	0,0740	0,0732	-0,0170	"23,400"	0,0725	0,0740	0,0735	-2,00
ΤΣΟΚ	A TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD	0,0850	0,0850	0,0850	-0,0110	"10,000"	0,0770	0,0880	0,0850	-0,58
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	1,7400	1,7600	1,7468	-0,3160	"11,215"	1,7300	1,7700	1,7500	0,00
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD	1,6800	1,6800	1,6800	0,6810	458	1,6600	1,6800	1,6800	0,00
ΚΟΖΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						0,0570	0,0000		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						0,0155	0,0165		
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0220		
ΠΕΠ	"UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (EM, Σ)"						0,0425	0,0000		
ΕΛΜΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0,3700	0,0000		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC (Σ)						0,0000	0,0690		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0370		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)						0,0030	0,0035		
ΦΑΕΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0005		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΜΑΠΑ	MALLOUPPAS & PAPACOSTAS PUBLIC CO LTD						0,1910	0,2080		
ΤΟΕΠ	ΤΟΤΟΪΚΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0000	0,0315		
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ "Η ΠΡΟΒΟΛΗ" ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ "						0,0000	0,0000		
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD									

Οι γυναίκες αντεπιτίθενται

Τα ομαδικά γυναικεία σπορ προαναγγέλλουν μια εμπορική «επανάσταση» στον αθλητισμό

Του ΑΚΗ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

Μακριά μαλλιά, βαμμένα, με κορδέλα, σαν να βγήκαν μόλις από το κομμωτήριο. Περιποιημένα άκρα, προσεγμένο μακιγιάζ, όμορφα, γυμνασμένα κορμιά, που εντυπωσιάζουν με την παρουσία τους, παπούτσια σε ροζ ή φούζια απόχρωση και αρκετά από τα απαραίτητα γυναικεία αξεσουάρ. Θέαμα ούτως ή άλλως αντιφατικό, με τη μάχη για τη νίκη, τον πόνο, τον ιδρώτα, την κραυγή...

Αυτές οι εικόνες, για την αθλητική βιομηχανία αποτελούν ακόμη παρθένο έδαφος. Τηλεόραση, διαφημιστές και χορηγοί ανακαλύπτουν στον γυναικείο αθλητισμό γοητευτικούς συνδυασμούς και αρχίζουν να επενδύουν ολοένα και περισσότερο πάνω του. Τα σπορ βρίσκουν μια άλλη εκδοχή τους, προανα-

Σύμφωνα με φετινή έρευνα, ο συνολικός αριθμός τηλεθεατών σε ομαδικά γυναικεία σπορ αυξήθηκε κατά 300%.

γέλλοντας μια εμπορική επανάσταση σε ένα κορεσμένο περιβάλλον.

Το ιστορικό ρεκόρ των 87.192 θεατών του Γουέμπλεϊ, στον τελικό ποδοσφαίρου Αγγλίας - Γερμανίας για το Euro 2022, αλλά πολύ περισσότερο τα 17 εκατομμύρια τηλεθεατών που παρακολούθησαν τον αγώνα στο BBC One, κινητοποίησαν κανάλια, ιστότοπους, στοιχηματικές εταιρείες και μεγάλα παγκόσμια brands. Ολοι τους πείστηκαν πως υπάρχει άπλετος χώρος για να κάνουν... παιχνίδι και πως τα 30 εκατ. λίρες που πλήρωσε η Barclays για να γίνει χορηγός της αγγλικής γυναικείας Super League δεν πήγαν χαμένα.

Σύμφωνα με τον Economist, ο J.D. O'Lone, επικεφαλής δημοσίων σχέσεων της Heineken, μέγα χορηγός του Champions League, δήλωσε ότι είναι σημαντικό για την εταιρεία να συμμετάσχει στη «στροφή προς την ισότητα των φύλων στο ποδόσφαιρο». Δεν είναι

Το ιστορικό ρεκόρ των 87.192 θεατών του Γουέμπλεϊ, στον τελικό ποδοσφαίρου Αγγλίας - Γερμανίας για το Euro 2022, αλλά πολύ περισσότερο τα 17 εκατομμύρια τηλεθεατών που παρακολούθησαν τον αγώνα στο BBC One, κινητοποίησαν κανάλια, ιστότοπους, στοιχηματικές εταιρείες και μεγάλα παγκόσμια brands.

ωστόσο μόνο ο «βασιλιάς των σπορ» που ελκύει τους... μνηστήρες για το πάλι ποτέ «ασθενές φύλο». Σχετική έρευνα του The Women's Sport Trust έδειξε ότι μέχρι τις 15/4/2022 ο συνολικός αριθμός τηλεθεατών σε ομαδικά γυναικεία σπορ έφτασε τα 17.900.000, όταν το ίδιο διάστημα πέρυσι ήταν 6.700.000. Δηλαδή μια αύξηση της τάξης του 300%!

Το ποδόσφαιρο γυναικών και το Woman's Champions League κατέχει τη μερίδα του λέοντος, με το ποσοστό του να φτάνει το 58% και ακολουθούν το παγκόσμια πρωταθλήματα ράγκμπι (25%) και κρίκετ (13%). FIFA και UEFA

κλείνουν τη μία μετά την άλλη συμφωνίες με χορηγούς ενώ η τηλεθέαση του WNBA στην Αμερική αυξήθηκε κατά 50% το 2021 σε σύγκριση με το 2020, με αποτέλεσμα η νέα συμφωνία για τα τηλεοπτικά δικαιώματα να φτάσει τα 75 εκατ. δολάρια. Θεαματική πρόοδο, εξάλλου, παρουσίασαν και οι ποιοτικοί δείκτες των χαρακτηριστικών της τηλεθέασης.

Το πρώτο τρίμηνο του 2022, ο μέσος τηλεθεατής έμεινε στην οθόνη του για 54 λεπτά περισσότερο σε μεταδόσεις γυναικείου ομαδικού σπορ απ' όση πέρυσι. Σε μέσο χρόνο, τα 68 λεπτά του

2021 έχουν αυξηθεί σε 122, με το 33% των τηλεθεατών να έχει δει τουλάχιστον τρεις μεταδόσεις, ποσοστό διπλάσιο από το περυσινό 17%.

Φυσικά αυτά τα νούμερα προϋπήρχαν για ατομικά αθλήματα όπως το τένις ή ο στίβος, όπου οι γυναίκες έχουν παρόμοια ή και μεγαλύτερη απήχηση από τους άνδρες, με τα χρηματικά έπαθλα στα μεγάλα τουρνουά να είναι ίδια. Ενδεικτικά είναι και η δημοσκόπηση της YouGov, σύμφωνα με την οποία οι τρεις πιο γνωστές αθλήτριες στον κόσμο ήταν όλες τενίστριες. Πολλοί είναι αυτοί που αποδίδουν το μυστικό της επιτυχίας

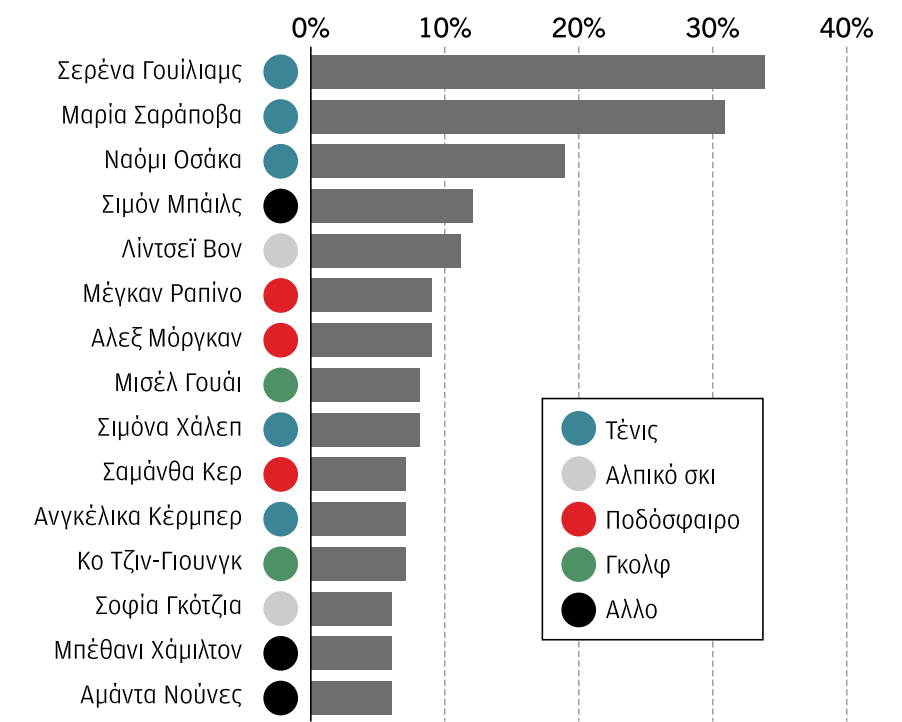
Η τηλεθέαση στη Βρετανία για τα γυναικεία σπορ

Αριθμός τηλεθεατών, εκατομμύρια (Τηλεθέαση τουλάχιστον τρία λεπτά)

*Περίοδος Ιανουαρίου - Μαρτίου

ΟΙ ΠΙΟ ΓΝΩΣΤΕΣ ΑΘΛΗΤΡΙΕΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΠΗΓΗ: The Economist

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

στη φιλική προς τους χορηγούς φύση του αθλήματος.

«Στην Ευρώπη, το γυναικείο ποδόσφαιρο θα αναπτυχθεί ταχύτερα από οποιοδήποτε άλλο άθλημα την επόμενη δεκαετία», αναφέρει ο Patrick Massey της αθλητικής συμβουλευτικής εταιρείας

Portas Consulting, ενώ η Lynsey Douglas, αναλύτρια στη Nielsen, τονίζει πως ορισμένοι λάτρεις του γυναικείου αθλητισμού δεν παρακολουθούν καθόλου ανδρικό, δίνοντας στους διαφημιστές τον τρόπο να προσεγγίσουν ένα εντελώς νέο κοινό.

ΠΡΩΤΗ ΠΑΣΑ
ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
07:00 - 10:00

ΑΥΤΟ ΑΚΟΥΣ!

Στέλλια Μάρκου,
Γιώργος Λογίδης &
Αντρέας Γιωργαηδής

Η Νο1 ενημερωτική εφαρμογή στην Κύπρο

Μείνετε ενημερωμένοι!

Κατεβάστε την εφαρμογή της Καθημερινής Κύπρου στο κινητό σας

Available on the App Store | Get it on Google Play

Ενίσχυση της Ουκρανίας αποφάσισε το ΝΑΤΟ - ΟΗΕ: Πάνω από 1.000 οι νεκροί άμαχοι

Μπορεί: Ο Πούτιν δεν ενδιαφέρεται για ειρήνη. Οι ηγέτες του ΝΑΤΟ συμφώνησαν να ενισχύσουν την ανατολική πτέρυγα της Συμμαχίας απέναντι στον πόλεμο που διεξάγει η Ρωσία στην Ουκρανία, και προειδοποίησαν τη Μόσχα να μην χρησιμοποιήσει χημικά όπλα. Το γραφείο του ΟΗΕ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα ανακοίνωσε σήμερα ότι τουλάχιστον 1.035 άνθρωποι σκοτώθηκαν και ακόμη 1.650 τραυματίστηκαν από την έναρξη της εισβολής.

Λεπτό προς λεπτό οι εξελίξεις:

16:43 - Ρούτε: Δεν αναμένει απόφαση για νέες κυρώσεις κατά Ρωσίας στη Σύνοδο
Ο Ολλανδός πρωθυπουργός Μάρκ Ρούτε δήλωσε ότι δεν αναμένει να υπάρξει απόφαση για νέες κυρώσεις κατά της Ρωσίας στη Σύνοδο Κορυφής της Ε.Ε.

16:38 - Συνάντηση Ντράγκι - Ερντογάν στο περιθώριο της Συνόδου του ΝΑΤΟ
Ο ιταλικός πρωθυπουργός Μάριο Ντράγκι, στο περιθώριο της 34ης Συνόδου του ΝΑΤΟ στις Βρυξέλλες, είχε συνάντηση με τον Τούρκο πρόεδρο Ρετζεπ Ταγίπ Ερντογάν.
Σε κλή ανακοίνωση της, η ιταλική προεδρία της κυβέρνησης αναφέρει ότι «κατά την διάρκεια της συνάντησης έγινε αναφορά στις εξελίξεις της κρίσης στην Ουκρανία και στην κατάσταση στην Μέση Ανατολή, με ιδιαίτερη έμφαση στην Λιβύη».

Ποια τρόφιμα μας κρατούν ενυδατωμένους

Μύθοι γύρω από το νερό και όσα μπορούν να το αντικαταστήσουν

Της ΧΑΝΑ ΣΕΟ

Καθώς διανύουμε ένα καλοκαίρι με θερμοκρασίες-ρεκόρ, η ενυδάτωση είναι πιο σημαντική από ποτέ. Αν δεν προσλαμβάνουμε αρκετά υγρά για να παράγουμε επαρκή ιδρώτα κατά τη διάρκεια μιας ζεστής ημέρας, μπορεί να είμαστε πιο ευάλωτοι στη θερμοπληξία. Η αφυδάτωση μπορεί να προκληθεί από υψηλές θερμοκρασίες, αλλά μπορεί επίσης να επηρεάσει άλλες καταστάσεις που σχε-

Η αφυδάτωση μπορεί να προκληθεί από υψηλές θερμοκρασίες και να επιδεινώσει καταστάσεις που σχετίζονται με τη ζέστη, όπως οι θερμικές κρίμπες.

τίζονται με τη ζέστη, όπως οι θερμικές κρίμπες.

Επομένως, η λήψη υγρών είναι ζωτικής σημασίας, ωστόσο η ενυδάτωση δεν περιορίζεται μόνο στην απλή κατανάλωση νερού. «Δεν υπάρχουν στοιχεία πίσω από το επικείμενο των οκτώ ποτηριών την ημέρα», λέει ο δρ Νταν Νεγκοϊάνου, νεφρολόγος στο Πανεπιστήμιο της Πενσυλβάνια. Για παράδειγμα, «το ότι τα τσίχλα σας είναι σκούρα, δεν αποδεικνύει ότι είστε αφυδατωμένοι». Για να είσαι ενυδατωμένος πρέπει απλώς να καταναλώνεις τόσα υγρά ώστε να μη διψάς, λέει ο Νεγκοϊάνου, και αυτή η ποσότητα ποικίλλει για τον καθέναν.

Υπάρχουν πολλά ακόμη εκτός από

το σκέτο νερό που μας κρατούν ενυδατωμένους, λένε οι ειδικοί: σε αυτά περιλαμβάνονται οι τροφές και τα ροφήματα της αρεσκείας μας. Ενδεικτικά αναφέρουμε μερικές προτάσεις.

Φρούτα και ροφήματα

«Νομίζουμε ότι πρέπει να πίνουμε πολύ νερό όλη την ώρα, επειδή αυτό ακούμε συνέχεια», λέει η Ταμάρα Χιου Μπάτλερ, επιστήμονας αθλητιατρικής στο Wayne State University, η οποία ειδικεύεται στην ισορροπία των υγρών. Αλλά κάθε τρόφιμο ή ρόφημα που έχει περιεκτικότητα σε υγρά συμβάλλει στην ενυδάτωση: «Το σώμα μας δεν ενδιαφέρεται από πού προέρχεται η ενυδάτωση, χρειάζεται απλώς υγρά».

Τα φρέσκα φρούτα και λαχανικά είναι ιδανικές πηγές επειδή όχι μόνο τείνουν να έχουν υψηλή περιεκτικότητα σε νερό, αλλά έχουν επίσης φυτικές ίνες, οι οποίες παρέχουν άλλα οφέλη για τη διατροφή και την υγεία μας. Τα καρπούζια και τα πεπόνια είναι ιδιαίτερος εύχυμα. Οι φράουλες, τα πορτοκάλια, τα σταφύλια, τα αγγούρια και το σέλινο έχουν επίσης μεγάλη περιεκτικότητα σε νερό. Τα κάθε είδους ροφήματα μπορούν να είναι ενυδατικά. Οι χυμοί, το γάλα, το τσάι και ο καφές περιέχουν υγρά που μπορεί να χρησιμοποιήσει το σώμα μας. Τα ροφήματα με υψηλή περιεκτικότητα σε ζάχαρη μπορεί να μην είναι η καλύτερη διατροφική επιλογή, ωστόσο έρευνες δείχνουν ότι είναι εξίσου αποτελεσματικά με το νερό στην παροχή υγρών στον οργανισμό μας. Στον καύσωνα, τα παγωμένα επιδόρπια, όπως οι γρανίτες και τα σορμπέ, είναι πρακτικά για την κατανάλωση υγρών.

«Μπορούμε να επιτύχουμε και να υ-

Τα φρέσκα φρούτα και λαχανικά είναι ιδανικές πηγές ενυδάτωσης επειδή όχι μόνο τείνουν να έχουν υψηλή περιεκτικότητα σε νερό, αλλά έχουν επίσης φυτικές ίνες, οι οποίες παρέχουν άλλα οφέλη για τη διατροφή και την υγεία μας.

περβούμε τις ημερήσιες ανάγκες μας σε υγρά μέσω της κατανάλωσης ροφημάτων και τροφίμων υψηλής υγρασίας χωρίς να πούμε ούτε ένα ποτήρι νερό», λέει η Χιου Μπάτλερ σε ένα email.

Τα ροφήματα με καφεΐνη επίσης μπορούν να είναι ενυδατικά. Αν και η καφεΐνη θεωρείται συχνά διουρητική ή αφυδατική ουσία, έρευνες δείχνουν ότι η κατανάλωση καφέ ή άλλων καφεϊνούχων ποτών έχει περίπου τα ίδια ενυδατικά ή αφυδατικά αποτελέσματα με αυτά που θα είχαμε αν απλώς πίναμε νερό.

Εάν καταναλώσουμε σημαντική ποσότητα καφεΐνης έπειτα από μεγάλο χρονικό διάστημα αποχής από αυτήν, μπορεί να βιώσουμε ένα μικρό επεισόδιο αφυδάτωσης, λέει η Κέλι Χίντμαν, ερευνήτρια στο Πανεπιστήμιο της Αλαμπάμα στο Μπέριμιγχαμ, η οποία μελετάει τη νεφρική λειτουργία και την κατακράτηση υγρών.

Μη φοβάστε τα αλμυρά

Πιθανότατα έχετε ακούσει ότι τα αλμυρά τρόφιμα αφυδατώνουν, αλλά αυτό δεν είναι απολύτως αληθές, λέει η Χίντμαν. Το σώμα μας προσπαθεί διαρκώς να διατηρεί μια ισορροπία μεταξύ αλατιού

και νερού, κάτι που κάνει με τη βοήθεια μιας σειράς ορμονών. Μία από τις πιο γνωστές είναι η αντιδιουρητική ορμόνη ή ADH.

Όταν καταναλώνουμε πολλές αλμυρές τροφές ταυτόχρονα, ο εγκέφαλος μας εκκρίνει την ADH, η οποία με τη σειρά της λέει στα νεφρά μας να κατακρατήσουν νερό, εμποδίζοντάς μας να αποβάλλουμε τα περιττά υγρά με τα ούρα. Ταυτόχρονα, ο εγκέφαλος εκκρίνει μια άλλη ορμόνη, τη βαζοπρεσίνη, η οποία συνδέεται με το αίσθημα της δίψας. Όλες αυτές οι ορμόνες μαζί σηματοδοτούν την ανάγκη μας για περισσότερα υγρά. Αν αναζητάτε αλμυρές τροφές που ενυδατώνουν, οι ελιές και τα τουρσιά είναι αποδοκτικές επιλογές, αν και είναι σπάνιο οι άνθρωποι να τις καταναλώσουν σε μεγάλες ποσότητες. Οι σούπες, ειδικά οι ζωμιοί, μπορούν επίσης να βοηθήσουν στην πρόσληψη νερού.

Αυτό όμως που πραγματικά αφυδατώνει είναι το αλκοόλ. «Το αλκοόλ καταστρέφει την ADH», λέει η Χίντμαν. Ετσι, όταν το καταναλώνουμε «δεν παύουμε αυτή την ορμόνη που λέει στα νεφρά μας να επαναρροφήσουν νερό», με αποτέλεσμα όποια υγρά καταναλώ-

νουμε να φεύγουν κατευθείαν από μέσα μας.

Παιδιά και ηλικιωμένοι

«Οι περισσότεροι από εμάς που λέμε ότι είμαστε αφυδατωμένοι πιθανόν να μην είμαστε», λέει η Χίντμαν. Υπάρχουν ενδοχόμενες κάποιες άνθρωποι που είναι λίγο αφυδατωμένοι. Αν παραπονήστε ότι έχετε μικρή ουροδόχο κύστη ή απλώς ουρείτε πιο συχνά απ' ό,τι θέλατε, ίσως δεν χρειάζεται να καταναλώνετε τόσο πολλά υγρά – διότι αυτά απλώς διέρχονται από το σώμα σας. Εκείνοι που πρέπει να είναι πιο επιμελείς όσον αφορά την ενεργή ενυδάτωση είναι τα παιδιά, οι ηλικιωμένοι και τα άτομα με υποκείμενες ιατρικές παθήσεις, λέει η Χίντμαν. Οι υπόλοιποι από εμάς πρέπει απλώς να πίνουμε κάτι ή να τρώμε τροφές πλούσιες σε υγρά όταν διψάμε, λέει η Χιου Μπάτλερ, και να εμπιστευόμαστε το ένστικτό μας. «Πιστεύω ότι τον κανόνα "πίνετε όταν διψάτε" είναι δύσκολο να τον αντικρούσει κανείς», λέει ο Νεγκοϊάνου, εκτός αν υπάρχουν ιατρικές καταστάσεις ή εξαιρετικά σκληρά περιβάλλοντα που μπορεί να προκαλέσουν μη φυσιολογική απώλεια νερού.

Μπορεί ο καπνός των πυρκαγιών να προκαλέσει καρκίνο του πνεύμονα;

Της ΜΟΛΙ ΠΙΤΕΡΣΟΝ*

Πώς μπορεί ο καπνός των πυρκαγιών να επηρεάσει τον κίνδυνο εμφάνισης καρκίνου του πνεύμονα; Και σε ποιο βαθμό μπορεί να συγκριθεί με παράγοντες όπως το παθητικό κάπνισμα;

Όταν ο καπνός των πυρκαγιών έβγαψε κόκκινο τον ουρανό της περιοχής του Κόλπου του Σαν Φρανσίσκο το καλοκαίρι του 2020, η Κάρι Ναντεάου, γιατρός και ερευνήτρια στο Πανεπιστήμιο του Στάνφορντ, σκέφτηκε αμέσως τους πιο ευάλωτους ανθρώπους. Κατά τη διάρκεια εκείνων των μηνών –Αυγούστου, Σεπτεμβρίου και Οκτωβρίου– παρακολούθησε την ποιότητα του αέρα να φτάνει συστηματικά σε επικίνδυνα για την υγεία επίπεδα για όποιον δεν φορούσε μάσκα. Η Ναντεάου ανέφερε τότε σε ένα ανοικτό πάνελ ότι το να εισαί έξω και να αναπνέεις αυτόν τον αέρα ήταν σαν να καπνίζεις επτά τσιγάρα την ημέρα. Τώρα όμως πιστεύει ότι οι επιπτώσεις είναι πιθανώς χειρότερες. «Τα τσιγάρα τουλάχιστον έχουν φίλτρα», λέει η Ναντεάου, η οποία διευθύνει το Κέντρο Ερευνας Αλλεργίας και Ασθματος Sean N. Parker στο Πανεπιστήμιο του Στάνφορντ.

Ενώ για τον καπνό του τσιγάρου, ακόμη και τον παθητικό, έχει αποδειχθεί ότι προκαλεί καρκίνο του πνεύμονα, δεν ισχύει το ίδιο για τον καπνό των πυρκαγιών. Κάποιες λιγοστές μελέτες που δημοσιεύθηκαν τα τελευταία χρόνια έχουν βρει συσχέτιση μεταξύ των ατόμων που εκτίθενται στον καπνό των πυρκαγιών και του καρκίνου του πνεύμονα, αλλά καμία δεν έχει αποδείξει την αιτιώδη συνάφεια.

«Δεν γνωρίζουμε πολλά για τις μακροπρόθεσμες επιπτώσεις των διακινη πυρκαγιών στην υγεία», δηλώνει ο Σκοτ Βάικενταλ, επικεφαλής καθηγητής στο τμήμα επιδημιολογίας, βιοστατιστικής και εργασιακής υγείας του Πανεπιστημίου McGill στο Μόντρεαλ. Οι ειδικοί γνωρίζουν ότι, ακόμη και βραχυπρόθεσμα, η ρύπανση από σωματίδια που προέρχονται από πυρκαγιές –συμπεριλαμβανομένων μικροσκοπικών ποσοτήτων στάχτης, σκόνης και αιθάλης– μπορεί να επιδεινώσει τα καρδιακά προβλήματα, να περιορίσει τη λειτουργία των πνευμόνων και να οξύνει το άσθμα. Ετσι, ο καπνός από τις πυρκαγιές μπορεί να επηρεάσει

Ο καπνός των πυρκαγιών έβγαψε κόκκινο τον ουρανό της περιοχής του Κόλπου του Σαν Φρανσίσκο το καλοκαίρι του 2020 για αρκετές εβδομάδες.

Το τι περιέχει ο καπνός και ποιοι είναι οι πιθανοί κίνδυνοι για την υγεία εξαρτάται εν μέρει από το τι κατέκαψε η πυρκαγιά.

την υγεία με παρόμοιο τρόπο, όπως τα καυσαέρια ντίζελ ή ο καπνός από τα τσιγάρα.

Τι περιλαμβάνει

Ο καπνός των πυρκαγιών μπορεί επίσης να περιλαμβάνει βαρέα μέταλλα, όπως μόλυβδο και αρσενικό, καθώς και επικίνδυνες χημικές ουσίες, όπως βενζόλιο και αέριο φορμαλδεϋδης, τα οποία υπάρχουν στον καπνό του τσιγάρου και μπορούν να προκαλέσουν καρκίνο.

Σύμφωνα με τα Κέντρα Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων, για παράδειγμα, η έκθεση στο παθητικό κάπνισμα, στη δουλειά ή το σπίτι, μπορεί να αυξήσει τον κίνδυνο εμφάνισης καρκίνου

λύτερα τις επιπτώσεις των πυρκαγιών στην υγεία, με αφορμή εν μέρει τις χρονιές με ρεκόρ πυρκαγιών στο Ουτάριο και τη Βρετανική Κολομβία.

Η μελέτη

Η μελέτη του Βάικενταλ, η οποία δημοσιεύθηκε στο περιοδικό The Lancet τον Μάιο, έδειξε ότι όσοι ζούσαν σε απόσταση περίπου 50 χιλιομέτρων από κάποια πυρκαγιά την τελευταία δεκαετία είχαν περίπου 5% περισσότερες πιθανότητες να εμφανίσουν καρκίνο του πνεύμονα και 10% περισσότερες πιθανότητες να εμφανίσουν όγκους στον εγκέφαλο, σε σχέση με όσους ζούσαν πιο μακριά.

Μέχρι σήμερα τα πληρέστερα στοιχεία που έχουμε για τη σύνδεση του καρκίνου του πνεύμονα με τον καπνό των πυρκαγιών προέρχονται από μελέτες σε πυροσβέστες. Σε μια μελέτη που δημοσιεύθηκε το 2019, η Κάθλιν Ναβάρρο, η οποία ερευνά περιβαλλοντικά θέματα ασφαλείας στον χώρο εργασίας για τους πυροσβέστες στο Εθνικό Ινστιτούτο Επαγγελματικής Ασφάλειας και Υγείας, ανέφερε με τους συναδέλφους της ότι οι εποχικοί πυροσβέστες, οι οποίοι εργάζονται στην πρώτη γραμμή τουλάχιστον επτά εβδομάδες κάθε χρόνο για πέντε έως 25 χρόνια, είχαν αυξημένο κίνδυνο να πεθάνουν από καρκίνο του πνεύμονα κατά 8% έως 26% ως αποτέλεσμα της έκθεσης στον καπνό. Οι πυροσβέστες που εργάζονται διπλάσιο χρονικό διάστημα κάθε χρόνο, σύμφωνα με τους υπολογισμούς τους, έχουν 13% έως 43% αυξημένο κίνδυνο να πεθάνουν από καρκίνο του πνεύμονα κατά την ίδια περίοδο.

Ακόμη και χωρίς να υπάρχει απόδειξη ότι οι πυρκαγιές προκαλούν καρκίνο του πνεύμονα στον πληθυσμό, η Ναντεάου λέει ότι υπάρχουν πολλά στοιχεία για την αναζήτηση ασφαλέστερων πολιτικών προστασίας και τη λήψη προληπτικών μέτρων ασφαλείας. Και όταν ο καπνός είναι αισθητός, «θα πρέπει να εκκενώσουμε. Δεν θα πρέπει απλώς να παραμένουμε στην περιοχή και να περιμένουμε».

* Η κ. Μόλι Πίτερσον είναι ερευνητική δημοσιογράφος με έδρα το Λος Άντζελες και ειδικεύεται στις αλληλεπιδράσεις του κλίματος, των φυσικών καταστροφών και της δημόσιας υγείας.

Πρόληψη, η μόνη λύση για αποτροπή της γεροντικής άνοιας

Της ΠΟΛΑ ΣΠΑΝ

Όσο γερνάνε ο παγκόσμιος πληθυσμός, τα ποσοστά των πασχόντων από γεροντική άνοια αυξάνονται. Όσα σκευάσματα δοκιμάστηκαν μέχρι σήμερα κατά του Άλτσχάιμερ είχαν απογοητευτικά αποτελέσματα. Ετσι, οι επιστήμονες εκτιμούν ότι έφθασε η ώρα να επιχειρήσουμε μια διαφορετική, αν όχι θεραπευτική, αποτρεπτική προσέγγιση. Τώρα, λένε οι ειδικοί, οφείλουμε να επικεντρωθούμε στην πρόληψη των παραγόντων κινδύνου για άνοια, όπως η αρρυθμία υπέρταση, η απώλεια της ακοής και το κάπνισμα.

Ένας άλλος παράγοντας είναι η εξασθενημένη όραση. Μια νέα μελέτη, η οποία δημοσιεύθηκε στην επιθεώρηση Journal of the American Medical Association, διαπιστώνει ότι θα ήταν εφικτή η αποτροπή του 62% των συμπεριλαμβανόμενων άνοιες με τη μεταβολή κάποιων παραγόντων κινδύνου. Εκατό χιλιάδες λιγότεροι άνθρωποι θα έπασχαν από άνοια εάν είχε δοθεί η απαιτούμενη προσοχή στη διατήρηση της όρασής τους.

Το 2017, η Επιτροπή Lancet, αποτειλούμενη από ειδικούς όλων των τομέων της Ιατρικής, αφού ανέλυσε χιλιάδες μελέτες, κατέληξε σε οκτώ παράγοντες κινδύνου για την άνοια: υπέρταση, χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, κόπωση, κάπνισμα, παχυσαρκία, έλλειψη σωματικής άσκησης, κατάθλιψη, διαβήτης και έλλειψη κοινωνικών συναναστροφών. Το 2020, η λίστα ενημερώθηκε με την υπερβολική κατανάλωση οινοπνεύματος, την ατμοσφαιρική ρύπανση και τις κρανιακές κακώσεις. Η επιτροπή, μάλιστα, κατέληξε στο ότι το 40% των περιπτώσεων άνοιες, θεωρητικές, θα είχε αποτραπεί ή καθυστερήσει εάν εξαλειφούνταν αυτοί οι παράγοντες.

Ο δρ Τζόσουα Ερλικ, οφθαλμίατρος και ερευνητής Δημόσιας Υγείας στο Πανεπιστήμιο του Μισιγκαν, που υπογράφει την έρευνα, ευελπιστεί ότι στη λίστα των κινδύνων θα προστεθούν και τα προβλήματα όρασης. Γιατί τα προβλήματα ακοής και όρασης πολλαπλασιάζουν τον κίνδυνο άνοιες; Ο δρ Ερλικ εξηγεί ότι η έκπτωση αυτών των δύο αισθήσεων επηρεάζει τις γνω-

Τριήμερος καύσωνα

Στην αγκαλιά του καύσωνα θα βρισκείται από σήμερα και μέχρι την Κυριακή η χώρα, με το θερμομέτρο να φτάνει κατά τόπους και τους 39-40 βαθμούς Κελσίου. Το θερμό πέλλο αναπτύσσεται σήμερα από τα δυτικά, όπου θα υπάρχει και αρκετή ζέση, κυρίως στην Αιτωλοακαρνανία, όπου θα φτάσει και τους 40 βαθμούς Κελσίου. Στα ηπειρωτικά θα κινηθεί στους 38-39° C, σύμφωνα με την Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία.

Στην Αττική οι πιο ζεστές ημέρες αναμένονται αύριο Παρασκευή και το Σάββατο, με το θερμομέτρο να φτάνει και τους 39° C, πιθανόν κατά τόπους παραπάνω. Αύριο η μέγιστη τιμή της θερμοκρασίας προβλέπεται να φθάσει στα ηπειρωτικά τους 39 με 40° C και τοπικά στη Θεσσαλία και την ανατολική Στερεά τους 41 βαθμούς. Στα νησιά θα είναι μέχρι 36-37 βαθμούς Κελσίου. Το Σάββατο η θερμοκρασία στη δυτική και τη βόρεια χώρα θα υποχωρήσει κατά 2 με 3 βαθμούς, αλλά στα ανατολικά ηπειρωτικά η μέγιστη τιμή της θα ανέβει ξανά στους 39-40° C. Από τις απογευματινές ώρες του Σαββάτου αναμένεται μεταβολή του καιρού από τα βορειοδυτικά, με καταιγίδες που πιθανόν τοπικά θα είναι ισχυρές και θα συνοδεύονται από ισχυρούς ανέμους.

Την Κυριακή (21.8.2022) η θερμοκρασία θα σημειώσει αισθητή πτώση σε όλη τη χώρα και θα επανέλθει κοντά στα κανονικά για την εποχή επίπεδα, με μέγιστη τιμή στις περισσότερες περιοχές τους 32 με 35 βαθμούς Κελσίου. Στη βόρεια Ελλάδα ο καιρός θα είναι άστατος. Γενικά ο επερχόμενος καύσωνας χαρακτηρίζεται αναμενόμενος για την εποχή και όχι μεγάλης διάρκειας, χωρίς αυτό να σημαίνει πως δεν απαιτείται προσοχή, ειδικά για το πιο ευάλωτα, από πλευράς υγείας, άτομα.

Η έκπτωση ακοής και όρασης μπορεί να επιφέρει κοινωνική απομόνωση, η οποία αποτελεί ιδανικό υπόβαθρο για εγκεφαλικό εκφυλισμό.

Εκατό χιλιάδες λιγότεροι άνθρωποι θα έπασχαν από άνοια εάν είχε δοθεί η απαιτούμενη προσοχή στην όρασή τους.

σιακές δεξιότητες, περιορίζοντας τη δυνατότητα του ασθενούς να συμμετέχει σε φυσικές και κοινωνικές δραστηριότητες. «Αν δεν μπορείς να δεις τα χαρτιά της τράπουλας, δεν παίζεις μπριτζ με τους φίλους σου», επισημαίνει. Η κοινωνική απομόνωση αποτελεί ιδανικό υπόβαθρο για τον εκφυλισμό του εγκεφάλου.

Είναι βέβαιο ότι υπάρχουν και άλλοι παράγοντες που δημιουργούν προδιάθεση για άνοια και τους οποίους δεν μπορούμε να αλλάξουμε: τα γονίδια, το οικογενειακό ιστορικό, ή απλώς το πέρασμα των ετών. Αρα, η καθυστέρηση εμφάνισης των νόσων άνοιας και για μια δεκαετία, από τα 80 στα 90 χρόνια, θα είναι τεράστιο επίτευγμα.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Του ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ

Η άλγεβρα των αγορών απομακρύνει την ύφεση

Μέσα στη θερινή σύγχυση, επιβάλλεται μια «βουτιά» στην άλγεβρα των αγορών, αφού θυμίσουμε ότι η λέξη προέρχεται από την αραβική «al-jabr», που σημαίνει «επανεξέταση των σπασμένων μερών». Συνδέονται τα επιμέρους θέματα, πρέπει να σημειωθεί πως οι παραδοσιακές ενδείξεις οδηγούν στο συμπέρασμα ότι έρχεται ύφεση, διεθνώς. Είναι χαρακτηριστικό ότι στην αγορά ομολόγων οι βραχυπρόθεσμες αποδόσεις είναι υψηλότερες από τα ομόλογα μεγαλύτερης διάρκειας. Έρχεται πανικός; Όχι απαραίτητα. Οι αποδόσεις των ομολόγων υπακούουν στους κανόνες προσφοράς και ζήτησης, αλλά συνήθως οι δυνάμεις που διευκολύνουν την ύφεση οδηγούν επίσης στην αναστροφή της. Πίσω από τις εξελίξεις βρίσκονται η πορεία των επιτοκίων και η επιδίωξη των μεγάλων κεντρικών τραπεζών (Fed και EKT) να «ειδώσουν τον ισολογισμό τους», δηλαδή να περιορίσουν τον όγκο των ομολόγων που αγοράζουν. Συνήθως οι κεντρικές τράπεζες απομακρύνουν το ενδεχόμενο κατάρρευσης των αγορών, π.χ. με αφορμή την πανδημία, προσφέροντας ρευστότητα στην οικονομία, με τη λεγόμενη «ποσοτική χαλάρωση», που σημαίνει αγορές περισσότερων ομολόγων. Γι' αυτό παρά την πανδημία και το «κλείσιμο» των οικονομιών, τα χρηματιστήρια σημείωναν άνοδο ανάλογα με τη ρευστότητα που έρχιταν στις αγορές οι κεντρικές τράπεζες. Η αλήθεια όμως είναι ότι δεν έχουν περιορίσει τον ισολογισμό τους και αν επικριρήσουν να το κάνουν ουσιαστικά επιστρέφοντας στα προ COVID επίπεδα, οι επιπτώσεις στα χρηματιστήρια μπορεί να είναι αρνητικές. Υπάρχουν ωστόσο και άλλοι μεγάλοι παίκτες, όπως τα μεγάλα ασφαλιστικά ταμεία τα οποία έχουν αναλάβει υποχρεώ-

σεις έναντι των συνταξιούχων υποσχεόμενα μακροχρόνια σταθερή απόδοση. Η πίσω ομολόγων εξαιτίας της ανόδου των επιτοκίων ταμεία να κινηθούν στην αγορά ομολόγων εξασφαλίζοντας την απόδοση που χρειάζονται. Θεωρητικά, οι κυβερνήσεις έχουν κίνητρο να αναγκάζουν τους επενδυτές να χρηματοδοτούν τα ελλείμματα. Αλλά αυτό δεν πρόκειται να οδηγήσει σε χρεοκοπία ασφαλιστικούς οργανισμούς, ούτε σε κρίση συντάξεων, που είναι από τους μεγαλύτερους φόβους της εποχής. Συνεπώς, όλα γίνονται με προσεκτικά βήματα, αναζητώντας την ισορροπία ανάμεσα στην απόδοση των αγορών, στα δημοσιονομικά ανοίγματα για αποτροπή της ύφεσης, στην επιβίωση των ασφαλιστικών ταμείων, αλλά και στην αντιμετώπιση του πληθωρισμού.

Η άνοδος του πληθωρισμού είναι γεγονός και συνήθως επηρεάζει τα χρηματιστήρια επειδή περιορίζει τα κέρδη των εταιρειών. Η επικαιρότητα κατακλύζεται με δημοσιεύματα ότι εκτοξεύονται οι τιμές πρώτων υλών και καυσίμων και ότι υπάρχουν ελλείψεις προωποτικού που ανεβάζουν τις αποδοχές των εργαζόμενων. Και όμως τα αποτελέσματα των εταιρειών δείχνουν διατήρηση ή και βελτίωση της κερδοφορίας. Γιατί; Οι περισσότερες εταιρείες έχουν τον τρόπο να μετακυλίσουν την άνοδο του κόστους στους καταναλωτές. Σωστό; Εξαρτάται ποιος ρωτάει. Είναι καλή εξέλιξη για τους μετόχους και τα χρηματιστήρια. Προφανώς αρνητικό για τους καταναλωτές και τους κεντρικούς τραπεζίτες, οι οποίοι θα προτιμούσαν την περιορισμό του πληθωρισμού άμεσα. Όλες οι εταιρείες μπορούν να μετακυλίσουν στους πελάτες την άνοδο κόστους; Μόνον οι ισχυρές.

«Κόκκινος» συναγερμός στις τράπεζες

Σε επιφυλακή για το ενδεχόμενο αύξησης των ΜΕΔ, καθώς εντείνεται το κύμα ακρίβειας

Της ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ

Στον σκληρό πυρήνα της κρίσης και των επιπτώσεων που θα έχει σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις η άνοδος του πληθωρισμού θα μπου σταδιακά οι τράπεζες τους προσεχείς μήνες, καθώς εμπνέονται το κύμα ακρίβειας και σε συνδυασμό με την άνοδο των επιτοκίων, αναμένεται να φανούν οι επιπτώσεις στο διαθέσιμο εισόδημα. Παρά το γεγονός ότι τα αποτελέσματα εξαμήνου δείχνουν ότι η πορεία μείωσης των κόκκινων δανείων συνεχίζεται απρόσκοπτα και ότι μέχρι σήμερα η κρίση δεν έχει δημιουργήσει προβλήματα στην εξυπηρέτηση των υποχρεώσεων που έχουν τα νοικοκυριά και οι επιχειρήσεις, ο φόβος για τη δημιουργία μιας νέας γενιάς κόκκινων δανείων, έστω και μικρότερης κλίμακας, δεν έχει αποσοβηθεί. Την κατάσταση παρακολουθεί στενά η ΤτΕ, πηγές της οποίας επισημαίνουν ότι η αποτροπή εμφάνισης νέων κόκκινων δανείων επιβάλλεται για τον επόμενο χρόνο, λόγω του ότι οι τράπεζες έχουν σταδιακά εξαγλιώσει τα κεφαλαιακά «μαζιλιάρια» που διέθεταν, με συνέπεια οι αντοχές του συστήματος από ένα πιθανό νέο σοκ στην οικονομία, λόγω της τρέχουσας ενεργειακής κρίσης και της επιπτώσεως που θα έχει σε επιχειρήσεις και νοικοκυριά, να δημιουργούν προβληματισμό.

Τα στοιχεία του β' τριμήνου που ανακοίνωσαν οι τέσσερις συστημικές τράπεζες δείχνουν περαιτέρω μείωση των κόκκινων δανείων στα 11,2 δισ. ευρώ με παράλληλη μείωση του δείκτη μη εξυπηρετούμενων δανείων (NPEs) σε μονοψήφιο ποσοστό. Με βάση τα ίδια στοιχεία, οι τράπεζες κατέγραψαν αρνητική ροή νέων μη εξυπηρετούμενων δανείων και οι βασικοί λόγοι είναι:

- Η συνέχιση της πολιτικής πωλήσεων και των τιτλοποιήσεων δανείων.
- Ο θετικός αντίκτυπος που αφήνουν τα προγράμματα «Γέφυρα 1» και «2», τα οποία συνοδεύονται με αντικίνητρα για την αποφυγή κατάπτωσης της κρατικής επιδότησης που έχει δοθεί.

Το πρόγραμμα «Γέφυρα 1», που αφορούσε την επιδότηση των δανείων που είχαν υποβάλει την πρώτη κατοικία, ξεκίνησε πριν από δύο ακριβώς χρόνια, κατά την κορύφωση του κύματος της πανδημικής κρίσης, και σε αυτό εντάχθηκαν 151.625 στεγαστικά δάνεια κατοικίας 73.233 δικαιούχων, ενώ το πρόγραμμα «Γέφυρα 2» ξεκίνησε περίπου ένα χρόνο αργότερα και κάλυψε 17.511 επιχειρηματικά δάνεια 9.908 δικαιούχων, που είχαν πληγεί επίσης από την κρίση. Παρά το γεγονός ότι η κρατική επιδότηση έχει λήξει για την πλειονότητα αυτών των δανείων, οι οφειλές αυτές παραμένουν στην «εντακτική», καθώς όσοι δικαιούχοι μπήκαν στα δύο προγράμματα θα πρέπει να αποπληρώσουν κανονικά το δόση των δανείων τους για χρονικό διάστημα από 12 έως 18 μήνες, ώστε να μην

Τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια των τεσσάρων συστημικών τραπεζών

Β' ΤΡΙΜ. 2022

	ALPHA BANK	EUROBANK	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
Μη εξυπηρετούμενα δάνεια (δισ. ευρώ)	3,2	2,5	2,1	3,4
Εκ των οποίων στην Ελλάδα (δισ. ευρώ)	3,0	2,2	1,9	3,3
Δείκτης μη εξυπηρετούμενων δανείων (όμιλος)	8,2%	5,9%	6,3%	9,1%
Δείκτης κάλυψης	39,6%	71,5%	80,3%	46,1%
Δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας (Core Equity Tier 1)	13%	14,7%	16%	11%
Δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας (μετά την επίπτωση του IFRS 9)	11,7%	14%	15%	10,2%

ΠΗΓΗ: Euroxx Research

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Αυξήθηκαν κατά 1,6 δισ. το α' εξάμηνο τα δάνεια που είναι μεν ενήμερα, αλλά εμφανίζουν μικρή καθυστέρηση, φτάνοντας συνολικά τα 5,1 δισ. ευρώ.

υποχρεωθούν να επιστρέψουν την κρατική στήριξη. Με δεδομένο ότι οι δικαιούχοι των «Γεφυρών 1» και «2» είχαν το δικαίωμα να ενταχθούν σταδιακά στα δύο προγράμματα, μετά και τη λήξη των προγραμμάτων αναστολών πληρωμών, δηλαδή τα μορατόριουμ που είχαν εφαρμόσει την περίοδο εκείνη οι τράπεζες, η έξοδος από τα προγράμματα γίνεται επίσης σταδιακά από τις αρχές του χρόνου και η δεσμευτική περίοδος προκειμένου να μη χάσουν την επιδότηση, θα αρχίσει να λήγει τους προσεχείς μήνες και στις αρχές του 2023. Ο όρος αυτός, που θεσπίστηκε από το υπουργείο Οικονομικών ως βασικό

κίνητρο για την ενίσχυση της κουλτούρας πληρωμών για όσους επωφελήθηκαν της κρατικής επιδότησης, έχει αποτρέψει μέχρι σήμερα την αθέτηση πληρωμών, αλλά το ζητούμενο είναι κατά πόσον αυτά τα δάνεια, που ήταν στην πλειονότητά τους ενήμερα, θα συνεχίσουν να εξυπηρετούνται κανονικά ακόμη και μετά τη λήξη της δεσμευτικής περιόδου. Οι τράπεζες παραμένουν σε επιφυλακή για τη συμπεριφορά αυτών των δανείων, ενώ σε εγρήγορση είναι και η ΤτΕ, πηγές της οποίας βλέπουν πίσω από την αποκλιμάκωση του στοκ των NPEs κάποια πρώτα ανησυχητικά σημάδια, που υποδηλώνουν αντιστροφή της τάσης των προηγούμενων μηνών και επάνοδο σε καθαρή εισροή νέων μη εξυπηρετούμενων δανείων κατά 300 εκατ. ευρώ, περίπου, για όλο το τραπεζικό σύστημα.

Η ανησυχία επικεντρώνεται στην αύξηση των δανείων που είναι μεν ενήμερα, δηλαδή δεν έχουν χαρακτηριστεί ακόμη κόκκινα, αλλά εμφανίζουν μικρή καθυστέρηση (early appears), τα οποία αυξήθηκαν το α' εξάμηνο

του έτους κατά 1,6 δισ. ευρώ, αθροίζοντας συνολικά τα 5,1 δισ. ευρώ. Η αύξηση σύμφωνα με πληροφορίες προέρχεται από τα επιχειρηματικά δάνεια και μπορεί να είναι ένδειξη χειρότερης της ποιότητας του ενεργητικού του επόμενου τριμήνου, όπως επισημαίνεται, ενώ προβληματισμό αποτελεί επίσης ότι σε αντίθεση με προηγούμενα τρίμηνα, όταν η εισροή νέων μη εξυπηρετούμενων δανείων ήταν σχεδόν ισορροπημένη σε ροές από ενήμερα και από ενήμερα δάνεια που είχαν ρυθμιστεί, πλέον η εισροή νέων αθετήσεων προέρχεται κυρίως από ενήμερα δάνεια.

Δεν είναι τυχαίο ότι οι διοικήσεις των τεσσάρων συστημικών τραπεζών παρά την εικόνα καθυστοχασμού που εξέπεψαν κατά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων του β' τριμήνου, δεν παρέλειψαν να τονίσουν ότι «παρακολουθούν την εξέλιξη των μη εξυπηρετούμενων δανείων στενά» και προγραμματίζουν πρόσθετες προβλέψεις ύψους 400 εκατ. ευρώ η κάθε μία έως τα τέλη του χρόνου, προκειμένου να αντιμετωπίσουν ενδεχόμενες εισροές τους προσεχείς μήνες.

Με άνοδο έκλεισε το ΧΑΚ

Με άνοδο έκλεισε την Τρίτη το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ) αθροιστικά για άλλη μια φορά από την κινητικότητα στις μετοχές της Τράπεζας Κύπρου και ενώ δεν έχει αποκλειστεί το ενδεχόμενο υποβολής νέας πρότασης εξαγοράς από το

ποσοστό 0,56%. Την μεγαλύτερη πτώση κατέγραψαν οι Επενδυτικές κατά 1,45% και ακολούθησαν η Εναλλακτική Αγορά με μείωση 0,40% και τα Ξενοδοχεία με ζημιές 0,19%. Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυσε οι τίτλοι της Τράπεζας Κύπρου με €175.109 (άνοδος 2% - τιμή κλεισίματος €1,27), της Τοιμεντοποιίας Βασιλικού με €83.209 (χωρίς μεταβολή - τιμή κλεισίματος €2,6), της Logicom με €19.590 (χωρίς μεταβολή - τιμή κλεισίματος €1,75), της Ελληνικής Τράπεζας με €18.113 (άνοδος 0,87 - τιμή κλεισίματος €0,93), και της Κυπριακής Εταιρείας Τοιμεντών με €3.200 (πτώση 1,54% - τιμή κλεισίματος €0,64).

Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγματεύσεως, 3 κινήθηκαν ανοδικά, 5 πτωτικά και 4 παρέμειναν αμετάβλητες. Ο αριθμός των συναλλαγών ανήλθε σε 154.

Συνεχίζεται το ενδιαφέρον για μετοχές Τρ. Κύπρου.

επενδυτικό ταμείο Lone Star. Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε με κέρδη σε ποσοστό 0,36%, στις 73,41 μονάδες. Ο Δείκτης FTSE/CySE 20 παρουσίασε επίσης αύξηση σε ποσοστό 0,34% κλείνοντας στις 44,03 μονάδες. Ο ημερήσιος όγκος συναλλαγών διαμορφώθηκε στις €479.734.

Με άνοδο έκλεισε ο δείκτης της Κύριας Αγοράς σε

Αναζητούν παράθυρο ευκαιρίας για έξοδο στις διεθνείς αγορές

Παράθυρο ευκαιρίας για την έξοδο στις αγορές αναζητούν οι τράπεζες με την επιστροφή από την καλοκαιρινή ραστώνη σε μια προσπάθεια να καλύψουν τους στόχους για την κάλυψη των ελάχιστων απαιτήσεων για ίδια κεφάλαια και επιλέξιμες υποχρεώσεις (Minimum Requirements for Own Funds and Eligible Liabilities), γνωστές ως MREL που επιβάλλει ο SRB. Παράθυρο ευκαιρίας, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις, αποτελούν τα θετικά αποτελέσματα που ανακοίνωσαν οι τέσσερις συστημικές τράπεζες για το β' τρίμηνο του έτους, τα οποία αποτέλεσαν και αφορμή για μια πρώτη αποκλιμάκωση των spreads από τα υψηλά επίπεδα που είχαν καταγραφεί τους προηγούμενους μήνες, μετά το ξέσπασμα της γεωπολιτικής κρίσης.

Να σημειωθεί ότι οι ελληνικές τράπεζες, με εξαίρεση τη Eurobank που προχώρησε στα τέλη Μαΐου στην έκδοση ομολόγου της κατηγορίας senior preferred, ύψους 500 εκατ. ευρώ, ανστέιλαν τον προγραμματισμό τους για την έξοδο στις αγορές μετά την εκτόξευση των spreads των ελληνικών ομολόγων και την άνοδο του κόστους δανεισμού, που κατέστησε πανάκριβη την έκδοση τίτλων καθ' όλη σχεδόν τη διάρκεια του έτους. Τα περιθώρια όμως

πλέον στενεύουν και ο προγραμματισμός επανέρχεται για το γ' και κυρίως το δ' τρίμηνο του έτους.

Εκτός από τη Eurobank, που πραγματοποίησε έκδοση εντός του έτους και παράλληλα έχει τη δυνατότητα μη ανάκλησης του ομολόγου Tier II των 950 εκατ. ευρώ που έχει εκδώσει το 2018, αντικαθιστώντας μέρος της απόλειας που θα έχει στα επιτοκία της κεφάλαια, μικρότερη είναι και η πίεση για την Εθνική Τράπεζα, που διαθέτει τους υψηλότερους κεφαλαιακούς δείκτες μεταξύ των τεσσάρων συστημικών τραπεζών. Alpha Bank και Τράπεζα Πειραιώς δρομολογούν τα σχέδιά τους για την έξοδο στις αγορές με βάση τις δεσμεύσεις που έχουν αναλάβει έναντι του SRB και την ανοχή που έχει επιδείξει ο επόπτης κατά τους πρώτους μήνες του έτους λόγω της αναταραχής στις αγορές από τη γεωπολιτική κρίση.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι τέσσερις συστημικές τράπεζες θα πρέπει να επιτύχουν κεφαλαιακούς δείκτες κοντά στο 25%-26% με την προσφυγή σε εναλλακτικές πηγές κεφαλαίων - Tier II, senior preferred notes ή AT1 τίτλων - σταδιακά έως το 2025. Παρά το γεγονός ότι ο SRB έχει επιβάλει παράμοιους στόχους για όλες τις ευρωπαϊκές

τράπεζες που παρακολουθεί, η χρονική προθεσμία του 2025 έχει δοθεί στις ελληνικές τράπεζες ύστερα από παράταση που έχει ζητηθεί έναντι του 2023, που ισχύει για τις ευρωπαϊκές. Οι στόχοι αυτοί παρακολουθούνται σε ετήσια βάση και το επόμενο ραντεβού με τις επιτοκικές αρχές προβλέπεται για τα τέλη του έτους.

Η πίεση γίνεται πιο επιτακτική λόγω της αύξησης του δανειακού χαρτοφυλακίου των τραπεζών και της ισχυρής πιστωτικής επέκτασης που καταγράφουν και οι τέσσερις συστημικές τράπεζες το α' εξάμηνο μέσα από νέες εκταμιεύσεις, ύψους 17 δισ. ευρώ, που μετά τις αποπληρωμές δανείων οδήγησε σε καθαρή πιστωτική επέκταση 5,1 δισ. ευρώ. Αυτό γιατί ο στόχος MREL είναι ουσιαστικά ένας κινητός στόχος, που συνδέεται με τη μεγέθυνση του δανειακού χαρτοφυλακίου και τα στοιχεία σταθμισμένου ενεργητικού (Risk Weight Assets - RWA) που έχουν στον ισολογισμό τους οι τράπεζες. Με τον τρόπο αυτόν, όσο αυξάνεται το δανειακό χαρτοφυλάκιο μεγεθύνεται και ο στόχος για κεφαλαιακές απαιτήσεις και οι τράπεζες καλούνται να αυξήσουν τους κεφαλαιακούς τους δείκτες είτε απευθείας με αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου είτε μέσω εναλλακτικών πηγών. Υπενθυμίζεται ότι

στο πλαίσιο της αύξησης των χορηγήσεων της, η Alpha Bank προχώρησε σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου ύψους 800 εκατ. ευρώ τον περασμένο Ιούνιο.

Ενδεικτικό της πίεσης που δέχονται οι τράπεζες για την ενίσχυση των κεφαλαιακών τους είναι η προσφυγή σε συνθετικές τιτλοποιήσεις, δηλαδή σε τιτλοποιήσεις ενήμερων δανείων μέσω των επιτοκίων επιτυγχάνεται η μείωση των RWA, δηλαδή του παρονομαστή στην εξίσωση που καθορίζει το ύψος των απαιτούμενων κεφαλαίων. Η επέκταση του προγράμματος των συνθετικών τιτλοποιήσεων κατά 500 εκατ. ευρώ που ανακοίνωσε η Τράπεζα Πειραιώς -έχει ήδη τιτλοποιήσει ενήμερα δάνεια ύψους 1,5 δισ. ευρώ- αποσκοπεί κυρίως στη μείωση των στοιχείων σταθμισμένου ενεργητικού εν μέσω αύξησης του δανειακού χαρτοφυλακίου, έτσι ώστε να περιορίσει τις νέες ανάγκες για κεφάλαια. Η Τράπεζα Πειραιώς είναι άλλωστε η πιο ενταθπητή τράπεζα σε θέματα κεφαλαιακών αναγκών λόγω των υψηλών κόκκινων δανείων και των εκτεταμένων πωλήσεων και τιτλοποιήσεων δανείων που έχει πραγματοποιήσει τα τελευταία χρόνια για την εξυγίανση του ισολογισμού της.

ΕΥΓΕΝΙΑ ΤΖΩΡΤΖΗ

Deloitte.

Στην Deloitte παρέχουμε στους πελάτες μας ευρύ φάσμα απόψεων, ικανοτήτων και δημιουργικότητας, που απαιτούνται για την επίτευξη αποτελεσμάτων με θετικό αντίκτυπο.

© 2022 Deloitte Limited

Connect for impact.

www.deloitte.com/cy

